

БИБЛИОТЕКА ФАНТАСТИКА ● СКОК ВЪВ ВРЕМЕТО

ДЖАК УИЛЯМСЪН

ЛЕГИОНЪТ НА ВРЕМЕТО

Авторът е носител на наградата ГРАНД МАСТЪР

016

ДЖАК УИЛЯМСЪН ЛЕГИОНЪТ НА ВРЕМЕТО

Превод: Иван Златарски

chitanka.info

АВТОРЪТ Е НОСИТЕЛ НА НАГРАДАТА ГРАНД МАСТЪР

Джак Уилямсън написва първия си бестселър през 1928 г., а последния (засега) — през 1996. Няма грешка в цифрите — той е уникален случай на писател хамелеон, който успява вече близо седем десетилетия да обновява своя стил и концепциите си така, че да надживява конкурентите си от всяко следващо поколение и винаги да е в тон с вкуса на съвременниците си! Според изследователите това е равносилно на истински подвиг, като се има предвид невероятната динамика, която цари на американския литературен пазар. Никак не е случайно, че именно той е създател на широко използваните понятия „андроид“, „тераформиране“ и др.

С тази книга ИК „Офир“ запълва поредната празнина в познанието на българските любители на фантастиката, представяйки им още един почти неизвестен за тях класик на жанра.

ЛЕГИОНЪТ НА ВРЕМЕТО

ГЛАВА I СРЕЩАТА

Началото или поне началото за Денис Ланинг — става дума за **истинското** начало на живота му — бе поставено в една спокойна априлска вечер на 1927 година. Осемнайсетгодишен тогава, Ланинг беше строен и едва ли не с крехко телосложение и вечно щръкнала сламеножълта коса. Имаше стеснителна усмивка, но в сивите му очи проблясваше твърдият поглед на роден боец, а жилавото му тяло притежаваше бърза и неподозирана сила.

Споменатото начало бе съпроводено от същия фантастичен контраст, характерен за цялото последвало приключение: смесването на реалността на ежедневието с абсолютно *Необяснимото*.

През онзи последен семестър Ланинг живееше в един кеймбриджки апартамент с още трима студенти от Харвард — всички с по една-две години по-големи от него. Уилмът Маклан, математикът, беше строен съсредоточен младеж, напълно погълнат от науката. Лао Менг Шан — горд, но тих и сдържан син на сечуански мандарин — жадно попиваше чудесата на последните достижения в инженерството. И двамата бяха добри приятели на Ланинг, но най-близък му бе все пак Бари Халоран.

С гигантско телосложение и фигура на страховит защитник в отбор по американски футбол, Бари бе олицетворение на мъжа-борец. Дватамата с Ланинг ги свързваше общ дух на непреклонност и бунтарство. Небето за тях бе нещо като възбуждаща незавладяна територия и те взимаха уроци по летене на летището в източен Бостън.

Всъщност и тримата му съквартиранти бяха излезли в онази сънлива неделна вечер. Къщата бе притихнала и Ланинг бе сам в стаята, зачетен в тънко книжле със сиви корици. Това бе първият научен труд на Уилмът Маклан, току-що публикуван срещу заплащане. *Реалност и промяна* — такава бе заглавието му, а екземплярът, който държеше в ръцете си, имаше и посвещението „На Дени от Уил... една примка във времето“.

Използваният в монографията математически апарат бе като нов език за Дени. Той се облегна в креслото си със затворени очи и направи опит да изчисти в главата си мъглата от непонятни символи. Маклан бе цитирал знаменитите думи на Минковски^[1]: „Пространството и времето, разглеждани сами за себе си, се свиват като обикновени сенки и само обединението и на двете запазва независимостта на съществуването“. Но щом времето се оказваше само още едно измерение на Вселената... беше ли тогава утрешният ден също толкова реално съществуващ, като вчерашния? Ако човек можеше да скочи напред в...

— Дени Ланинг!

Някой бе произнесъл името му. Той изпусна книгата и рязко се изправи в креслото си. Усети бърза тръпка да пробягва по гръбначния му стълб. Вратата си беше затворена, а и не се бе чул никакъв друг звук. Но пред него на килима стоеше жена.

Или по-скоро девойка... при това прекрасна!

Бе облечена в дълга и семпла бяла рокля, спускаща се до петите ѝ. Косата ѝ бе блестяща, махагоново червена и прихваната със синя искряща диадема. Изражението на съвършеното ѝ лице бе напълно сериозно, но зад него Ланинг долови болка или дори... агония?

Тя държеше в малките си ръце някакъв предмет с размера и формата на футболна топка, който проблясваше в дълбочина като неправдоподобно голям диамант.

Погледът ѝ бе прикован върху Ланинг. Очите ѝ бяха големи и теменуженовиолетови. Нещо вътре в тях — тревожен страх или разкъсващо сърцето безнадеждно желание — го накара да изпита съчувствие с такава сила, че то го прониза като с нож. В този момент способността му да се удивлява отново се възвърна и той неуверено стана.

— Здравей! — намери сили да каже той. — Да, аз съм Дени Ланинг. Но коя си ти? — Погледът му се спря върху заключената врата зад нея. — И как влезе тук?

Лека усмивка едва доловимо раздвижи изящните черти на лицето ѝ.

— Аз съм Летони — гласът ѝ притежаваше особен ритъм и звучеше почти като песен. — Но не съм в твоята стая, а в моя град — Джонбар. А нашата среща е само в съзнанието ти, благодарение на

това — и тя свали поглед върху грамадния скъпоценен камък. — И само благодарение на интереса ти към времето можах да стигна до теб.

Все още несъзнаващ, че стои пред нея с полуотворена уста, Ланинг попиваше с поглед младостта на стройното момиче, разкошната ѝ коса, спокойната дълбока красота, която тя излъчваше като вътрешна светлина.

— Летони... — прошепна той, наслаждавайки се на думата. — Летони...

Сън или не — тя бе наистина прекрасна.

Нова бърза нежна усмивка — беше очевидно, че прехласването му ѝ е приятно — пробяга за миг по угриженото ѝ лице.

— Дойдох отдалеч, за да те намеря, Дени Ланинг — каза тя. — Прекосих бездна, по-страшна и от смъртта, за да поискам помощта ти.

Обхвана го странно нетърпение. Недоверчивостта му се бореше с необяснимо очакване. В гърлото му заседна буца и той усети, че не е в състояние да продума. Неуверено пристъпи крачка напред и посегна да докосне тънките бели ръце, които държаха излъчващото сияние предмет. Но предпазливите му пръсти само минаха през въздуха.

— Да ти помогна, Летони — намери сили да изрече той. — Но как?

Тя му отговори с едва доловим сребърен шепот. Погледът в теменужните ѝ очи сякаш го пронизваше и продължаваше някъде зад него, далеч отвъд тази стая.

— Провидението избра теб, Дени Ланинг. Бъдещето на човешката раса лежи върху раменете ти. Собственият ми живот е в ръцете ти, както и съдбата на Джонбар.

— А? — не разбра Ланинг. — Какво каза? — той замаяно потри чело. — Къде се намира Джонбар?

Странната тревога, която го бе обхванала, се засили, когато тя предложи:

— Погледни в кристала на времето и аз ще ти покажа Джонбар.

Тя повдигна грамадния скъпоценен камък. Насочи поглед към него. От сърцевината му се изтръгнаха ослепителни разноцветни лъчи. Камъкът сякаш експлодира в спектъра на призма. Огнената мъгла бавно се изчисти и той видя... Джонбар!

Небостъргачите на Манхатън биха изглеждали незначителни като детски играчки в сравнение с извисените грациозни пилони на

града. Изработени от блестящ сребрист метал, те се намираха на голямо разстояние един от друг и се издигаха сред зеленината на паркове и широки магистрали на много нива. Огромни бели кораби с капковидна форма бавно се носеха във въздуха над тях.

Ярък пламък скри под пелената си града и сетне отново се разми. Пред погледа на Ланинг се разкри още по-удивителен метрополис. Зелените хълмове на хоризонта бяха същите. Но кулите бяха по-високи и още по-раздалечени. Те светеха с чисти меки цветове на фона на гористи паркове. Градът представляваше едно художествено цяло и красотата му бе толкова изумителна, че дъхът му секна.

— Новия Джонбар! — изрече момичето с благоговение. — Народът, който го населява, се казва *динон*.

Корабите във въздуха бяха по-малко на брой. Но Ланинг различаваше малки фигурки, облечени в одежди като че ли от чист пламък, да се хвърлят от високи покриви и тераси и да се понасят в безгрижен полет над парковете.

— Летят благодарение на модификация на *динат* — прошепна тя: — Същата сила, която ги прави почти безсмъртни. Богоподобни! Съвършената раса, която предстои да се появи.

Видението пак се скри зад разноцветни светлинни вълни. Момичето отпусна ръцете с кристала. Ланинг отстъпи крачка назад. Погледна, примигвайки към лампиона, към книгите до него и креслото отзад. Откъсна поглед от познатата спокойна картина на реалността и го спря отново върху бялото видение пред себе си.

— Летони... — той поспря, колебаейки се дали да продължи. — Кажи ми... истинска ли си?

— Толкова истинска, колкото е Джонбар — тя говореше все така тихо и сериозно. — Ти държиш съдбата ни в ръцете си и от теб зависи дали ще ни дадеш живот или смърт. Това е истина, завинаги фиксирана в самата тъкан на пространството и времето.

— Какво... — Ланинг преглътна с труд: — ... Какво бих могъл да направя?

В погледа ѝ се мярна неуверена сянка.

— Не знам още. Твоите дела са скрити дълбоко в потока на времето. Но ти можеш да се изправиш на страната на Джонбар... ако пожелаеш, разбира се. Дойдох тук, за да те предупредя за онези, които ще се опитат да те унищожат... а след теб да затрият и целия мой свят.

— Ритъмът на гласа ѝ продължаваше да бъде все така напевен и думите ѝ прозвучаха като зла прокоба. — Защото има една тъмна и неспокойна сила, известна като *джирейн* и черен жрец на име Гларат, който я пази. И освен това съществува Сорейня, начело на своите орди от роби-воини. — Летони беше станала почти мрачна, а очите ѝ проблясваха с неприкрита ненавист: — Тя е най-голямата заплаха — гласът ѝ се засили и сега звучеше като боен възглас: — Сорейня предводителката. Тя е цветето на злото в Джайрончи и трябва да бъде унищожена. — Гласът ѝ отново притихна и Летони завърши с лице, върху което бе изписана нежна, почти детска загриженост: — В противен случай тя ще те погуби, Дени.

Ланинг я погледна изпитателно. Накрая рече с подрезгавял глас:

— Каквото и да се случи, аз бих желал да помогна... ако мога. Но какво... какво се очаква от мен да сторя?

— Пази се от Сорейня! — думите ѝ отекнаха като призивен зов на рог, но после тя пак сниши глас умолително:

— Дени, обеща ми едно нещо! Обещай да не летиш утре!

— Това няма да стане! — протестира Ланинг. — Макс — това е нашият инструктор — каза, че утре с Бари можем да летим самостоятелно, ако времето позволява. И аз няма да пропусна тази възможност!

— Трябва! — настоя Летони.

Ланинг срещна погледа на теменужните очи. Напълно непознато чувство помете някаква бариера между тях. Той надзърна в самото ѝ сърце... и това му се стори невероятно красиво.

— Обещавам — чу той гласа си да казва. — Няма да летя.

— Благодаря ти, Дени — тя се усмихна и докосна ръката му със своята безпътна длан. — Сега трябва да се разделим.

— Не! — извика с безпокойство Ланинг. — Не знам още нищо. Нямам представа къде си. Нито как да те намеря. Не можеш да си тръгнеш сега!

— И все пак налага се, защото Сорейня може да ме проследи дотук. И ако научи, че възелът на кризата се заплита върху теб, тя ще направи всичко, за да те отвлече... дори да те убие! Познавам Сорейня!

— Но... — запъна се Ланинг. — Кога ще се видим пак?

— Твоята ръка е върху колелото на времето — отговори му тя, — а не моята.

— Почакай! — опита се да я възпре Ланинг. — Аз...

Но кристалът в ръцете ѝ припламна ярко с огъня на милион запалени от слънцето призми. Ланинг замижа, заслепен за миг. Когато отвори отново очи, беше сам в стаята и говореше на празното пространство пред себе си.

Сън... или реалност? Липсата на ясен отговор го измъчваше. Възможно ли бе наистина тя да бе реално същество, прекосило бездната на времето, за да дойде при него от предполагаемото далечно бъдеще? Или просто той бе полудял? Все още не съвсем на себе си, той взе тънката сива книжка и препрочете последния абзац от Уил Маклан:

„За външен наблюдател, надарен с четиримерни сетива, нашата четворна Вселена би изглеждала завършена, фиксирана и вечно неизменна. Интервалът от време не е нищо повече от преместването на стрелката на един субективен часовник — той е като неосезаем лъч на съзнанието, осветяващ човешкото съществуване. От гледна точка на абсолютните сетива събитията на днешния и утрешен ден са еднакво вечни и неотменими като структурата на самото пространство.“

И отново призрачната красота на Летони надникна към него измежду редовете. Как се връзваха тези редове с нейния разказ за възможните светове?

Той захвърли книгата, наля си щедра доза от любимото на Бари Халоран ирландско уиски и слезе долу на площада пред къщата. Беше вече късно, когато най-сетне си легна. Заспа и сънува Летони.

На другата сутрин искаше да разкаже на Бари — все пак двамата бяха по-близки от братя. Но си помисли, че големият му червенокос приятел само би се изсмял — той сам би се изсмял на подобна история, ако някой му я разкажеше. А не му се искаше да осквернява този сън със смях, пък било то смеха на Бари.

Все още не съвсем на себе си, борейки се със собственото си удивление и съмнение, в плен на слабата надежда някога пак да зърне Летони и потиснат от страха, че всичко това е било една илюзия, Ланинг се опита да прегледа един учебник, но след малко се улови, че безцелно се разхожда из стаята.

— Я се стегни, момче! — извика му окуражително Бари. — Никога не бих си помислил, че можеш така да се изплашиш — Макс казва, че имаш нервите на ястреб. Аз съм онзи, който би трябвало да позеленея покрай хрилете. Съвземи си и да вървим да ловим врабчета!

Ланинг се поколеба и... в този момент телефонът извънтя. Тази година бе предприел мерки сам да се издържа в следването, отразявайки събитията в университета за един бостънски вестник. Обаждаше се редакторът му. Искаше среща, която не бе спешна. Но докато говореше, той видя печалните очи на Летони.

— О'кей, шефе — въздъхна той, — щом трябва. — Окачи слушалката и погледна Бари: — Съжалявам, старче. Но бизнесът стои пред всичко. Кажи на Макс, че ще отида утре. А на теб меко приземяване, приятелю.

— Жалко, момче — едрият младеж се усмихна, стисна до смазване ръката му и излезе.

Четири часа по-късно Ланинг прочете в своя вестник, че Бари Халоран е загинал. Учебният самолет бе излязъл от контрол на две хиляди фута над бостънското пристанище и се бе забил в един от каналите на Чарлз Ривър. Бяха извадили с куки част от разпадналия се корпус, но тялото така и не бе намерено.

Ланинг затвори очи, за да не вижда едрите черни букви на заглавията. Не беше на себе си. Призляваше му от нещо съвсем близко до ужас, но сетивата му бяха притъпени от чувство на невъзвратима загуба. Защото Летони бе спасила живота му... но цената бе животът на Бари Халоран.

[1] Роден в Русия (1864–1909) и живял в Германия математик, дал геометрична интерпретация на Айнщайновата специална теория на относителността от 1905 (Айнщайн е бил негов студент), добавяйки към трите измерения на пространството и четвърто — времето. Тази концепция е залегнала в основите на общата теория на относителността (1916). — Б.пр. ↑

ГЛАВА II

КОРИДОРЪТ НА ВРЕМЕТО

Ланинг не изпитваше никаква благодарност за предупреждението, което му бе отървало кожата, а по-скоро някакво съжаление и дори чувство на вина заради смъртта на Бари. И все пак не се възмущаваше от начина, по който Летони бе избрала да постъпи — трагедията по-скоро му изглеждаше като ужасно потвърждение на нейната реалност. Той знаеше, че нейната сериозна и загрижена красота не би могла да скрие кобни помисли.

В продължение на няколко дни живя в състояние на приповдигнато очакване и само благодарение на това скръбта му бе поносима. Надяваше се, че тя ще се появи отново — незабравимият спомен за нея засилваше болката от самотата. За щастие загадъчното ѝ предупреждение и смътното усещане за предстоящи неизвестни и опасни премеждия придаваше някакъв вкус на съществуването му.

Но животът си продължаваше, и след символичното погребение на Бари, чието тяло така и не бе намерено, на него започна да му се струва като че ли Летони изобщо не се бе появявала. Лао Менг Шан си бе заминал обратно за Китай, жадуващ да вложи познанията си в служба на своята родина. Уил Маклан бе получил стипендия да продължи разработките си в областта на теоретичната физика и бе отпътувал за Европа.

Ланинг замина за Никарагуа, където американски пехотинци се опитваха да потушат размириците покрай скандала Сакаса-Чаморо. Това беше първата му чуждестранна командировка като кореспондент. Чичото на Бари му бе предложил работа в рекламата. Но в него бушуваха изгарящо безпокойство, съмнения и надежда, удивление и печал, страх и тръпнещо очакване. Той не виждаше път напред, ако не опиташе поне да скъса със старите връзки, за да може да забрави.

Намираше се на палубата на малък товарен кораб, превозващ плодове за Коринто, когато за пръв път видя... Сорейня! И веднага разбра, че не бе сънувал, че никога нямаше да забрави и не си струваше да се надява, че ще може да се изплъзне от странната

паяжина, която съдбата бе захвърлила към него през пространството и времето.

Над тропическите води на Пасифика се бе спуснала кадифено мека нощ. Вахтата току-що се бе сменила и сега палубата бе напълно безлюдна. Ланинг — единственият пасажер на кораба — стоеше подпрян на релинга на фордека, загледан в млечната фосфоресцираща следа, извираща изпод носа.

В този момент в съзнанието му се появи образът на Летони, държаща в ръцете си кристала на времето, и той се концентрира върху крехката ѝ фигура зад него. Затова когато един звънлив златен глас, подигравателно наподобяващ нейния, извика „Дени Ланинг!“, той се стресна.

Сърцето му трепна и прескочи. Той вдигна поглед с надежда, но надеждата му отстъпи пред смайвано. Защото покрай релинга летеше издължена златна раковина с формата на грамадна тепсия. Златнотъканите възглавници в нея ѝ предаваха вида на летящ диван, върху който се бе излегнала жена.

Сорейня... предводителката!

Той отново си спомни предупреждението на Летони. Защото в раковината летеше жена-воин, истинска кралица, облечена в блестяща яркочервена ризница, изплетена като туника, която подчертаваше женствените ѝ форми. До нея лежеше тънък дълъг меч, поставен в ножница, извезана със скъпоценни камъни. Беше оставила до себе си украсен с черни пера ален шлем и къдрите на златнорусата ѝ коса се спускаха връз голите ѝ рамене.

Белите ѝ издължени пръсти с яркочервени нокти докоснаха пулта за управление, скрит под ниския борд на странния летателен апарат, и той се приближи до релинга. Подпряна върху възглавниците на лакът, жената усмихнато погледна Ланинг. Очите ѝ бяха издължени и светлозелени. Върху бялата красота на лицето ѝ се виждаха извити в подигравателна усмивка пълни устни, които приличаха на голяма кървава рана.

„Цветето на злото“ — така се бе изразила Летони. Ланинг стисна перилата още по-силно, борейки се с тръпката на странна слабост. Сякаш насън някакво трескаво и невъздържано страстно желание победи недоверчивостта му.

— Ти си Сорейня, нали? — опитваше се гласът му да прозвучи хладно и тихо. — Предупредиха ме да те очаквам.

Тя незабавно се изправи сред възглавниците, сякаш ударена с бич. Зелените ѝ очи се присвиха и тялото под блестящата ризница видимо се напрегна.

— Летони! — тя изрече името с отвращение. — Нима тази джонбарска курва е успяла да те намери?

Ланинг пламна от гняв и пръстите му се впиха във възетата. Спомни си хладния блясък в погледа на Летони и непоколебимата убеденост, с която бе заявила „Сорейня трябва да бъде унищожена!“.

— Май се разгневи, Дени Ланинг? — смехът ѝ прозвуча мелодично, но оскърбително. — Гневен си заради някаква сянка? Защото Летони е само един фантом, опитващ се да живее с лъжи и измами... за сметка на живота на други. Може би вече си го разбрал, а?

Ланинг потръпна и облиза устните си.

— Вярно е — прошепна той. — Тя предизвика смъртта на Бари.

Презрението изчезна от лицето на Сорейня като свалена маска. Тя отметна назад великолепната си глава и събра с ръце пищната грива на косата си. Морскозелените ѝ очи приканващо затанцуваха и тя се усмихна.

— Летони не е нищо друго освен призрак на възможното — каза тя с убедителен и едновременно гальовен глас. — Тя е по-незначителна от мъничка прашичка и е по-безтелесна от сянка върху стената. Да я забравим, Дени Ланинг. Какво ще кажеш?

Ланинг мълчеше.

— Защото аз съм истинска, Дени — и тя подканващо разтвори голите си ръце. — И дойдох за теб, за да те отведа с мен в Джайрончи. Това е могъща империя, много по-прекрасна от бледата сянка на Джонбар. И аз съм нейната господарка.

Тя се изправи с плавно движение, висока и царствена в алената си ризница. Протегна напред голите си ръце, за да помогне на Ланинг да се качи в златната раковина. Хладните ѝ зелени очи светеха обещаващо.

— Хайде, Дени Ланинг. Ще управляваме заедно в Джайрончи.

Ръцете на Ланинг стиснаха парапета така, че пръстите му побеляха. Сърцето му лудо заби и той с усилие си пое дъх.

— И защо? — попита той студено. — Защо избра мен от всички мъже?

Раковината се приближи плътно до борда и Сорейня се усмихна.

— Претърсих пространството и времето за теб, Дени Ланинг. Защото ни свързва обща съдба. Защото ни е писано да държим ключа за властта. И защото седнем ли заедно на златния трон на Джайрончи, не е възможно да не успеем. Ела!

Ланинг за последен път пое дълбоко въздух.

— Добре, красавице — каза той. — Не знам каква е играта. Но ти ме спечели за нея.

Той стъпи на парапета под звездната светлина и протегна ръка към ръката на Сорейня.

— Дени... спри! — обади се нечий настойчив глас.

Ланинг инстинктивно се дръпна и видя Летони. Призрачната ѝ фигура в същата семпла бяла рокля стоеше до него на борда и държеше в ръцете си кристала на времето. Чертите на лицето ѝ бяха обтегнати, изражението ѝ — отчаяно.

— Спомни си, Дени! — предупреди го тя отново. — Сорейня ще те унищожи.

Сорейня рязко се изправи в раковината на странния летателен съд. Напрегнатото ѝ тяло в алената броня се изпъна по най-изкусителен начин. Присвитите ѝ зелени очи блеснаха със зеления огън в гневния поглед на разярена тигрица. Перфектните ѝ зъби се оголиха в злобна гримаса. Тя изсъска неразбираема дума и се изплю в лицето на Летони.

Летони потрепери. Лицето ѝ беше мъртвешки бледо, но теменужните ѝ очи горяха. От устните ѝ се откъсна само:

— Махай се!

Но Сорейня отново се обърна към Ланинг и омразата на лицето ѝ се стопи в усмивка. Тя пак разпери изящните си голи ръце:

— Ела с мен, Дени — прошепна гласът ѝ. — И нека този лъжлив призрак се върне обратно в своя фалшив свят на сънищата.

— Погледни, Дени! — настоя Летони, прехапала устни, за да овладее гнева си. — Виж къде иска да скочиш Сорейня.

Тя посочи надолу към черната повърхност на нощното море. И Ланинг видя пенливата фосфоресцираща следа, оставяна зад острата гръбна перка на следващата курса на кораба акула. Вълна на студен

ужас разтърси тялото му и той бързо скочи обратно на палубата. Защото бе докоснал или поне се бе опитал да докосне пръстите на протегнатата от Сорейня ръка. Но на тяхното място бе имало само въздух!

Все още борейки се с тръпката, той погледна стройното момиче до себе си. Видя в очите ѝ блясъка на сълзите и почувства болката под гордата сдържаност върху лицето ѝ.

— Прости ми, Летони! — прошепна той. — Съжалявам... искрено се извинявам.

— Ти беше тръгнал, Дени! — гласът ѝ прозвуча съкрушено. — Ти искаше да отидеш... при нея!

Златната раковина се беше долепила до борда. Кралицата-воин стоеше в нея царствено изправена, подпряна на златния си меч. Издължените ѝ зелени очи гневно блестяха.

— Ланинг — проговори тя все така мелодично, но думите прозвучаха смразяващо, — в скрижалите на времето е написано, че ще бъдем или врагове, или... едно цяло. Знай, че Джайрончи, охраняван от моите роби-воини, от Гларат и от *джирейн*, не се страхува от теб. Но Джонбар е незащитен. Запомни това!

Тя докосна с обувтия си в алена кожена обувка крак нещо под ръба на жълтата раковина. И в същия миг изчезна като образ върху екран.

Ланинг отново бавно се обърна към Летони. Лицето под синята диадема, придържаща червените ѝ коси, беше бледо и измъчено от едва предотвратената трагедия.

— Моля те, извини ме — прошепна той пак.

На сериозното лице не се появи и намек за усмивка.

— Сорейня е прекрасна — намери сили да каже тя едва чуто. — Но ако някога отстъпиш пред чара ѝ, Дени, това ще бъде краят на Джонбар и... на мен.

Ланинг разтърси глава, опитвайки да прочисти мислите си.

— Но защо? — не се успокояваше той. — Не разбирам.

Летони задържа погледа на големите си теменужно сини очи върху него по-задълго. Горната ѝ устна потрепна и за миг тя изглеждаше готова да се разплаче. Но когато накрая проговори, гласът ѝ беше равен и спокоен:

— Ще се опитам да ти обясня, Дени — лицето ѝ се осветяваше като в храм от блясъка на кристала в ръцете ѝ. — Светът представлява дълъг коридор, който започва от началото на съществуването и стига до неговия край. Събитията са групи по фриза на този коридор, които образно казано покриват стените му по цялата дължина. Времето е като фенер, който се движи с равна скорост в коридора и осветява групите една след друга. Това е светлината на възприятието, субективната реалност на съзнанието... Коридорът има много разклонения, защото представлява нещо като музей на всичко възможно. Носителят на фенера може да завие на едно място или на друго. Както и да постъпи, в тъмнината ще останат завинаги много салони, които иначе биха могли да бъдат осветени с реалността... Моят свят Джонбар е една подобна възможност. Той се простира в множество великолепни зали, от които се разкриват безброй прекрасни гледки. Джайрончи е друга възможност. Но той е разположен в безплодна част на коридора с тесни, грозни отклонения, които свършват в глух, задънен край.

Големите сериозни очи на Летони не го изпускаха от погледа си. Ланинг се напрегна и без сам да знае защо затаи дъх, усещайки лека студена ръка, протегнала се от нищото, да го докосва по рамото.

— Ти, Дени Ланинг — продължи девойката, — си предопределен от съдбата да носиш фенера за известно време. В твои ръце е изборът на реалността. Нито аз, нито Сорейня можем да дойдем при теб, имам предвид физически... освен може би в момента на твоята смърт. Но благодарение на частичния контрол над времето, който притежаваме, ние сме в състояние да установим контакт с теб, за да те помолим да отнесеш лампата в нашата отделна зала. Дени... — Сребърният ѝ глас издайнически потрепери: — Дени, помисли добре, преди да избереш. Защото твоят избор ще донесе живот на един от двата възможни свята. И ще остави другия в тъмнината, обречен да остане нероден.

Ланинг усети в гърлото си буца. Погледна Летони — стройна, изящна и прекрасна в чистата светлина на кристала.

— Повече не се съмнявай... никога — промълви той. — Защото аз те харесвам, Летони. Само ми кажи какво трябва да направя. И още ми кажи ще мога ли някога да дойда при теб.

Тя леко поклати глава.

— Животът ти още не е стигнал до точката на избора — бавно каза тя. — А и самото събитие не е ясно дефинирано и продължава да остава размито в мъглата на възможностите.

Ланинг отново напразно опита да пипне ръката ѝ.

— Просто ме помни, Дени — прошепна му тя. — Помни какво ти разказах. Защото Сорейня все още има своята красота, а Гларат притежава силата *джирейн*. Пази се от Джайрончи. Часът ще дойде. Сбогом.

Тя сведе поглед към кристала и пръстите ѝ леко погалиха ярко светещите стени на шлифовката му. От тях се изтръгнаха диамантени лъчи и я погълнаха в огъня си. Тя изчезна.

Обхванат от странна слабост, внезапно осъзнал, че е напълно изтощен, Ланинг се хвана здраво за парапета. Погледът му падна във водата и той видя проблясващата черна гръбна перка на акулата, която все още преследваше кораба.

ГЛАВА III

КЛЮЧЪТ ЗА ДЖАЙРОНЧИ

Значи животът му беше тъмен коридор, а настоящето — лампа, която той носи в него. Денис Ланинг не можеше да забрави образното сравнение на Летони. Той искрено се надяваше пак да я срещне... може би на някой тъмен завой в коридора. Но вместо това годините минаваха и надеждите му оставаха неосъществени.

Но също така не можеше да забрави и Сорейня. Въпреки отвращението си от злото начало в нея, което бе доловил, и въпреки предупреждението на Летони, той често се улавяше в мисли за облечената в алена ризница кралица-воин. Често размишляваше и за загадъчната заплаха на Джайрончи, но към страха му се примесваше и някакво нетърпение.

Коридорът, в който той вървеше, беше коридор на войната. Военен кореспондент, инструктор по пилотиране, сам летец, военен съветник — на четири континента той винаги намираще загубена кауза, която да подкрепи. Веднъж, докато чакаше екип от виенски лекари да убедят някаква неизвестна африканска амеба да напусне стомашно-чревния му тракт, той написа утопичен роман със заглавието „Пътят към зората“, в който обрисуваше света такъв, какъвто според него трябваше да бъде.

Друг път, натикан в затвора на диктатор, чиито приготовления за война бе оповестил публично, той написа историческа студия в популярния за онова време стил сред журналистите, в която се опита да обоснове убеждението си, че светът се приближава към момента на решителен сблъсък между демократичната цивилизация и деспотичния абсолютизъм.

През всички тези години не бе видял Летони. Но веднъж, докато бивакуваше заедно с националната армия на Етиопия, той се бе събудил в палатката си с усещането, че звънливият ѝ и едновременно сериозен глас бе изрекъл право в ухото му: „Дени, стани и излез от палатката!“.

Беше се облякъл набързо и бе изскочил навън, въпреки острия студен вятър, предшестваш зората. Няколко минути по-късно палатката му бе ударена от италианска бомба.

Сорейня също се бе появила веднъж.

Беше нощ в Мадрид, на следващата година след случката в Етиопия. Бе дошъл тук, за да се присъедини към отбраната на лоялистите. Седеше сам до малка масичка в хотелската си стая и се бе захванал да смазва и презарежда пистолета си. Съвсем неочаквано през тялото му премина силна тръпка, като пристъп на малария — стар спомен от Чако и войната в джунглата. Бе вдигнал поглед и бе видял познатата му издължена жълта раковина, увиснала над килима.

Вътре в нея седеше Сорейня, облечена все в същата алена ризница, излегнала се на копринените възглавници, изглеждаща точно както първия път, сякаш се бяха разделили само преди пет минути. Тя отметна русата грива на косата си с голата си ръка и зелените ѝ очи му се усмигнаха с изкусително безочие.

— Е, Дени Ланинг — гласът ѝ беше леко дрезгав, думите — изречени с гърлен акцент, а издължените ѝ очи го изгледаха с откровено любопитство. — Призракът от Джонбар те преведе успешно през изминалите години. Но донесе ли ти тя щастие?

Ланинг беше застинал смутено в креслото си.

— Аз все още съм господарка на Джайрончи — гласът ѝ беше като милувка. — Ключовете на съдбата все още са в наши ръце и само от нас зависи дали да ги използваме.

Бялата ѝ ръка лениво се помести, за да посочи празното място до нея на дивана.

— Дойдох отново, Дени, за да те взема с мен на трона на Джайрончи. Мога да ти предложа половината от една могъща империя... или дори себе си и всичко останало. Какво ще кажеш, Дени?

— Ти май си забравила, Сорейня — неубедително измънка Ланинг. — Аз видях акулата.

Тя отметна глава назад и косата ѝ се посипа като жълт порой върху разноцветните възглавници. Съблазнителната ѝ усмивка предизвикваше буца в гърлото му.

— Акулата наистина щеше да те убие, Дени. Но сигурно вече си разбрал, че само смъртта може да те доведе при мен... и в новия

истински живот, който *джирейн* дарява. Защото нашите два живота съществуват в две много раздалечени точки от потока на времето. И дори цялата мощ на *джирейн* не е достатъчна, за да те извади от този поток жив, тъй като това би означавало той да бъде отклонен. Но властта на потока на времето над няколко мъртви буци земя е нищожна. Аз мога да ги дам на Гларат и той ще ги върне към живота.

С гъвкаво като на пантера движение тя се изправи на колене върху възглавниците. Прибра с двете си ръце златнорусата си коса зад скритите под ризницата рамене. И за пореден път протегна голите си ръце в приканващ жест.

— Дени, ще дойдеш ли с мен сега? Всичко е в ръцете ти.

Обзет от раздвоение, Ланинг свали поглед върху ръката си. Пистолетът се бе извъртял, без дори да забележи и дулото сочеше към сърцето му. Показалецът му докосваше спусъка. Леко натискане... и всичко щеше да изглежда като най-банален нещастен случай.

Гласът ѝ продължаваше да звучи като прелъстителна музика:

— Джайрончи ни очаква, Дени. Един свят, който трябва да управляваме...

Белият, златният и аленият цвят на красотата ѝ се забиваха като нож в сърцето му. Пулсът му се ускори. Показалецът му докосна хладната стомана на извития спусък. Но някакво угълче на съзнанието беше съхранило разума и от него прозвуча тихия глас на Летони: „Помни, Дени Ланинг. Ти носиш светлината за един нероден свят“.

Безкрайно внимателно той щракна обратно предпазителя и остави оръжието на близката масичка. После рече:

— Опитай отново, Сорейня!

Зелените очи припламнаха и алените устни се разтвориха в зловеща гримаса.

— Предупредих те, Дени Ланинг! — всякакви прелъстителни нотки бяха изчезнали и сега гласът ѝ звучеше остро и твърдо: — Посмей само да застанеш на страната на онзи фантом от Джонбар и ще загинеш заедно с нея. Исках да спечеля на своя страна силата ти. Но Джайрончи може да победи и без нея. — После ловко изтегли тънкото златно острие на меча си. — Когато се видим отново, пази се!

Тя гневно удари с крак и изчезна.

Тези две антагонистично настроени жени поставяха пред Ланинг множество проблеми, които той не виждаше как би могъл да разреши.

Дори действително да бяха посетителки от бъдещето, идващи от два бъдещи свята, той не разполагаше с никакво доказателство за това, освен собствените си ненадеждни спомени. Бе прекарал много нощи, блъскайки си главата над неразрешимата загадка и сериозно започваше да се опасява, че е полудял.

Но един ден, докато все още бе в Испания, получи малък колет, донесъл му поредната тънка книжка на Уилмът Маклан, който вече притежаваше много научни титли и беше станал професор по астрофизика в един западен университет. Тя бе надписана така: „На Дени от Уил... втора примка във времето, с която искам да поправа предишната“, а заглавието бе *Вероятност и детерминизъм*.

Дени я разтвори и още в увода попадна на абзац, който като че ли казваше нещо, свързано с проблемите му: „Доскоро се смяташе, че бъдещето е също толкова реално, колкото миналото и че единственият индикатор за посоката е константата, свързваща ентропия и вероятност. Но новосъздадената квантова механика, заедно с унищожаването на абсолютната функционална зависимост между причина и следствие, вероятно прави невярно и горното твърдение. Няма детерминизъм при събитията от микромащаб, което ни кара да гледаме на «сигурността» при тях като на статистическо понятие. Когато става дума за бъдещето трябва да сменим думата «детерминизъм» с «вероятност». Елементарните частици от старата физика остават, но съществуват в нов континуум от пет измерения. Всякакви анализи на този хиперпространствено-времеви континуум следва да отчитат безкрайното множество от бъдещи взаимноизключващи се светове, от които само един — онзи, чиито геодезични или мирови линии се пресичат с напредващата равнина на онова, което наричаме «сега» — би могъл да се превърне във физическа реалност. В тази книга е направен опит за математическо изследване на този нов възглед върху природата на нещата“.

Взаимоизключващи се... възможни светове!

Думите не излизаха от главата на Ланинг. Най-сетне се бе натъкнал на лъч светлина. Да, можеше да се довери на стария си приятел — той единствен би могъл да го разбере и да му каже дали Летони и Сорейня са свръхестествени посетители от бъдещето или от... лудостта.

И той веднага писа на Маклан, разказвайки в най-общи черти случилото се. Завърши с молба за мнение. След доста време получи писмото си обратно, явно забавено от военната цензура. Върху него бе сложен диагонален печат *Получателят е заминал, без да остави нов адрес*. Запитване до университетските власти го информира, че Маклан е напуснал, обявявайки за намерението си да се захване с частна изследователска работа. Настоящото му местопребиваване било неизвестно.

Така Ланинг продължи опипом из тъмните коридори на войните и през следващите години, докато настъпи 1937-а. Една телеграма от Лао Менг Шан го застигна в Лозана, където се възстановяваше от войната в Испания. Парче немска мина се бе забило в коляното му, което силно го болеше. Пишеше нова книга.

Беше станал философ и се опитваше да разгадае посоката, в която се развива света: вярваше, че ако се идентифицират и отделят въздействията на градивното и инферналното, анализът на резултатната от тяхната борба би могъл да покаже дали човечеството се движи в посока на нова технологично напреднала цивилизация, или се е устремило към мрака на диващината.

„Дени, мой стари американски приятелю — казваше телеграмата, — човечеството има нужда от теб тук. Защо не дойдеш в Китай?“

Ланинг отдавна бе установил, че единственото ефикасно успокоително за измъчения му мозък, е директното действие. На всичко отгоре, същия този ден вестниците му бяха вдигнали кръвното със съобщения за стотици жени и деца, намерили смъртта си по време на въздушни бомбардировки. Забравил за парализиращата болка в коляното, той остави настрана вечния проблем за борбата между доброто и злото, отлетя за Кайро и се качи на борда на бърз кораб, който отплува на изток.

ГЛАВА IV

КОРАБЪТ НА МЪРТВИТЕ

Шумът в небето едва се дочуваше. Сирените с протяжен вой оповестиха приближаването на *пей чий* — „летящите машини“. Изтръпнал от ужас, Шанхай бе потънал в мрак, но над Чайпей на север и доковете на Уангпоу на изток вече припламваха жълти експлозии, сеещи след себе си смърт и разрушения. Първите японски бомби бяха хвърлени там.

Накуцвайки на останалия си неизлекуван ляв крак, превърнат в барометър на развалящото се време от парчето стомана от заводите на Круп, Ланинг с труд притича по летището Лунгва, разположено южно от разпрострелия се на огромна площ град, в посока на допотопния самолет, който вече загряваше двигателите си. Хладният среднощен въздух го разсъни напълно и той се вслуша в тътена на не чак толкова далечните експлозии.

Лао Менг Шан, изпълняващ в момента ролята на негов стрелец, вече го чакаше до машината и замислено тръскаше ръката с часовника си. Надвиквайки ревящите самолетни двигатели, той изкрещя на правилния си английски:

— Командирите ни са прекалено самоуверени. Но ръчният ми часовник спря още при първата бомба. Това е лоша поличба.

Ланинг обикновено не се присмиваше на суеверието — малко са летците, които имат куража да го правят. Но сега не съумя да скрие усмивката си в тъмнината.

— Веднъж, Шан — извика му той в отговор, — един древен воин^[1] спрял слънцето в небето, докато не спечелил битката. Може би поличбата не е толкова лоша. Да тръгваме.

Китаецът намести каската си и сви рамене.

— Според мен, това означава само, че няма да се приземим живи. Но ако ни е писано да умрем за Китай...

И той решително се настани на седалката зад пилотското място.

Ланинг провери уредите за управление, даде сигнал на групата техници да се отдръпнат и отвори клапите. Вярната машина послушно

се насочи към тътнежа в небесата. Ланинг мрачно отбеляза на ум, че повечето самолети на противовъздушната отбрана бяха бомбардирани и задълго приковани на земята още предния ден — факт, който бе много по-зла поличба от ръчния часовник.

Градът на север бе затаил дъх под покривалото на тъмнината. По улиците се носеха военни камионетки и пожарни коли. Зенитните батареи обстрелваха невидимите бомбардировачи с нищожен успех. Лъчите на мощни прожектори сновяха между белите облачета на експлодиращи снаряди, напразно търсейки нападателите.

Ланинг се издигаше по спирала. Беше присвил сивите си очи и се взираше да открие тъничката издайническа инверсна следа на противников самолет. Пулсиращото жълто сияние отдолу му пречеше. Той много добре съзнаваше, че в момента лети над руините на един чудесен модерен град и му се струваше, че дочува писъци, стенания и викове за помощ. Струваше му се още, че долавя миризмата на изгоряла човешка плът. Стегна се и изстреля един откос, за да загрее цевите на картечниците.

Вече се бяха издигнали на височината на един облак, който за миг припламна в бяло, осветен от лъча на прожектор. Тъмният силует на бомбардировач тъкмо изплуваше от него и се отдалечаваше, поклащайки се между облачетата на експлозиите. Ланинг наклони древната машина и се насочи към неприятелския самолет. Шан радостно махна с ръка. Картечниците им затракаха. Бомбардировачът се разтресе и двамата приятели видяха ответните червени огънчета на вражеските картечници. Но Ланинг не трепна. Насочи самолета си точно срещу другия и след миг видя как от него изригва черен облак дим. После машината стремително се понесе към земята.

Един...

Ланинг вече издигаше препатилия самолет, но в този момент блуждаещ лъч на прожектор попадна на тях и сякаш залепна за машината. Черни, зловещи дупки цъфнаха в крилата. От пулта пред него се посипа разбито стъкло. Остра болка го проряза в рамото. Кошмарният лъч не ги изпускаше. В ноздрите му нахлу миризмата на изтичащ керосин и след малко той улови с периферното си зрение жълтеникав пламък. Едва сега се извъртя на седалката си и видя втория си противник, току-що излязъл от облака, да го обсипва с неспиращ огън.

Тогава съзря и тъмната кръв по изопнатото лице на Шан. Това беше краят. Шан мъченически се усмихна и вдигна окървавената си ръка в приветствен жест. Ланинг стисна зъби и запрати нещастния самолет в безразсъден имелман^[2]. В края на маневрата нападателят се оказа точно пред него.

Свирепа болка проряза десния крак на Ланинг. Но той продължи да държи в прицела си неприятеля и картечниците му не спираха да бълват огън. Вражеският самолет наклони рязко носа си в опит да му се изплъзне. Но Ланинг упорито се залепи за опашката му. След няколко секунди той видя дребните фигурки на екипажа да са раздрусват и отпускат. После машината пламна.

Два...

В същия миг го оглуши силна експлозия. Покрай главата му изсвистяха метални отломъци. Горещо масло го опръска по обгореното лице. Двигателят заглъхна. Втори огнен език припламна и моментално се прехвърли назад.

Напрягайки всички сили, Ланинг се наклони встрани, колкото му позволяваха коланите, в опит да използва насрещния въздушен поток, за да издуха горещината и задушавания го дим. Отново погледна назад към Шан. Аленото лице на дребния китаец постепенно застиваше в маската на смъртта. Със странна и тържествена усмивка той вдигна обляната си в кръв ръка... пръстите му едва държаха часовника.

Студена тръпка премина по гръбначния стълб на Ланинг. Никога не се бе присмивал на суеверие. И това доказателство, че човешката интуиция е способна да се докосне до бъдещето, му се стори толкова шокиращо и така неочаквано, както приближаващата се неминуема смърт. В този миг той забеляза усмивката на Шан да замръзва от изумление, а ръката му да посочва нещо. Ланинг проследи с поглед посоката, в която му сочеше. И усети ледени пръсти да сграбчат сърцето му. Защото към тях стремително се спускаше нещо.

Беше странно изглеждащ кораб... или по-скоро размития сив призрак на летателен апарат. Нямаше крила и бе плосък — не приличаше на нито един от летателните апарати, които някога бе виждал. Стройният му корпус наподобяваше този на подводница, с тази разлика, че в двата му края имаше два масивни метални диска, които светеха със зеленикава светлина.

Удивителен екипаж се бе изправил покрай парапета на откритата палуба. Първоначално фигурите му се видяха призрачни и невъзможни. Няколко от тях изглеждаха още по-странни в сребърносиво-зелени туники със странна кройка, но имаше и такива в много добре познатите му съвременни бойни униформи: френски полковник, австрийски лейтенант, висок строен капитан от кралските военновъздушни сили. Долната челюст на Ланинг несъзнателно провисна и израненото му тяло се изпъна в сладостната агонизираща болка на неописуема радост.

Защото видя Бари Халоран.

Съвсем същият, какъвто го бе запомнил в онзи фатален априлски ден преди десет години, дори в същите дрехи: широки панталони и пуловер на футболен играч. Гигантът се извисяваше над останалите. Той също зърна Ланинг, засмя се и го поздрави с енергично махване на ръка.

Призрачният апарат се приближи и с една маневра се озова под горящия самолет. Неочаквано, без видим преход, той беше станал някак по-реален. Ланинг дори забрави за болката си. Скоро видя слаб белокос мъж — фигурата му се стори странно позната — ангажиран с нещо зад малък кристален купол, монтиран върху метална оръдейна кула в средата на кораба. От купола се изтръгна ослепително жълт лъч, попадна върху носещите се надолу останки на самолета му и го притегли към себе си.

Ланинг почувства силно раздрусване. Самолетът му се съпротивляваше на мистериозната притегателна сила. Умиращото му тяло се изви от разкъсваща болка. Тогава нещо поддаде. Корабът стана напълно реален и се озова в непосредствена близост до горящия самолет.

Ланинг отново се сви от поредния пристъп на агонизираща болка и безчувствените му пръсти изпуснаха лоста за управление. Закашля се, задави се и пред очите му се спусна тъмната пелена, предвещаваща загубване на съзнание. Единствено болката му помагаше да не изпадне в несвяст. В следващия миг усети нечии ръце да го поемат и пренасят през перилата, далеч от нажежената пещ на кабината.

Макар и вече да не беше кораб-призрак, летателният апарат продължаваше да изглежда невероятно. Бързи и внимателни ръце ги положиха на носилки. Но Ланинг не можеше да откъсне поглед от

едрия червенокос Бари Халоран, останал магически недокоснат от изтеклите години.

— Да, старче, това съм аз — изгърмя в ушите му познатият глас. — Само по-спокойно сега. Тези момчета скоро ще те направят като нов... а мен ако питаш, сигурно дори и по-добър. Тогава ще поговорим. Мисля, че малко съм поизостанал от събитията.

Така значи: фантастичен кораб с екипаж от мъртъвци. Освен че не беше суеверен, Ланинг не беше и религиозен — дори в най-широкия смисъл на думата. Ако някога бе вярвал в нещо, това бе висшата цел пред човека. Беше очаквал, че смъртта ще го заличи от лицето на света — него, индивида. Но видът... видът трябваше да остане вечен. Затова бе възприел този стигийски кораб като нещо напълно неочаквано... но поне изглеждаше и дяволски интересен.

— Бари! — с мъка прошепна той. — Радвам се... да... те видя...

И усети, че пелената окончателно се спуска пред очите му. Гореща кръв бликаше от раната в рамото и лепкаво се стичаше по тялото му. Раздробеният му крак пулсираше от болка. С остатъците от съзнанието си той осъзна, че мъжете в сиво и зелено вдигат носилката. И това бе последният му спомен.

[1] Исус Христос в битката при Гаваон срещу петте царе. Б.пр.

Всъщност става дума за чудо, извършено от друг библейски персонаж — Иисус Навин, приемник на Мойсей и военен предводител на еврейския народ в периода на завоюването на Ханаан. — Бел. NomaD. ↑

[2] Маневра от въздушния бой, при която самолетът набира височина променяйки едновременно с това посоката. Б.пр. ↑

ГЛАВА V

ЧОВЕКЪТ-РАЗВАЛИНА

Когато Денис Ланинг дойде на себе си, първото му впечатление бе, че никога не бе напускал малката стая със зелени стени, в която лежеше. Стариат му неспокоен и лишен от всякакви корени живот му изглеждаше като полузабравен сън, като нещо далеч отвъд всякаква реалност, и това се отнасяше до всичко с изключение на посещенията на Летони и Сорейня.

Някакво ъгълче на съзнанието му бе съхранило размит спомен за операцията: заслепяващи светлини, енергично действащи мъже с бели маски, тракане на хирургически инструменти, седналия до него Бари Халоран със закачена на лицето му окуражителна усмивка, първото вдишване на някакъв анестетик със странна миризма.

На отсрещното легло лежеше Шан, потънал в дълбок здрав сън. Без да си спомня подробности, Ланинг знаеше, че вече познава другите двама в болничното отделение. Това бяха Силвано Кресто, испански ас, свален по време на мароканската война, и Уили Ренд от американската флота, изчезнал при потапянето на злощастния американски самолетоносач „Акрон“. Точно той лежеше подпрян на възглавниците си и с удоволствие всмукваше от цигара. Като видя, че Ланинг се е свестил, той дружески му се усмихна:

— Ще запалиш ли?

— Благодаря — Ланинг улови във въздуха подхвърлената му цигара, въпреки тъпата болка в превързаното му рамо. — Какво става? — попита той.

— Не знам — изпусна дълга струя дим Уили Ренд.

— Какъв е този... кораб? Къде отиваме?

— Казва се „Хронион“ — този път Ренд направи кръгче. — С капитан Уил Маклан. Казват, че пътуваме за някакво място, наречено Джонбар... където и да е това.

Ланинг замръзна от удивление. Уил Маклан?! Неговият стар съквартирант, който се бе захванал с такъв интерес да изучава времето.

Джонбар! Градът на Летони, който тя му бе показала — град в някакво мъгляво бъдеще.

— Но защо? — прошепна той. — Нищо не разбирам!

— Нито пък аз. Единственото, което знам, приятелю, е, че полетях в бездната сред отломките на „Акрон“ и се опитах да се гмурна настрани и да се изтегля от мястото на катастрофата. После нещо ме удари и се свестих в това легло. Беше може би преди седмица...

— Седмица ли! — изгледа го Ланинг. — Но „Акрон“... той не потъна ли през трийсет и трета?

Ренд запали втора цигара от първата.

— Времето тук няма значение. Предишният, който лежа на твоето легло, бе австриец, Ерих фон Арнет. Попадна тук от фронта при Исонзо през 1915-а. Другият пък в леглото на китаеца беше французин — Жан Керар. Той пък бил взривен през 1940-а, опитвайки се да спаси Париж.

— Четиридесета! — прошепна Ланинг. Беше ли тогава утрешният ден реалност? Летони... и Сорейня!

Забързан делови мъж в сиво-зелена униформа влезе в отделението, внимателно им отне цигарите и ги смени със странно изглеждащи термометри. Ланинг извади термометъра от устата си.

— Къде е Бари? — осведоми се той. — Искам да видя Бари Халоран. И Уил Маклан!

— Не сега, сър — ритмичният акцент му бе познат... беше същият като на Летони! — Сега е време да ви направим последната интравенозна инжекция. Когато се събудите, вече ще можете да вървите. Просто се отпуснете обратно, сър, и ми дайте ръката си.

И той пак му постави термометъра. Появи се втори мъж, който влезе, бутайки количка с инструменти. Ловки ръце оголиха ръката му и я почистиха с някакъв разтвор. Ланинг почувства убождането на игла. И потъна в спокоен сън.

Когато отново се събуди, усети в тялото си новото и безкрайно приятно усещане на здраве и сила. Бинтовете ги нямаше. Рамото и раздробеният му крак бяха отново цели и сякаш нищо не им се бе случвало. Дори парчето немска стомана в коляното сякаш бе изчезнало.

Видя, че Шан го нямаше. В леглото му лежеше едър мъж, буквално скрит под дебел слой от бинтове, който го разглеждаше с тъмните си славянски очи. Появи се санитар, заби цяла дузина игли в бинтовете на (може би) руснака и положи старата униформа на Ланинг — изчистена и внимателно закърпена — до леглото му.

— Борис Баринин — събщи му санитарят. — Съветски изпитател на ракети. Спасихме го до полюса през 47-а. Смачкан, умиращ от глад, измръзнал. Точно като за нас. Сега можете да вървите, сър. Капитан Маклан ще ви приеме.

Ланинг облече униформата си, опиянен от новото чувство на здраве, и енергично се изкачи на палубата на „Хронион“. Тя беше дълга седемдесет фута, разположена между лъскавите повърхности на двата масивни метални диска. Беше напълно празна, с изключение на купола в средата ѝ. Под краката им се долавяше мощното, но тихо бръмчене на някакви скрити механизми.

Корабът изглежда се движеше. Но накъде?

Оглеждайки се за слънцето или някакви ориентири, Ланинг видя, че се намираха в странно пулсиращо синьо сияние. Отиде до перилата и надникна пред тях. Нищо. „Хронион“ висеше застинал в бездънна синя пропаст.

Едва доловимата пулсация на сиянието беше леко тревожна. Струваше му се, че почти различава контури на далечна планина, отражения по морски вълни, очертания на сгради, силуети на дървета — но всички те изглеждаха някак нереални, неестествено сплескани, двумерни и сякаш натрупани едно върз друго. Беше като киноекран, досети се той, върху който се прожектират хиляда пъти по-бързо от нормалното различни образи, така че сумарното впечатление е за размита картина.

— Дени, стари приятелю!

Удоволствието в гласа беше съвсем очевидно. Бари Халоран се приближаваше към него нетърпелив да го поздрави. Ланинг сграбчи ръката му и я разтърси безмълвно. Беше чудесно да почувства отново могъщите мускули и да види пак дръзката усмивка на обсипаното с лунички лице.

— Изглеждаш в страхотна форма, Бари. Не бих могъл да кажа, че си остарял и с един ден.

Той съзря в сините очи сянка от същото настроение, което сам изпитваше.

— Странна работа, Дени. Спасиха ме само преди десет дни, докато се опитвах да се измъкна с два счупени крака от онзи разбит сандък в Чарлз Ривър. Но разбрах, че за теб са минали десет години!

— Какво ни предстои, Бари? — с неочаквано пресипнал глас попита Ланинг. — Какво стои зад всичко това?

Едрият младеж почеса разчорлената си червенокоса глава.

— Не знам, Дени. Уил ни обещава някаква битка за спасяването на един град, който наричат Джонбар. Но какво е съотношението на силите, срещу кого ще се бием, как се е стигнало дотук — това са неща, за които нищо не знам.

— Аз ще разбера — каза му Ланинг. — Къде е Уил Маклан?

— На командния мостик. Ела, ще ти покажа пътя.

Те срещнаха четирима от облечените в сиво-зелено мъже, които току-що се качваха на палубата, понесли две носилки на колелца. Зад тях вървеше малката група бойци в различни униформи. Лао Менг Шан щастливо се усмихна, като видя Ланинг, и му представи останалите.

Испанеца Кресто. Уили Ренд. Стройния британски летец Кортни-Фар. Ерих фон Арнет с изсечени черти на лицето. Жилавия Жан Керар. А още Емил Шорн — прусак с херкулесово телосложение и насечено от белезите на безчислени дуели лице, спасен от горящ дирижабъл през 1917 година.

— Къде отиваме ли? — Кресто сви рамене и белите му зъби блеснаха в усмивка. — *Quien sabe?* Където и да е, *amigos*, тук е по-добре, отколкото в ада. *Verdad?* — и той гръмко се изсмя.

— Страхотна група, а? — Бари Халоран отново тръгна пред Ланинг, докато стигнаха до малка метална врата в стената на оръдейната кула. Вътре нетърпеливо чакаше друг човек в сиво и зелено, застанал зад обемист предмет с формата на оръдие, но с цев от материал, прозрачен като стъкло. — Ще намериш Уил под купола.

Ланинг изкачи металните стъпала. Под абсолютно прозрачната кристална черупка, зад ярко колело с формата на кормило, стоеше дребничък и странен човек... или по-скоро смазаната развалина на човек. Странникът беше направо отблъскващ с множеството доказателства, че е преживял неопишуема трагедия.

Ръцете му — неспокойно опипващи особена малка тръбичка от сребрист метал, висяща на тънка верижка на шията му — бяха жълти, безкръвни като нокти на хищна птица, треперещи и възлести. Всъщност цялото му немощно тяло бе гротескно извито, сякаш всяка кост от него е била трошена на някакво ужасяващо колело за изтезания.

Но не тялото, а измъченото живо лице, покрито с назъбена мрежа от кръстосващи се зараснали и втвърдени белези, накара Дени да се смрази. Под разбърканата бяла коса се виждаше маска, застина в гримаса на неизразима болка. Тъмните очи — истински кладенци на агония — бяха дълбоко хлътнали.

Но странно, в тях пламна огънчето на спомена.

— Дени! — шепотът беше странно сух и лишен от сила.

Дребничкият мъж закуца да го пресрещне и протегна треперещата си ръка — тънка, извита и покрита със зловещи белези. Човекът дишаше тежко и накъсано. Гърдите му свиреха. Ланинг се опита да прогони кошмара на изумлението, който го обхващаше. Пое крехката ръка и се помъчи да се усмихне.

— Уил? — едва намери сили да произнесе той. — Ти си Уил Маклан?

И потисна в себе си другия въпрос, който не можеше да зададе: „Какво се случи с теб, Уил?“.

— Да, Дени — изсъска повторно сипкавият глас. — Но аз живях четиридесет години повече от теб... и десет от тях прекарах в килиите за изтезания на Сорейня.

Името накара Ланинг да трепне несъзнателно. И старецът застина за миг, когато го изрече, а кухите орбити на очите му пламнаха с омраза — неутолима омраза, помисли си Ланинг, която сигурно единствена бе запазила живота в това тяло.

— Аз съм стар, Дени — продължи безжизненият глас.

— Бях на петдесет и три, когато най-сетне „Хронион“ пое в потока на времето. Тогава беше 1960-а. Десетте години в Джайрончи — набразденото лице стана тебеширено бяло, а шепотът — едва доловим. — Те бяха като хиляда!... Последните четири години прекарах в Джонбар, в подготовка за нашата акция. — Изтерзаното тяло се изпъна в прилив на енергия. — Стар! — изсъска той. — Но не чак толкова стар, че да не победи Джайрончи!

— Джонбар ли? — запита Ланинг с нотка на надежда. — Тогава... тогава сигурно си срещнал едно момиче на име Летони?

И той се взря настойчиво в измъченото лице. Вярно ли бе, че „бездната, по-страшна и от смъртта“ най-сетне можеше да бъде прекосена?

Изтерзаният човек пред него бавно кимна. Силата на омразата като че ли го напускаше и мрачните черти на лицето му светнаха с лека вдървена усмивка.

— Да, Дени — отговори той. — Познавам Летони. Точно тя ме освободи от подземията на Сорейня. Точно за нея и в името на целия неин свят трябва да се биеш. Иначе Джайрончи... просто ще ги изличи.

Ланинг докосна изкривеното рамо на Уил Маклан.

— Каж ми, Уил — помоли се той. — Всичко това е една загадка... налудничава, съдбовна загадка! Къде се намира Джонбар? Ще стигнали някога при Летони? И... Сорейня... — той се запъна, — ... какво... какво ти стори тя?

— Ще ти разкажа, Дени... ей сега.

Маклан стрелна поглед към различните ръчки, лостове и циферблати на пулта за управление пред себе си. С изумителна за Ланинг прецизност извитите му пръсти докоснаха няколко бутона и лостчета, после завъртяха един лъскав диск. Прошепна нещо в една тръба и се взря във вътрешността на кристалния купол. Крехкото му тяло бе обладано от изненадваща сила.

— Ей сега — повтори той. — Само да приключа с това. Наблюдавай, ако искаш.

Без да знае какво би могъл да очаква, Ланинг също се вгледа. Синьото сияние, обгръщащо кораба им, запулсира по-осезателно. Наведен над един от индикаторите, Маклан натисна клавиш. И сиянието изчезна.

„Хронион“ летеше ниско над сиво, набраздено от малки вълни море. Беше късен мрачен следобед и хоризонтът бе скрит зад плътната пелена на мъгла. Малкият им летателен апарат се разтърси изненадващо от залпа на едрокалибрени оръдия.

Ланинг хвърли въпросителен поглед на Уил Маклан. Той му посочи мълчаливо с един от кривите си пръсти. И Ланинг видя от

мъглата да изплуват големите сиви силуети на бойни кораби и да се раздрусват, изстрелвайки поредния залп с оръдията си.

Маклан отново въведе нещо чрез клавиатурата зад кормилото и „Хронион“ се плъзна напред. Оръдейната кула под тях се завъртя и кристалното оръдие изстреля своя лъч. Екипите с носилките пристъпиха напред.

Взирайки се през пушеците на битката към полюшващите се кораби, Ланинг разпозна английския флаг „Юниън Джек“, а на друг кораб — знамето на германската империя. Изведнъж, обзет от вълнение, той свърза хаотичната сцена под тях с една битка от морската история.

— „Дифенс“ и „Уориър“! — извика той. — Атакуват „Висбаден“. Това да не е... Ютланд?

Уил Маклан погледна циферблата пред себе си.

— Да. Днес е 31 май 1916. Очакваме потапянето на „Дифенс“.

„Хронион“ се приближи още повече до атакуващите британски кораби през пелената лютив дим. Изведнъж от мъглата изплува цяла флота германски крайцери и с мощна артилерийска канонада се опита да защити ударения „Висбаден“. Два последователни взрива разтърсиха корпуса на обречения флагман „Дифенс“ и той се скри под огнена завеса.

Останалите кораби на двете флотилии продължаваха да се носят през облаците на морското сражение, изригвайки от дулата на оръдията си огън и смърт, а Уил Маклан свали „Хронион“ над мястото, където беше потънал „Дифенс“. Повърхността на морето бе осеяна от отломки, бавно всмуквани в морската бездна през образувалия се при потъването водовъртеж.

В кристалното оръдие присветна дълга спирала и облакът под тях беше пронизан от ослепителен жълт лъч. Съблеклият пуловера си Бари Халоран скочи през борда със спасително въже в ръка. След малко лъчът го изтегли обратно. Бари влачеше след себе си отпуснатото тяло на един от малцината оцелели. Спасеният моряк бе бързо положен в носилката и отнесен долу.

Кортни-Фар също се бе приготвил за скок, но от заслепяващия облак дим изникна железният нос на повредения „Уорспайт“. Англичанинът боязливо се дръпна назад. Ланинг затаи дъх. Бяха разкрити!

Но Уил Маклан натисна някакъв клавиш и завъртя ярко светещото колело на кормилото. Зелено сияние обгърна двата масивни диска в краищата на палубата. И вплетените в смъртен бой флотилии потънаха в синьото сияние. Изтерзаният старец въздъхна измъчено, но удовлетворено и избърса капчиците пот по осеяното си с белези чело.

— Е, Дени — прошепна той. — Спечелихме още един боец за каузата на Джонбар.

— Веднага! — настоя Ланинг, който вече не издържаше. — Можеш ли да ми обясниш веднага?

ГЛАВА VI

ПРОЗОРЕЦ ВЪВ ВРЕМЕТО

Облегнат на пулта за управление, Уил Маклан прибра назад немирен кичур на снежнобялата си коса. Все така замислен, той леко опипваше втвърдената тъкан на заздравелите белези по лицето си.

— Моля те, извини ме за гласа ми, Дени — прошепна той накрая все така дрезгаво. — Но веднъж, когато умирах от жажда в подземните килии и молах да ми дадат каквото и да е за пиене, Сорейня нареди да излеят в гърлото ми разтопен метал. Дори лекарите на Летони не можаха да ми присадят нови гласни струни. Сорейня ще ми плати за това!

Във вдлъбнатите орбити на очите му отново проблесна омраза и сгърченото му тяло се напрегна. След това състареният мъж успя да се овладее. Пусна ръцете си, които до момента бе държал вкопчени една за друга, изкривеното му лице направи неубедителен опит да се усмихне, и той продължи:

— Времето винаги е представлявало своеобразно предизвикателство за мен. Когато „все още“ живеехме в простикия континуум на четирите измерения — знаеш, че за четвърто се приема времето, — покоряването му изглеждаше измамно лесно — да кажем чрез някакво приложение на класическата нютонова динамика... Но Макс Планк създаде квантовата теория, Де Бройл и Шрьодингер измислиха вълновата механика, появи се и Хайзенберг с неговата матрична механика. Всяко следващо откритие като че ли усложняваше структурата на Вселената и заедно с това проблема за времето... Когато се разбра, че конкретните елементарни частици могат да се представят като вълни на вероятността, стана ясно, че мировите линии на обектите вече не могат да се разглеждат както преди, а именно като фиксирани и обикновени. Установи се по-конкретно, че мировите линии имат безброй възможни разклонения — факт, произтичащ от самата природа на неопределеността, свързана с поведението на субатомните частици... Разбира се, в случаите с големи тела, статистическите резултати на новата физика не се различават

забележимо от тези, предсказани по законите на класическата механика. Налице е обаче фундаментална разлика. Привидната реалност на Вселената остава същата, но лежи върху подвижните пясъци на възможната промяна... Това слага край на понятието „абсолютно сигурно събитие“. Нека например един човек стои върху циментов под. Е, вече не е сигурно, че той няма да пропадне, защото него го удържа само реакцията на атомните сили, а те са подвластни на законите на вероятностите... Аналогично, само благодарение на голямата статистическа вероятност, човек не излъчва всичката топлина от тялото си и не замръзва в леден блок, нито я абсорбира от обкръжаващото го пространство и не пламва в огнен факел, не излита нагоре в космическото пространство в предизвикателство към Нютоновата гравитация и не се разтваря в облак от хаотично разпръснати молекули... Единственото, което ни остана на разположение, е най-обикновената вероятност. Първото ми истинско изобретение беше геодезичен трасировчик, проектиран за вероятностен анализ. По същество това е полуматематически прибор, който на практика представлява подобрен вариант на стария анализатор на хармонични. Но със способността си да трасира възможните мирови линии на материалните частици във времето, той отвори прозорец в бъдещето.

Дрезгавият шепот замлъкна за момент и старият Уил Маклан изкуцука до стената на купола. Покритите му с белези ръце повдигнаха кадифената покривка от правоъгълен прозрачен кристален блок, монтиран върху капака на метален шкаф.

— Това е хроноскоп — обясни той. — Своеобразен прозорец във времето. Създава специални полета, които насочват светлинните лъчи в посока на времевата ос. Благодарение на това, на кристалния екран се появява стереоскопичен образ, защото материалът е способен на селективна флуоресценция под въздействието на различните честоти на лъча.

Старецът щракна някакъв ключ и завъртя няколкото диска в края на кристалния блок. Той светна в зелено. Постепенно екранът се избистри и Ланинг не можа да сдържи лекия си вик на изненада. Защото във вътрешността на кристала се бе появил нов, миниатюрен свят.

Широка река разсичаше плодородна зелена равнина, осеяна със села. От другата страна на реката се издигаха два хълма. Единият бе увенчан с величествена цитадела. Могъщите ѝ стени блестяха със странния червен оттенък на ризницата на Сорейня. Над извисяващите се кули се развяваха знамена в жълто, аленочервено и черно. Докато наблюдаваше, в основата на хълма се отвори широка порта, през която излезе голяма група войници.

— Наблюдавай маршируващите — изхриптя Маклан.

Ланинг се наведе още по-близо до кристалния блок. Изведнъж му се стори, че гледа през прозорец, отворен към един истински свят. Фокусира зрението си отново върху войниците и ахна.

— Това не са хора! Това са... насекоми!

— Наполовина мравки — уточни шепнешком човешката развалина до него, — наполовина хора. Биолозите на Сорейня не се поколебаха да извършат няколко сатанински експеримента. Тези чудовища пред очите ти са нейните воители, обучени да тероризират робите ѝ. Виждаш още замъка ѝ... мястото, където бях затворен. Но обърни внимание и на другия хълм.

Ланинг премести поглед на него. На билото му се издигаше ебонитовочерен храм. Постройката бе огромна, но ниска и някак приклепнала. Фасадата ѝ представляваше безкрайна колонада от дебели квадратни колони. В центъра на храма се издигаше черен лъч, сякаш изтъкан от материализиран мрак, който се разширяваше нагоре към небето като разгневената фуния на невъобразим смерч.

— Храмът на *джирейн* — изсъска Уил Маклан, — където господар е Гларат — той отново докосна дисковете, за да промени леко настройката. — Но гледай, гледай!

В центъра на екрана изплува и започна да се уголемява село от паянтови колиби. Маршируващата колона гигантски антропоидни мравки бързо го заобиколи, изтласквайки пред себе си работещите по полетата. Хората бяха светлокожи и здраво сложени, макар да бяха облечени в изпокъсани дрехи и явно гладни.

— Този акт на насилие стана, когато бях в тъмницата — продължи старецът. — Провинението на тези хорица бе, че не бяха платили данъка си на Сорейня и десетъка си към *джирейн*. Причината, поради която не разполагаха с достатъчно зърно, за да платят, бе, че

Сорейня и благородниците ѝ бяха изпотъпкали нивята и унищожили бъдещата реколта, докато преследвали избягал затворник.

Въоръжени с тежки златни бойни секири и къси оръжия с дебела цев от все същия червен метал и явно разчитащи на могъщите си мандибули^[1], шестокраките бойци склочиха зловещ кръг край ужасеното село. В този момент от червената цитадела се спусна бронирана транспортна машина и мина през заграждението на гигантите. Изпепеляващ бял лъч се изтръгна от купола на машината и нещастните къщурки експлодираха в пламъци. Вятърът понесе през селото огнена стена.

Истинска човешка фигура, защитена под алена броня и украсен с черно перо шлем, изскочи от подобната на танк машина и се присъедини към човекоподобните мравки. Фигурата размаха тънък жълт меч и започна да посича бягащите от пламъците мъже, жени и деца. Спря едва, когато не остана жив човек. Тогава обърна гръб на грозната сцена, вдигна победоносно меч във въздуха и свали шлема си. Пищна руса грива се посипа по раменете на ризницата. Ланинг гледаше смаяно.

— Но... но това е... — възкликна той. — Това е Сорейня!

— Сорейня — потвърди все така шепнейки Уил Маклан. — Красивата господарка на Джайрончи.

Той щракна някакъв превключвател и образът на Сорейня, заедно с черните ѝ воители, плавно се разтвори в прозрачната вътрешност на кристала. Той бавно вдигна поглед към Ланинг, без да се опитва да скрие омразата в него. Сгърчените му пръсти постепенно се отпуснаха и за пореден път леко погалиха сребристия цилиндър, който висеше на шията му.

— Случи се така — продължи безгласният шепот, — че Джайрончи бе първият бъдещ свят, показан от хроноскопа. Включих се в момент, когато Сорейня, облечена във великолепната си броня, се дуелираше с една от своите човекомравки... Забелязал си, вярвам, че тя е... хм, привлекателна. Първоначалният обхват на уреда позволяваше да наблюдавам само нейната младост, когато варварските сцени като тази преди малко бяха много по-редки. Имай предвид, Дени, че когато през 1945 година я видях за пръв път, аз бях трийсет години по-млад. Невероятната ѝ красота в съчетание с военния патос на империята ѝ бяха достатъчни, за да хлътна напълно... Забравяйки за

всички останали светове, аз я следвах навсякъде в продължение на месеци, не — години. Тогава, разбира се, още не знаех за вредата, причинявана от търсеция темпорален лъч — той наведе белокосата си глава и известно време не продума. — Сега е известно, че никакъв процес не може да разкрие състоянието на електрона например, без да промени това състояние. По аналогичен начин квантите на сканиращия лъч се абсорбират от атомите, които ги отразяват. В резултат настъпи значително увеличаване на вероятността за съществуване на Джайрончи и това се оказа в основата на цялата трагедия.

Набразденото от белези лице се изкриви в болезнена гримаса.

— Вината е изцяло моя. Защото, преди още да разбера какво става, този процес на абсорбиране драстично намали сумарната вероятност за съществуване на кой да е от всички останали светове и така Джайрончи постепенно се превърна в единствения свят, до който можеше да достига моя уред с ограничената му мощност. Не искам да звучи като оправдание, но това допринесе за задълбочаване на заблудението ми. Но дори да ме разбереш за останалото, предполагам, че не би разбрал страстта ми към Сорейня.

— Мога да те разбера — с пресъхнало гърло отговори Ланинг.

Нещо в дълбочината на хлътналите очи проблесна и Маклан погали сребърната тръбичка.

— Наблюдавах я с помощта на хроноскопа — продължи той. — Понякога изпадах в отчаяние от разделящата ни бездна на пространство и време, но това отчаяние ме караше да полагам неимоверни усилия. Защото бях решил да победея времето и да отида при нея в Джайрончи... През 1952, след десет години експерименти, вече можех да установя комуникация. Увеличавайки мощността и фокусировката на темпоралното поле, аз бях в състояние да изпратя свой говорещ образ в крепостта на Сорейня.

Измъченото лице на Маклан застина в изражение на непоносима болка. Той здраво стисна челюсти. Дъхът му излизаше на пресекулки и мина половин минута, преди да бе в състояние да проговори отново.

— Обърнах се смирено към нея. В началото тя бе озадачена и обезпокоена. Но след няколко мои посещения в покоите ѝ, в един момент отношението ѝ претърпя рязка промяна... не знам, може би бе получила от Гларат съвет как да се държи.

Той стисна юмруци с такава сила, че ставите на пръстите му изпукаха.

— Следващия път тя ми се усмихна — продължи разказа си старецът. — Приветства ме и ме покани пак да я посетя. После започна да ме разпитва за моите открития... намеквайки, че жреците на *джирейн*, които били способни учени, биха могли да ми помогнат да разреши оставащите проблеми. После ми обеща да сподели с мен трона си, ако успея да се пренеса в Джайрончи.

Ланинг прехапа устни, но не прекъсна разказа.

— Инстинктивното ми недоверие към жреците — гъгнеше Маклан, — ми помогна да не разкрия прекалено много. Но обещанията на Сорейня ме стимулираха да удвоя и без това големите си усилия. Трябва да поясня, че дори най-малкото физическо преместване на едно тяло във времето става с цената на преодоляването на огромно съпротивление. Защото мировите линии са фиксирани, както в бъдещето, така и в миналото. Затова е невъзможно да се премахне лице, което би могло да промени цялото бъдеще. Дори помръдването на нежива материя изисква огромна енергия... Скоро разбрах, че единствено атомната енергия има шанс да се пребори с това съпротивление. Затова седнах пред хроноскопа и с помощта на сканиращия лъч се захванах да преглеждам развитието на атомната наука на бъдещето. И тогава се сблъсках с любопитно затруднение: инструментът, чието предназначение, в края на краищата, бе само да трасира вероятностите, понякога странно замъгляваше печатен текст или подробностите в схеми и картини от книги. Лос Аламос и Кремъл бяха еднакво отворени за него. Изучих трудовете на много учени — Джон Бар, Айвър Джайръс и десетки други. Но ключовите думи винаги оставаха размити. Накрая открих, че съществува закон за последователността и движението напред — нарекох го закон на прогресията, — който действа не в темпоралното четвърто измерение, а в ново — пето измерение. Именно той лежи в основата на създаването на реалността от вероятността. И пак той забранява всички абсурдни глупости, свързани със старите умувания за парадокси при пътуване във времето, като например да се върнеш в миналото и убиеш себе си. Тук отново става дума за познатата ни логика на причинно-следствените връзки, но вече издигната на новото ниво на друго измерение... С помощта на сканиращия лъч можех да

надникна зад завесите на военните тайни. Изучих устройството на атомната и водородна бомби и разбрах, че не могат да ми помогнат. Дори първите груби реактори, преобразуващи атомната енергия в топлинна на базата на ядреното разпадане, се оказаха безполезни за мен... Наложих се да се захвана със собствени изследвания, за да науча как да контролирам процеса на ядрен синтез на водород в по-тежки елементи. Така през 1958 година построих първия водороден конвертор. Мощността му беше само осем хиляди конски сили, но за сметка на това можех да го повдигна с една ръка. Вслушай се!

Той замълча и Ланинг долови лекото бръмчене, което политаше изпод палубата. Лицето на стария му приятел се раздвижи в изражение на изморен триумф.

— Мощността на триста ниагарски водопада! — прошепна той. — Извличана от лъжичка вода. Енергия, достатъчна да пробие стената на времето! Освен това открих в каква посока да вложим мощта на реактора — оказа се, че това е все същото, причинило ми толкова грижи поглъщане на темпоралния лъч. В продължение на следващите две години трескаво проектирах и строих „Хронион“ — създаден само за пътуване във времето, а не като бойна машина, — за да го завърша окончателно в юни 1960 година... И веднага напуснах малката си лаборатория в планините на Колорадо и се отправих към Джайрончи — дори в дрезгавия шепот можеше да се долови горчивината. — Какъв глупак съм бил! Надявах се да стигна до Сорейня и да седна заедно с нея на диамантения ѝ трон.

Пребледнялото му, измъчено лице се сгърчи в агония.

[1] Чифт издадени придатъци на устата при насекомите, служещи за хапане и смучене (зоол.) Б.пр. ↑

ГЛАВА VII

КОМАНДИР НА ЛЕГИОНА

Дрезгавият шепот заглъхна. Старият Уил Маклан бързо закуцука под купола, четейки показанията на индикатори и циферблати. Изкривените му ръце ловко смениха настройката и после завъртяха блестящото колело. Ланинг долови засилване на бученето отдолу и схвана, че „Хронион“ отново се движи през потрепващата синя мъгла. Дали пътуваха във времето?

— Тогава заминах сам — Уил Маклан насочи поглед към него. — Защото въпреки милионите си конски сили мощност „Хронион“ не можеше да набере екипаж като взема верни хора от времето. Липсата на помощници определено пораждаше проблеми още от самото начало. Веднъж изгоря претоварена бобина на силовото поле. След това в лабораторията избухна пожар и получих тежки изгаряния. За щастие самият инцидент дотолкова отслаби мировите линии на моето бъдеще, че темпоралният двигател можа да ме изтегли. В мига, в който горящата сграда рухваше около мен, ние се озовахме в потока на времето.

Тъмните пламтящи очи бяха вперени в блещукащата пропаст зад кристалния купол.

— Вече видя Джайрончи на екрана на хроноскопа — присви плещи старецът. — И само един поглед върху тялото ми ще ти разкаже как бях посрещнат от Сорейня, когато най-сетне проникнах в червената ѝ цитадела.

Набраздените от белезникави белези черти на лицето му се втвърдиха от спомена за преживяното. Кривите пръсти отново несъзнателно потърсиха сребърната тръбичка на шията му. Ланинг бързо отмести поглед, а Маклан продължи:

— Извини ме, че не успявам да скрия самосъжалението си, Дени. От своя страна аз ще ти спестя унизителните подробности за коварството на Сорейня. Всъщност... в мига, в който ме подмами да напусна кораба, аз попаднах в ръцете на чудовищата ѝ. Какви подигравки трябваше да изслушам за дързостта си да пожелаея

кралицата на Джайрончи. След това... след това тя ми предложи да откупя живота си с цената на тайните на кораба на времето... Отказах да говоря, така че ме хвърли в подземията на двореца си и предаде „Хронион“ на жреците на *джирейн* — шепотът премина в сухо, задавено ридание. — Прекарах десет години в килиите за изтезания и Сорейня не се измори да се опитва да изтръгне моите тайни, докато жреците изследваха кораба ми.

Риданието заглъхна. Измъчените очи се затвориха. Обезобразеното лице на Уил Маклан застина в смъртна маска. Изкривеното му тяло потръпваше. Дишането му бе накъсано. Ланинг отново не издържа и пак отмести поглед. След дълго мълчание старецът проговори:

— Освободи ме Летони. Мисля, че я познаваш.

Денис Ланинг понечи да отвърне нещо, но от гърлото му излезе само някакъв неопределен звук и това го отказа.

— Тя дойде при мен в подземията на Сорейня — поясни Маклан. — Бяла и красива... държеше в ръце темпоралния кристал — това е друг уред за трасиране на мировите линии, подобен на моя хроноскоп... Летони ми прости всички вреди, които бях нанесъл на Джонбар с моите експерименти. Тя планира бягството ми. Сканира времето до онзи момент, когато взаимното разположение на мравките-пазачи щеше да го направи възможно. Разгледа ключалките, направи измервания, съобщи ми ги и аз се захванах да изработвам ключове в килията си, използвайки костите на предишния затворник... Когато настъпи определената вечер, тя ме преведе през подземията, съпроводи ме през стаите на спящата охрана на Сорейня, която — прости ми отклонението — като открила, че съм избягал, наредила пазачите ѝ да бъдат изгорени живи. Летони беше избрала подходящ за състоянието ми безопасен път надолу по скалата и ми показа как да прекося Джайрончи, за да се добера до черния храм... Гларат и жреците му бяха отнесли „Хронион“ там. Те явно бяха разглобявали двигателя, за да го изследват. Изглежда не го бяха разбрали напълно, защото не се бяха осмелили да предприемат пътувания във времето. Но възползвайки се от наученото и с помощта на силата на *джирейн* бяха изработили златна черупка във формата на раковина...

— Виждал съм я! — реагира най-сетне Ланинг. — В нея пътуваше Сорейня!

— По-скоро образът ѝ — уточни Уил Маклан. — Както и да е, Летони ме отведе в храма — върна се той към нишката на разказа си. — През това време бе вдигната тревога. Воините ѝ събудиха жреците. Рискувайки да бъде заловен всеки миг, аз все пак се качих на „Хронион“ и избягах във времето. Върнах се в началото на дваисети век. И тогава, ръководен от Летони, най-сетне успях да открия слабите мирови линии на Джонбар и да отида там.

— Джонбар... — отново го прекъсна Ланинг и посочи към кристалния блок на хроноскопа. — Можем ли да видим с това Джонбар?

Но Уил Маклан мрачно поклати беловласата си глава.

— Ние, разбира се, ще опитаме — прошепна той. — Но вероятността за съществуване на Джонбар е вече толкова малка, че можем да се доближим до него само на предела на проникващата способност на уреда и образът при това ще е крайно лош. Защото Джонбар е почти обречен.

Кривите му пръсти докоснаха тъничкия бял цилиндър на шията му.

— Има обаче още една възможност — погледът му за миг просветна. — Джонбар не се е предал. Бащата на Летони е археолог. Той се захвана да прави разкопки в Скалистите планини по местата, където беше лабораторията ми, и намери там обгорели книги, дневници и ръждясали уреди — находки, които му помогнаха да преоткрие тайната на времето... Тогава изработил темпоралния кристал. С негова помощ Летони успя да установи заплахата, произтичаща от моята невнимателна игра с вероятностите. Тя ме прие в Джонбар, за да помогна на отбраната. Това е причината, поради която набирам този екипаж, в който си включен и ти, Дени.

Ланинг изглеждаше раздвоен.

— Нещо не разбирам — каза накрая той. — Какво бихме могли да направим ние?

— Тези два възможни свята, всеки от които е въоръжен с тайната на времето, се борят за оцеляване — погледът на стареца вече гореше. — Възможно е съществуването само на Джонбар или само на Джайрончи — съответно на Летони или на Сорейня. Но не и двете едновременно. Битката в момента се води на самия фронт на

настъпващото време. Изходът ще бъде фиксиран от закона за прогресията в петото измерение.

— Но нали ти можеш да надникнеш в бъдещето — намеси се Ланинг. — Не знаеш ли какво ще се случи?

— Хроноскопът не показва сигурни събития — напомни му Маклан. — Само вероятни. Точно по тази причина, образът, който той показва, непрекъснато се изменя — измъченият старец поклати глава. — Знам обаче, че балансът на вероятностите е с много в полза на Сорейня.

Ланинг отчаяно го стисна за кльощавото рамо.

— Но ние можем да помогнем, така ли? Каква роля ни се определя?

— Не съществуват мирови линии, свързващи пряко Джайрончи и Джонбар — обясни Маклан. — Поради тази причина двата свята не могат да притежават обща реалност. Те взаимно се изключват. Наистина всеки може да изследва вероятното развитие на другия. Но физическият контакт между тях е изключен, защото съществуването на единия означава отрицание на съществуването за другия. Следователно войските им не могат да влязат в съприкосновение... Нашето съвремие обаче е свързано с преки мирови линии с всички възможни бъдеща и има общо съществуване поотделно със света на Летони и с този на Сорейня. Ето така стигаме до теб, Дени.

— Какво? — Ланинг се наведе напред. — Те ми говореха за някаква предопределеност. Можеш ли да ми кажеш какво означава това?

Сините очи го погледнаха изпитателно изпод кичура снежнобяла коса.

— Ти, Дани, имаш ключова роля — въздъхна Маклан. — Съдбата те е избрала за закрилник на Джонбар. Можеш да го спасиш, само ако победиш. Загубиш ли... това ще е краят на Джонбар.

— И заради това те са ме посетили?

— Сорейня е искала да причини смъртта ти — кимна старецът. — Възнамерявала е да те отведе в Джайрончи и с твоята помощ да подсигури победата си. А Летони трябваше да бди над теб до момента, в който бихме могли да те вземем на борда на „Хронион“.

— Значи... — неуверено изрече Ланинг, — ... значи всички ние сме *мъртви*?

— Върнах се с цел да открия теб и група твои съвременници, за да служите на Джонбар. Понеже е невъзможно да изтеглим при нас от мястото му във времето нито един жив човек — да се направи това, би означавало да се изкриви целия континуум — трябваше да изчакаме момента, когато всеки от вас умира, защото единствено тогава е възможно преместването ви в темпоралното поле. Джонбар изпрати с нас хирургически екип, който има задачата да ви съживи незабавно с помощта на *динат*.

— *Динат*? — повтори Ланинг. — Чух Летони да споменава това, после и лекарите. Какво означава тази дума?

— Това е животворната научна мощ, върху която е изградена цялата цивилизация на Джонбар — обясни Маклан. — Бавната еволюционна адаптация към начините за използване на неограничените ѝ възможности е онова, което ще посее кълновете на *динон* — съвършената раса, която предстои тепърва да се появи... ако победиш в полза на Джонбар. Силата *динат* има същото значение за Джонбар, както *джирейн* за Джайрончи. Но сега нямаме повече време да се занимаваме с несъществените реалности. Очертах ти контурите на ситуацията, Дени. Какво е мнението ти? — И погледът на тъмните очи просто осезаемо се закова върху лицето му. — Ще приемеш ли защитата на Джонбар... знаейки, че става дума за битка, почти обречена на неуспех? Ще се изправиш ли срещу Сорейня и ще се откажеш ли от всичко, което тя сигурно ще ти предложи? — шепотът беше едва доловим. — Разбери, Дени, ти ще бъдеш лично отговорен за гибелта на Сорейня... или Летони!

Студена вълна премина по гърба на Денис Ланинг. В съзнанието му изникна ведрият бял образ на Летони, държаща скъпоценния камък. Но образът веднага бе изместен от този на гордата Сорейня, облечена във великолепната си аленочервена ризница. Не, помисли си той, не бих могъл да понеса смъртта на Летони. Но, от друга страна, би ли могъл — даже, ако би се съгласил — да унищожи Сорейня? Той преглътна и кимна, за да покаже, че е разбрал.

— Да, Уил. Приемам.

— Отлично, Дени! — Уил Маклан вкопчи изкривените си пръсти в ръката му. — В такъв случай ти предавам командването на нашия отряд извън времето.

— Не, Уил — протестира Ланинг, — с нищо не съм заслужил тази чест.

— Джайрончи трябва да се унищожи... може би и Сорейня — в дълбоко разположените очи отново проблесна светлината на омразата и пръстите пак досегнаха сребърната тръбичка. — Ще дам всичко, което зависи от мен. Но аз нямам качествата да бъда водач. Прекарах живота си в плен на абстракциите. Ти, Дени, си човек на действието, а освен това ти е възложена и ключова роля. Трябва да поемеш командването.

— О'кей. Ще направя каквото е по силите ми.

Маклан вдигна вдървената си ръка, за да му отдаде чест.

— Благодаря ти, Дени. Сега предлагам да слезеш долу и да поговориш с хората си. Струва ми се, че е редно да им дадеш правото на избор... макар че не им е останало много за избиране: те могат да останат тук под твоя команда или да бъдат върнати там, откъдето всеки от тях е бил взет.

— Което означава... смърт?

Уил Маклан кимна.

— Няма друго място за тях във времето... живи, искам да кажа. Ако победим, за оцелелите ще бъде устроено специално място — може би в Джонбар. Ако се провалим... това означава отново смърт — този път може би в подземията на Сорейня.

— В Джонбар, казваш... — повтори думите му Ланинг, чийто глас неочаквано пресипна. — Ще мога ли да отида там, ако спечелим? При... Летони?

— Ако победим — потвърди надеждите му старецът. — Сега върви да говориш с хората си, а аз ще се опитам да потърся Джонбар с хроноскопа.

— Може ли да те помоля... — оживено започна Ланинг, но замълча неуверено.

За пръв път погледът на стареца развеселено проблесна за миг.

— Ако намеря Летони, ще те повикам — обеща той. — Но имай предвид, че ще бъде много трудно да открия Джонбар.

Ланинг се спусна от купола на палубата и изпрати Бари Халоран да събере останалите. Не след дълго вече стоеше пред смълчаните и изпълнени с любопитство мъже. Обърна се към тях с думите:

— Приятели, току-що говорих с капитан Маклан — той видя изражение на любопитство по лицата на всички без изключение. — Събрал ни е тук, извън времето, спасявайки всеки от нас от сигурна смърт. Очаква да му се отплатим като се бием за спасяването на един бъдещ свят. Аз лично мога да потвърдя, че каузата е справедлива... Предложи ми да поема командването. Налага се да ви помоля да ме последвате, защото алтернативата е да бъдете върнати в собственото си време... и да умрете там веднага. Съжалявам, че условията са толкова жестоки...

— Жестоки? — извика Бари Халоран.

— *Nein!* — изсумтя Емил Шорн. — Нима сме страхлифи мерзафци, та иде обърнем гръб на Валхала^[1]?

— *Viva!* — извика въодушевено Кресто. — *Viva, el capitan!*

— Благодаря ви — каза Ланинг. — Ако победим, за нас ще има място в Джонбар. Сега, в случай че всички сме заедно, повторете след мен: „Кълна се в лоялност пред Джонбар и обещавам предано да служа в Легиона на времето“.

Вдигнали десните си ръце, седмината мъже произнесоха на висок глас клетвата, а после, дирижирани от Уили Ренд, дружно поздравиха с възглас „Джонбар и капитан Ланинг“.

Един от санитарите направи на Ланинг знак с ръка и той бързо се върна на мостика.

— Успя ли...? — с очакване попита той.

Уил Маклан поклати глава и посочи към шкафа, в който се намираще хроноскопа.

— Опитях — отвърна той. — Но врагът вече беше направил своя ход. Законът за прогресията е фиксираше в петото измерение още един триумф за Сорейня. Джонбар е една крачка по-близо до унищожението. Образът му потрепна за миг и изчезна. Можеш сам да видиш какво приемам в момента.

Ланинг се взря в дълбините на кристалния блок и отново видя Джайрончи. Но картината сега бе странно променена. Цитаделата на Сорейня, гордо възвисена на единия хълм, беше рухнала в куп развалини от корозирал, потъмнял метал. Черният храм на *джирейн* на другото възвишение се бе превърнал в грамадна купчина натрошен камък. Долу в низините, където преди бе имало ниви и села, сега бе

царство на диво избуяла растителност, сред която се виждаха странни белезникави петна, посипани с бяла пепел.

— Джайрончи! — възкликна Ланинг. — Унищожен?

— Унищожен — потвърди Уил Маклан, — но само благодарение на собствените си злодеяния. В резултат на последната война между воините-човекомравки на Сорейня и жреците на *джирейн*. Картината, която виждаш пред очите си, е свидетелство, че човечеството е загинало. — Той сниши глас и сега шепотът му едва се чуваше: — Ако ние се провалим и... и човечеството поеме по пътя на Джайрончи... това там е краят на този път! — той изморено щракна един ключ и унилата сцена изчезна. — По всичко изглежда, че точно този път е бил избран. Защото уредът не успя да открие никакви други мирови линии.

Скръстил ръце, Ланинг се загледа с празен поглед през прозрачната стена на купола в блещукащата синя пелена зад борда.

— Какво...? — намери той сили да попита накрая. — Какво би могло да се е случило?

— Не знам — завъртя глава Уил Маклан. — Но ние наистина трябва да открием какво е извършила Сорейня и да се опитаме да поправим стореното. Ако можехме да се върнем в новата лаборатория на Летони в Джонбар...

— Можем ли? — попита мрачно Ланинг.

— Опасявам се — отговори му Маклан, — че този още неизвестен нам ход до такава степен е намалил вероятността за съществуването на Джонбар, че ние никога няма да стигнем дотам. Но поне можем да опитаме!

И изкривените му стари ръце хванаха здраво кормилото на „Хронион“.

[1] Валхала (сканд. през нем. Walhalla) мит. — дворец на бог Один, където живеят душите на падналите в бой воители — според скандинавската митология. Б.ред. ↑

ГЛАВА VIII

ИЗЧЕЗВАНЕТО НА ДЖОНБАР

От лазарета излезе Борис Баринин. Последваха го двама канадци: стройни мълчаливи близнаци, известни като Айзък и Израел Ендърс, измъкнати от яма от снаряд във Вайми Ридж през 1917 година. Заедно с Дъфи Кларк — английският моряк, спасен при Ютланд, — армията на Ланинг наброяваше единайсет души. Той ги раздели на две групи и определи Емил Шорн за свой заместник.

Оказа се, че Уил Маклан бе помислил и за оръжието. В арсенала му можеха да се намерят дузина карабини „Маузер“, две дузини пистолети „Люгер“, няколко сандъка ръчни гранати и поне сто хиляди патрона — всичко това, заедно с голям запас храна и значително количество медикаменти, беше дошло от един потъващ кораб с амуниции.

— Това беше първата ни стъпка в тази кампания — разказа му Уил Маклан. — Веднага щом се върнахме от Джонбар, ние локализирахме атакувания с торпеда кораб, за да си набавим припаси и оръжие, както и да изпробваме техниката ни на спасяване, която предстоеше многократно да прилагаме. Досещаш се, предполагам, че джонбарските оръжия не действат срещу цели от Джайрончи.

Тъй като помощниците на Маклан от Джонбар нямаше да могат да влязат в Джайрончи, Ланинг избра Кларк, Баринин и Уили Ренд за екипаж на „Хронион“, а самият той се захвана да понаучи нещо за навигацията на кораба, който неотклонно се движеше по мировите линии към Джонбар. Водородният конвертор неуморимо бучеше под палубата, но Уил Маклан обезсърчено наблюдаваше тяхното придвижване.

— Светът, който сме се захванали да търсим, вече е почти невъзможен — безпокоеше се той. — Дори на пълна мощност ние едва-едва пъплим напред. При това мировите линии на Джонбар могат да се прекъснат всеки миг — те и без това са достатъчно слаби, — и ние просто ще увиснем в нищото!

Веднъж Ланинг се събуди в койката на малката си каюта в кърмата с отчетлив спомен за Летони. Стройна и висока в дългата си бяла рокля, тя стоеше над него, стиснала в ръце кристала на времето. Лицето ѝ беше помрачено от сянка на отчаяние, а теменужните ѝ очи бяха като кладенчета, изпълнени с болка.

— Дени — прозвуча в съзнанието му настойчивият ѝ глас, — ела в Джонбар... или ние ще изчезнем.

Ланинг веднага отиде на мостика и разказа за случилото се на Маклан. Старецът само поклати белокосата си глава.

— Вече правим всичко, на което сме способни — рече той. — Мировите линии на Джонбар са изтънели до максимум от затихването на вероятността. Ако трасировчикът ги изгуби или ако те сами се прекъснат... тогава Джонбар е загубен!

Изминаха две седмици по корабното време — психологическото усещане за време, измервано по сърдечния им ритъм, по жизнените цикли, определящи физиологичните им функции, които независимо дали се движат по потока на времето или срещу него, винаги приближават живота на хората към края му. Накрая „Хронион“ безшумно изскочи от синята бездна. Ланинг, който прекарваше по-голямата част от времето си на мостика, видя под тях... Джонбар!

Корабът се носеше на височина две мили. Но метрополисът на бъдещето се разстиляше във всички посоки, докдето стигаше поглед. Блестящите огледални стени на сградите изглеждаха по-впечатляващи от катедрали. Без намек за периодична повтораемост, те бяха пръснати из потъналата в гъста зеленина долина, през която си провираше път широка, спокойна река, и дори увенчаваха билата на залесените околни хълмове. Между тях имаше плетеница от виадукти, по които на много нива се носеха безброй превозни средства със странни форми. Във въздуха се издигаха и спускаха големите сребърни капки на някакви летателни апарати.

Ланинг вече бе виждал веднъж за кратко тази гледка с кристала на Летони, но нейната замайваща с мащабите си необятност не можеше да не го впечатли. Разбра, че тук, сред тази пленяваща красота, живеят стотици милиони. Но въпреки удивлението, което изпитваше, той не можеше да забрави неумолимия факт, че този свят е заплашен от пълно заличаване.

— Значи Джонбар е в безопасност, така ли? — изтича при Уил Маклан той. — И Летони е тук?

Прегърбеният стар човек бавно се извърна от блестящото кормило и поклати обсипаната си с белези глава.

— Ние сме тук — отговори той с безжизнения си шепот. — Но нашите уреди показват пределно изтъняване на мировите линии. Този свят в момента виси на нишка, по-слаба и от паяжина. Но не се съмнявам, че Летони е в лабораторията си.

„Хронион“ бързо се носеше към висока и заострена сребърна кула на един от хълмовете. В блестящата стена на кулата се отвори огромен портал. Малкият кораб се плъзна с лекота в гигантски хангар, задръстен от летателни апарати с аеродинамични форми. Мигаща зелена светлина над една празна платформа им показваше къде да кацнат.

— Е, това е светът, за който ще се борим — обърна се Ланинг към хората си.

— А-а! — изръмжа Емил Шорн. — Добър сфят!

Предавайки командването на опитния прусак и предупреждавайки го да бъде готов да предприеме незабавни действия при възникване на кризисна ситуация, Ланинг и Маклан слязоха от кораба. Асансьорът, монтиран в една от високите колони, буквално ги изстреля нагоре. След малко те излязоха от кабината сред ухаещата зеленина на градина. Въздухът беше прохладен. В стената пред тях се отвори плъзгаща се врата. От нея излезе Летони.

Вместо неизменната дълга бяла рокля, в която Ланинг без изключение я бе виждал досега, тя беше облечена в прилепнала по тялото ѝ рокля от тъкан, едва проблясваща в металносин оттенък. Косата ѝ също бе прихваната от синя лента. Липсваше мрачната сериозност на видението от спомените му. Пред него стоеше едно прекрасно момиче, което видимо изгаряше от желание да се срещне очи в очи с него, макар, помисли си той, сигурно да се опитваше да скрие отчаянието си. Тя бързо се приближи до тях през градината и взе ръцете му в топъл приветствен жест. Ланинг почувства да го облива вълна на радост от реалността на нейното докосване.

— Дени Ланинг! — прошепна тя. — Най-сетне си тук. Толкова се радвам... — Тревожният ѝ поглед се премести върху стария Уил Маклан: — Джайрончи проведе нова атака — каза му тя, сякаш се бяха

разделили преди малко. — *Динон* се опита да ни предупреди от бъдещето, но сигналът прекъсна. Кристалът на времето не показва никакво бъдеще след тази нощ. Това е последната възможна нощ за Джонбар. Освен ако... — И тя, вече без да се опитва да крие отчаянието си, погледна отново Ланинг: — Освен ако вероятностите не бъдат променени.

— Аз отивам в лабораторията — каза Маклан и се обърна към плъзгащата се врата. — Ще изпратя да те повикат, Дени, ако открием нещо. Но ти не можеш да предприемеш нищо, преди да сме разбрали какво е направила Сорейня.

Той се скри накуцвайки и Ланинг остана сам с Летони.

— Как е възможно... да не си реална? — той стоеше и се наслаждаваше на спокойната ѝ красота на фона на прекрасната градина. — Каква е разликата между реалността и... и това, което си ти?

Тя се поколеба, преди да му отговори, и леко се намръщи.

— В петото измерение съществува непрестанен поток от състоянието на вероятност към това на сигурност — започна да обяснява тя. — Вероятностите са безкрайно много на брой, но има само една реалност. Възможни са множество изключващи се бъдеща, но миналото е просто и окончателно. Мировите линии се разклоняват във всеки възел на несигурност, а потокът на реализацията поема по едно от разклоненията и заличава останалите. Всички мирови линии поглъщат енергия и всички възможни светове се стремят към осъществяване в реалността. Но енергията на вероятността трябва да бъде изтеглена обратно от останалите възможни светове, за да се създаде онзи единствен измежду тях, който е получил правото на истинско съществуване. Това свежда вероятността на останалите до нула и те трябва да изчезнат като повече невъзможни.

— И Джонбар е в процес на... изчезване?

Тя кимна.

— Да... и аз също. Ние отново се появихме благодарение на атомната мощ на „Хронион“, който ви докара тук, следвайки мировите ни линии. Така че в момента сме само илюзия за вероятност, едно отражение в огледалото на онова, което бихме могли да бъдем... обречено отражение!

Напълно неочаквано за него — но Ланинг знаеше какво огромно усилие бе необходимо, за да го направи, — тя отметна назад прекрасната си глава и се усмихна.

— Но трябва ли илюзиите да говорят за илюзии? — гласът ѝ прозвуча почти весело. — Не си ли гладен, Дени? Да съберем цветя за масата и да вечеряме... на фона на една илюзия.

Тя набързо подреди една масичка до перилата на терасата. От другата страна, на може би една миля под тях, се простираха зелени паркове. В небето светеше истинско слънце, увиснало в такава синева, каквато Ланинг никога не бе виждал над град. Лек повей шепнеше в тишината.

— Нищо не може да се случи нито на теб, нито на Джонбар! — неочаквано и за себе си проговори Ланинг. — Съвършенството не може да умре!

— Може — увери го тя. — Когато цялата структура на пространство-времето е разкъсвана от война, може.

Ланинг я хвана за ръката.

— Летони — каза той с пресипнал глас, — цели десет години след онази първа нощ, когато те видях, живях с надеждата да те намеря. И сега, ако нещо се случи...

— Помни, Дени — приведе се към него тя. — Това е последната нощ на Джонбар. Кристалът на времето не може да покаже утрешния ден.

Синият здрач бавно порозовяваше, после стана тъмнопурпурен. Далечните кули на Джонбар светеха като огнени колони. Терасата се изпълни с движещи се безплътни сенки. Някакъв невидим цъфтящ през нощта храст изпълни въздуха с уханието си. Тиха бавна музика се разнесе някъде отдолу. Ланинг стоеше близо до Летони и неуспешно се опитваше да забрави за опасността никога повече да не я види. Изведнъж ръката ѝ се вдърви в неговата.

— Поздравления! — чу се познатият му златен и подигравателен глас. — Кралице на нищото!

Ланинг вдигна поглед изненадан. Видя златната раковина на Сорейня. Тя летеше изправена в нея, горда в алената си ризница. До нея стоеше висок мъж с ъгловати черти, изсечено лице, тъмни враждебни очи и извити в жестока гримаса устни. Беше облечен в черен халат, стигащ до нозете му. Ланинг се досети, че не може да бъде

никой друг, освен Гларат — върховния жрец на *джирейн*. Дълбоко хлътналите му черни очи блестяха с изпепеляващ огън, за разлика от подигравателната развеселеност в зелените очи на Сорейня.

— Най-добре я целуни, докато все още имаш тази възможност, Дени Ланинг — присмя му се тя. — Защото ние открихме по-висш критичен фактор. Вече не се нуждаем от теб, Дени Ланинг — в крайна сметка Гларат с *джирейн* заема мястото, което ти предлагам. И сега битката е спечелена.

Покритата с черни косми ръка на жреца собственически стисна нейната силна гола ръка. Той изръмжа някаква гърлена и непонятна дума, без да откъсва изпълнения си с откровена омраза поглед от Ланинг. Сорейня изтегли тънката златна игла на мечата си и описа с него символична дъга над притихналия град. После се отпусна в ръцете на черния жрец.

— Сбогом, Дени Ланинг — извика тя. — И се вслушай в предупреждението ми, ако можеш! Джонбар заедно с фантома в ръцете ти ще изчезне като мъгла под повеея на вятъра. Ние дойдохме да наблюдаваме края.

Тя допря края на мечата до устните си и после го протегна към него, сякаш му даряваше въздушна целувка. Докосна с пръста на крака си нещо върху пулта за управление, раковината се стрелна нагоре и изчезна от погледите им.

Пребледняла и разстроена, Летони скочи на крака.

— Ела в лабораторията! — гласът ѝ прозвуча сух от страха, който я бе обхванал. — Но се опасявам, че всичко... всичко вече е безсмислено!

Ланинг я последва през плъзгащата се врата в просторна стая. Край губещи се в далечината редици от маси стояха стотици мъже и жени, заети с пресмятания. Други, в отделно крило, сезираха в огромни кристали, подобни на кристала на времето, който Летони бе държала при посещенията си. Те още бяха на прага на залата, когато Ланинг видя Уил Маклан, приближаващ се да ги пресрещне с максималната скорост, на която бе способен. Личеше си, че е крайно развълнуван.

— Назад, Дени! — изкрещя старецът с безжизнения си шепот. — Обратно на борда. Джонбар... си отива!

Ланинг дръпна Летони със себе си в асансьора. Маклан с мъка се присъедини към тях. Клетката полетя надолу към хангара. Ланинг притискаше с все сила момичето към себе си.

— Скъпа... — прошепна той. — Ти идваш с нас!

— Не, Дени — поклати глава тя. — Аз съм част от Джонбар — и отчаяно се притисна в него. Той я целуна.

Асансьорът спря. Ланинг дръпна Летони за ръката и се затича заедно с нея към „Хронион“. Около кораба все още имаше тълпа от радостни посрещачи, които хвърляха цветя върху палубата. Елегантният Жан Керар стоеше до перилата и произнасяше реч.

Но над тълпата вече се спускаше странно бледо сияние, което излъчваха и стените на сградите, и капковидните кораби в небето, сякаш постепенно се разтваряха в светеща мъгла. Единствен „Хронион“ продължаваше да изглежда все така материален. Ланинг спринтира със сетни сили.

— Побързай! — умолително извика той. — Скъпа...

Но пръстите на Летони се изплъзнаха от ръката му. Той спря и се обърна. Видя я до себе си, но беше прозрачна като призрак. Сянката ѝ му правеше настойчиви знаци да продължава без нея. Опита се да я сграбчи, но тя се стопи в прегръдката му. И окончателно изчезна.

В този момент го настигна Маклан. Ланинг потисна стенанието си и, залитайки, го последва. Какъв е смисълът, питаше разумът му, щом Летони вече я няма?

Всичко край тях се стопяваше и ставаше безплътено, прозрачно и проблясащо като синята мъгла, в която се носеше „Хронион“. Той видя пред себе си Маклан, препъвайки се да се изкачва по спуснатата стълба. Подът под краката му вече поддаваше. Краката му затъваха все по-дълбоко, сякаш металът бързо се превръщаше в ръжда. Той пое дълбоко въздух, протегна ръце напред и падна. И последната материална следа от града се стопи. Джонбар беше изчезнал. Под тъмнината на нощта се простираше само гола равнина. Той полетя към нея, усещайки тялото му да се носи, подето от студения вятър.

— Сбогом! — чу се злобният златен глас и Ланинг зърна за миг прелитащата покрай него раковина. Сорейня и Гларат лежаха изтегнати в нея. Той потъна под тях и усети, че от силния вятър не може да диша.

В същия миг видя над себе си „Хронион“. Кристалното оръдие изстреля жълтия си лъч и го притегли към перилата. Бари Халоран се пресегна, хвана го за ръцете и с едно движение го издърпа на борда.

ГЛАВА IX НА ПЪТ ЗА ДЖАЙРОНЧИ

Миг по-късно корабът потъна в синята небулоза и се понесе през потрепващата мъгла на вероятностите. Ланинг побърза да отиде при Уил Маклан под кристалния купол и зададе въпроса, който го измъчваше:

— Летони я няма... мъртва ли е?

— Не е мъртва — отвърна Маклан, — защото никога не се е раждала. Джонбар беше само една нищожна вероятност за развитие на бъдещето, която ние за кратко осветихме с мощта на темпоралния лъч. Последният триумф на Сорейня унищожил мировите линии, които водеха към неговото съществуване. Отражението, така да се каже, изчезна.

— Сорейня — запъна се Ланинг. — Какво ли е направила тя? — Той стисна изкривената му ръка. — Успя ли да откриеш нещо?

Старецът бавно кимна.

— През последния час преди лабораторията да бъде унищожена...

— Е...? — нетърпеливо го подкани Ланинг.

— Ей сега, момчето ми — прошепна той. — Изглежда жреците на *джирейн* са извлекли повече от изучаването на „Хронион“, отколкото мислех, че е възможно. Както ти е известно, златната мидена черупка на Сорейня е само защитен темпорален образ. Но сега Гларат е построил истински кораб за пътуване във времето.

— Какво?

— Той е по-тежък от „Хронион“ и е въоръжен като за война. И на него има цяла орда от антропоидните мравки на Сорейня.

— И са го използвали срещу Джонбар?

— Върнали са се в миналото. До точката на разклонение на вероятността. Намерили са там нещо — може да става дума за някакъв малък предмет, макар да не успяхме да го видим, който лежи в основата на възможното съществуване на Джонбар. Използвайки силата на *джирейн*, са изтръгнали това нещо, каквото и да е то, от

мястото му във времето. Прекъснатата мирова линия е анулирала вероятността за Джонбар.

— А какво е станало с предмета?

— Държат го някъде скрит. Без съмнение са го отнесли в Джайрончи и го пазят в крепостта на Сорейня.

— Пазят? — отекна като ехо Ланинг. Той присви юмруци в изблик на надежда и впи изучаващ поглед в лицето на Маклан. — В такъв случай... ако го вземем... и го върнем обратно... може ли това да помогне на Джонбар?

— Да — потвърди Маклан, кимвайки с глава. — Ако открием предмета, ако разберем от коя точка на пространството и времето са го отмъкнали, ако го оставим пак там, ако попречим на Сорейня да си го възвърне поне до момента, когато точката на разклонение бъде подмината в петото измерение... да, тогава Джонбар отново ще бъде възможен.

Ланинг удари с юмрук в дланта си.

— В такъв случай трябва да го направим!

— Да — прошепна Уил Маклан едва чуто, — трябва да го направим. — В страдалческият му поглед просветна огънят на надеждата и кривите му пръсти леко докоснаха ръката на Ланинг. — Това е мисията, заради която бе събран този легион, Дени, макар подробностите ѝ да не бяха ясни досега.

— О'кей — въздъхна Дени. — Да вървим!

— В момента се връщаме по прекъснатата мирова линия на Джонбар — обясни Маклан, — назад към твоето време. Там ще поемем по разклонението към Джайрончи и пак ще тръгнем напред, за да открием охранявания предмет.

— И тогава Сорейня ще види!

Но Маклан отново докосна предупредително ръката на Ланинг, този път малко по-настойчиво.

— Длъжен съм да те предупредя, Дени. Не се надявай прекалено много и помни, че трябва да действаме с максимална предпазливост. Шансът, който ни се удава, е повече от минимален. Дюзина мъже срещу цял Джайрончи. На Джонбар повече не можем да разчитаме. Ако не си се досетил, нека ти кажа: дори хирурзите на борда изчезнаха заедно с всичко останало.

— Ще ги победим — заяви Ланинг. — Трябва!

Но виждаше, че Маклан не е изпълнен с неговата увереност.

— Изминаха трийсет години, откакто за пръв път видях Сорейня — старецът говореше като че ли на себе си и несъзнателно докосваше сребърната тръбичка, която висеше на шията му. — Колко могъщо бе чувството, подмавило ме да прекося бездната на времето. Аз... аз я обичах. — Очите му се напълниха със сълзи и той шумно преглътна.

— Петнайсет години — продължи той, овладявайки се с усилие, — откакто осъзнах какъв демон е тази жена — думите му едва се разбираха от агонията, която го разкъсваше. — Мразя Сорейня! Тя ме измами, подложи ме на нечовешки изтезания, обезобрази ме завинаги! Тя... тя... — буцата в гърлото му го задавяше. — И все пак... въпреки чудовищното зло, което се таи в нея... бих ли могъл да убия Сорейня? Може ли изобщо някой да го стори?

Ланинг осъзна, че бе стиснал юмруци.

— И аз съм я виждал — проговори той с несигурен глас. — Но и аз не знам — той мълчаливо закрачи из залата, изпълнен с нерешителност и борейки се със собственото си раздвоение. — Но ние трябва да го направим... за да спасим Джонбар.

— Да, трябва — потвърди старецът, когото тази жена беше успяла да пречупи. — Ако сме в състояние!

Измина седмица по корабното време. Един ден на индикаторите светна числото 1921.

— Тук — каза Уил Маклан на Ланинг — за последен път прекъснатата мирова линия на Джонбар се е докосвала до реалността. Това е годината, в която, ако това изобщо се окаже възможно, ще трябва да намерим върха на новия конус на вероятността, образуван, когато Гларат е извадил въпросния предмет от времето — предмет, който ние трябва да открием.

„Хронион“ за миг изскочи от синята мъгла, озова се високо над ширналата се повърхност на Тихия океан, където долу в побледосините води на една лагуна блестеше в зелено и бяло пръстенът на безименен атол. Без никакво забавяне те се гмурнаха обратно в безкрайното море на вероятностите и поеха по мировата линия на Джайрончи.

* * *

Ланинг и Шорн провеждаха тренировка на палубата с другите мъже, когато бяха нападнати. Атаката на неприятеля ги свари напълно неподготвени. Първи реагира пъргавият малък Жан Керар, който изскочи от редицата и изкрещя:

— *Grand Dieu!* Това е кораб от ада!

Ланинг мигновено се обърна и видя тъмна сянка на фона на проблясващата синева. Тя изчезна, появи се пак, потрепна и се материализира. Корабът на времето на Джайрончи!

Беше три пъти по-дълъг от „Хронион“ и тежковъоръжен. В двата му края имаше две необятни квадратни плочи, които светеха със същото зеленикаво сияние като дисковете на „Хронион“. По дължината на бордовете се виждаха множество зейнали дула, а палубата гъмжеше от черните воители на Сорейня.

На издигнатия кварталдек Ланинг за миг зърна ъгловатата фигура на Гларат, все така загърната в черни одежди. Сянката изчезна, преди да бе успял да се увери. Една издължена цев изригна ослепително бял лъч. Част от релинга на „Хронион“ експлодира в облак от нажежена пара.

— Залегни! — заповяда Ланинг. — Всеки да стреля, когато счете за уместно. — После се обърна към Шорн и му извика: — Изпрати някой при картечниците.

Но какво ли можеха да сторят куршумите срещу насочената енергия? Той изтича при разговорната тръба отпред, която осигуряваше връзка с Маклан.

— Уил? — задъхано попита в тръбата той. — Сега какво?

Зад гърба му отново проблесна зловещият лъч. Израел Ендърс падна на колене, превърна се в димяща купчина и успя да издаде само един-единствен агонизиращ писък. Купчината пламна и замириса на изгоряла човешка плът и нажежен метал.

С разярен вик, отекнал почти едновременно с този на брат му, Айзък Ендърс постави нова лента в картечницата „Максим“ и обсипа с дъжд от куршуми чудовищата на Сорейня, които насочваха оръжията си към тях. Глухите удари в борда на „Хронион“ показваха, че ответният им огън намираше целта си.

В този момент се чу измъченият шепот на Маклан:

— „Хронион“ не е боен кораб. Ние не сме в състояние да се борим срещу лъча на *джирейн*.

— Тогава?

— Трябва да им избягаме! — изграчи Маклан. — Това е единствената ни надежда. Задръжте ги още малко. А аз ще опитам...

Заслепен от кръвта, стичаща се от раната на челото му, австриецът фон Арнет се мъчеше да отстрани засичането на картечницата си. Ланинг изтича при него и без да обръща внимание на болката от докосването до нажежената цев се справи с проблема, насочвайки дулото ѝ към онази амбразура, от която проблясваше лъча.

Макар да обсипа противниковия кораб с дълъг откос, неговият корпус неумолимо се приближаваше. Нов залп от страна на човекомравките принуди всички да снишат глави. Белият лъч отново примигна. Една от картечниците експлодира. Легналият зад нея Уили Ренд се изтърколи със стон по гръб и се опита да изгаси пламналите си дрехи.

Това не можеше да продължава така! Потискайки надигащата се вълна на отчаяние, Ланинг зареди нова лента в своята картечница. Няколко от воините на Сорейня бяха паднали и лежаха без да помръдват, но битката съвсем очевидно беше напълно безнадеждна. Той се вслуша. Струваше ли му се, или наистина бученето отдолу се бе засилило?

Огромният черен кораб се приближи още, преди той да съумее отново да стреля. Размахали златните си секири, човекомравките се бяха подредили покрай релинга. Дали се готвеха за абордаж? Ланинг изви своя максим, готов да ги посипе със смъртоносен огън. В същия миг в полезрението му се появи дебела черна тръба, наклони си и се насочи към него. Той затаи дъх. Лъчът всеки миг щеше да проблесне. Пред очите му се появи огнена пелена...

И тогава вражеският кораб внезапно потрепна и изчезна. Ланинг пусна нагорещеното си оръжие, изправи се и извика в разговорната тръба:

— Уил?

— Изплъзнахме им се, Дени — чу се характерният шепот на Маклан. — И струва ми се, че можем да се държим малко пред тях по оста на времето. Но това означава, че и те ще стигнат в Джайрончи наскоро след нас, напълно готови за сражение. Значи не можем да разчитаме на изненадата. Освен това вече загубихме... колко души?

Ланинг се обърна да огледа палубата. Високият мрачен канадец беше на колене до останките на брат си и без да се срамува ридаеше. Бари Халоран превързваше раната на фон Арнет. Уили Ренд, чиито дрехи продължаваха да димят, бродеше опипом по палубата и тихо ругаеше. Лицето му беше поаленяло. Ланинг видя очите му и се ужаси. Те бяха широко отворени, но безмилостният лъч ги бе изгорил така, че бяха покрити с бяла непрозрачна ципа.

— Израел Ендърс е мъртъв — докладва той на Маклан с мъка в гласа. — Фон Арнет е ранен. Ренд е ослепял. Едната картечница е унищожена. Всички поражения се дължат на този лъч...

— *Джирейн* — потвърди Маклан. — Шансът не е на наша страна, Дени. Трябва да избягваме нова битка... ако можем. Но следва също да имаме предвид, че сега те вече са предупредени...

Шепотът заглъхна в нотка на отчаяние.

Загърнат в чаршаф, към който прикрепиха канадското знаме и сребърната звезда на Джонбар, трупът на Израел Ендърс заедно с разтопената карабина в останките от ръцете му потъна в проблясващата синя пелена, където според Маклан щеше да се носи към бъдещето със скоростта на кораба.

Палубата бе почистена, унищожената част от релинга — възстановена. Атомните конвертори забучаха още по-силно, дисковете в двата края на палубата присветнаха още по-ярко и „Хронион“ се хвърли напред по нишката на вероятността към Джайрончи.

Не след дълго фон Арнет напусна лазарета с широк, незараснал белег на челото. Без да пита никого, той се захвана да поправя един от засеклите маузери. Уили Ренд остана да седи на палубата часове наред, клатейки ритмично превързаната си глава. Той заточваше един щик и опитваше остротата на ръба му с пръст.

Горе на мостика, Ланинг и Маклан напрегнато наблюдаваха кристалния блок на хроноскопа и сканираха с темпоралния му лъч Джайрончи в търсене на най-подходящия момент за атаката. Въпреки всичките си опити обаче, не успяха да проникнат в цитаделата на Сорейня и да открият загадъчния предмет, който искаха да й отнемат.

— Това е едно ново приложение на *джирейн* — въздъхна накрая Маклан. — Защитно смуцаващо поле непосредствено до металните стени, което абсорбира темпоралния лъч. — Но погледът в дълбоките му очи упорито блестеше.

— Аз обаче познавам крепостта на Сорейня — допълни той. — Благодарение помощта на Летони, която ми помогна да планирам бягството си, аз изучих и помня всеки инч от нея.

И той започна да чертае скица на вътрешното разположение за Ланинг и Шорн.

— Голямото хранилище — каза той, — където Сорейня е скътала съкровището си, се намира в източната кула. До него се стига само по стълба през маскиран капак в пода на покоите на Сорейня. Но залата пред тях, през която ще трябва да минете, постоянно се охранява от стотици воители. Ударът трябва да бъде нанесен неочаквано — завърши той. — Дори миг загуба на време или една излишна стъпка само могат да ни довършат.

И накрая дойде моментът, когато той завъртя блестящото кормило, чукна един клавиш и корабът им спря в Джайрончи.

ГЛАВА X

В ЦИТАДЕЛАТА НА СОРЕЙНЯ

Денят бе облачен и мрачен. Под тях се виждаха правоъгълниците на обработени нивя, широката сребърна ивица на реката, изглеждаща като застинала от тази височина, пръснатите наоколо селца и черното петно на онова място, където Ланинг бе видял опожаряването на едно селище. Пред тях се издигаха двата хълма-близнаци, чиито била бяха увенчани от цитаделата на Сорейня и храма на *джирейн*.

Изправен на палубата, Ланинг внимателно разглеждаше крепостта през мощен бинокъл. Знаеше от наблюденията с хроноскопа, че извисяващата се сграда, построена от познатата му червена сплав, е опора на династията на Сорейня вече от половин хилядолетие. Десетки облечени в черни брони стражи с проблясващи в златно и червено оръжия неспирно обикаляха по високите стени. Ланинг видя заплашителните дула на подобните на оръдия съоръжения, които изстрелваха мощните лъчи на *джирейн*.

— *Gott im Himmel!* — изръмжа Емил Шорн до него. — Онофа нещо, което трябва да си фърнем, е ф замъка, *nein*? Който ми се струфа доста костелиф орех, а?

— Така е — отговори му Ланинг. — Една погрешна стъпка и сме загубени — той подаде бинокъла на прусака. — Спряхме само за малко тук, колкото да огледаме местността на дневна светлина — обясни той набързо. — В полунощ ще се приземим на онзи перваз над северната пропаст — ето там, виждаш ли?

— *Ja!*

— По това време Сорейня ще е отишла на посещение при Гларат в неговия храм — видяхме го в хроноскопа. И може би стражите й няма да бъдат особено бдителни. Отрядът ни ще трябва да се изкатери до малкото балконче, където виси онзи скелет...

— *Ach, Gott!* Да ти се зафие сфят!

— През малката врата на балкончето може да се стигне до подземията. Уил Маклан още пази ключовете, които му се е наложило

да изработи, за да избяга навремето. Ще проникнем през подземията и ще се опитаме да излезем в големия салон горе. Ясно ли е дотук?

— *Ja!* Напълно.

— Ланинг махна с ръка на Уил Маклан, който се намираше в кристалния купол и „Хронион“ отново се скри в мъглата на времето. Отрядът се бе събрал на палубата. Всички бяха мрачни и мълчаливи, с изключение на Бари Халоран, който се опита да ги накара да нададат дружно боен възглас в чест на Джонбар. Айзък Ендърс и фон Арнет трябваше да носят двата максима. Кресто и Кортни-Фар сгъваха тежките по петдесет фунта триножници. Останалите бяха натоварени с въжета за катерене, карабини, гранати и амуниции.

Борис Баринин се занимаваше с последната картечница, която решиха да оставят за охраната на кораба. Ослепелият Уили Ренд седеше до него, изпускаше дим от цигарата си и продължаваше да заточва щика на повредената си пушка.

* * *

„Хронион“ изскочи във влажния мрак на нощта. Потискащата с размерите си цитадела на Сорейня бе като неясна сянка в ниско спусналите се облаци. Корабът леко се плъзна към високия скален перваз. По палубата чукаше студен дъжд, а между кулите над главите им свистеше пронизващ вятър.

Безшумен като сянка, „Хронион“ се скри сред ниските храсти на перваза. Маклан се появи накуцвайки и връчи на Ланинг трите ключа от човешка кост.

— За вратата на балкона — обясни той за пореден път, — за вратата към подземията и за вътрешната врата. Нямам ключ за хранилището — там ще трябва да се оправяте сами — и той стисна като в клещи ръката на Ланинг. — Казах ти всичко, което знам, Дени. Ще минете през затвора, в който лежах десет години. Ако се провалите, сигурно всички ще изгнием там. Така че... не се проваляйте!

Приведен под тежестта на карабината си „Маузер“, навитото въже и връзката гранати, Ланинг прескочи релинга на кораба и тръгна нагоре по стръмната скала. От влагата покритата с мъх повърхност на

камъка беше станала хлъзгава. Студът проникваше до мозъка на костите му. Вятърът се опитваше да го разкъса с ледените си ръце. Тъмнината не му позволяваше да вижда нищо друго освен неясните очертания на някакви сенки, затова се налагаше да се движи протегнал ръка напред слепешката и да опитва с крак всяка следваща стъпка.

Острите скални ръбове режиха пръстите му, но вкочаняващият студ притъпяваше болката. Веднъж се подхлъзна и в последния миг се вкопчи в скалата, спасявайки се с цената на жестоко одраскване. Остана да виси на пръстите си, както му се стори, цяла вечност.

Успя да се изтегли и продължи да се катери нагоре. Накрая се добра до малкия дъб, закрепил се неясно как в една скална пукнатина, който си бе набелязал още при наблюдението с бинокъла. Преметна въжето през него, дръпна го няколко пъти, за да опита колко е здраво, и хвърли свободния му край на другарите си долу.

Отново запълзя сам нагоре. Брулецият вятър се опитваше да го откъсне от скалната повърхност. Тежките ледени капки на дъжда го удряха с неподозирана сила. Веднъж над главата му проблесна бледа светкавица и той трепна от уплаха, че може да са го забелязали.

Следващото въже завърза за една издатина в скалата, пак го хвърли надолу и продължи нагоре. Тялото му започваше да трепери от продължителното върховно усилие, когато най-сетне се добра до перваза, където скалата се съединяваше с аления метален ръб на стената на крепостта. Заклеци щика си в една пукнатина, заби го колкото можа по-навътре и завърза за него трето въже. След това започна да пристъпва странично по ръба. В този миг чу отдолу нечий вик.

Застина. Настана продължителна тишина. След доста време някъде далече под него се чу удар на разбиващ се предмет. Той потръпна и зачака. Бурята стенеше сред кулите, които се издигаха на стотина стъпки над него. Никой не вдигна тревога. Ланинг запълзя отново по ръба.

— *Ach, Gott!* — разнесе се приглушена ругатня. — Тази *verdammte* тъмнина... може да ослепи и самия дявол!

След няколко секунди Емил Шорн се изтегли по въжето до него и го последва по ръба. Стигнаха до малкото ръждясало балконче. Над него стърчеше рамото на бесилка. През капак в пода излизаше въже и

вятърът клатеше белите кости на все още окован неизвестен нещастник.

Ланинг предпазливо вкара тънкия костен ключ в ключалката на металната врата. Другите мълчаливо се присъединяваха към тях задъхани, мокри и треперещи от студ. Всички с едно изключение — австриеца фон Арнет.

— *Madre del Dios!* — измърмори испанският пилот Кресто. — Падна покрай мен, крещейки. Сигурно е станал на пихтия на дъното на тази пропаст. *Cabron!* На всичко отгоре сега разполагаме само с една картечница.

Дебелата метална врата неочаквано се плъзна встрани и от подземията на Сорейня полъхна зловонен въздух. Вонята на човешка трагедия, на изпражнения и смърт, се смесваше със задушавачата смрад на антропоидните мравки. Стискайки челюсти срещу напъна да повърне, Ланинг поведе хората си напред.

Първоначално не се виждаше никаква светлина. Вървеше напред, докосвайки с пръсти стените на тесните, изсечени в каменната твърд коридори, броеше крачките си, пресмяташе изминатото разстояние и проверяваше разклоненията, които се бе постарал да запомни. След известно време започна да различава по пода и стените слабата, едва доловима фосфоресценция на разлагаща се органична тъкан.

Зад дебелите решетки се мяркаха силуетите на окаяни човешки същества, обезобразени, ослепени, полуживи, проснати сред костите на отдавна умрели, които лежаха все още оковани до тях и даваха своя принос към синкавото сияние, дължащо се на всеобщото разлагане тук долу.

По-голямата част от затвора тънеше в потискаща тишина. Само в една от килиите се чуваше слабо цвъркане и някакво движение. Ланинг зърна силуетите на отвратително големи плъхове да се блъскат над неподвижно тяло в окови.

Малко по-нататък, в друга килия, измъчена от глад човешка развалина бе разкървала със зъби китките на ръцете си и клечеше заслушана в звуците, издавани от примамените, но инстинктивно предпазливи плъхове, опитвайки се от време на време с резки движения да сграбчи някой от приближилите се до него.

— Давам думата си! — въздъхна британският пилот Кортни-Фар. — Когато се срещнем най-сетне с тази жена-дявол, тя ще плати за

всичко това.

На поредния завой Ланинг спря, надникна и прошепна на останалите:

— Сега бъдете готови!

С леко подрънкване на оръжията си по коридора се задаваха четирима от стражите на Сорейня. Черните гиганти вървяха с изправени гърбове и бяха високи над осем фута. Огромните им, съставени от отделни елементи очи, горяха в тъмнината със зъл огън. Бяха чудовищно големи насекоми с грамадни мандибули. И по някакъв необясним начин приличаха на хора.

— Щиковете — прошепна отново Ланинг. — Не искам шум.

Но собственият му щик беше останал, забит в скалата, със завързано на него въже. Той прихвана карабината си като сопа и замахна с все сила, стоварвайки я върху скрития под шлема череп. Напълно изненадани, чудовищата се отдръпнаха назад и посегнаха с клещите на крайниците си към оръжията си.

Бяха неми, като че ли създателите им съзнателно ги бяха лишили от дар слово в името на смъртоносната им ефективност. Но малките червени кутийки, пристегнати върху главите им, можеха да бъдат средства за комуникация, съобрази веднага Ланинг. Черният крайник на неговия макар и вече повален противник, докосваше кутийката. Той бързо нанесе втори, още по-силен удар, за да предотврати опасността.

Страховитите мандибули сграбчиха приклада и смачкаха твърдото му дърво. Един от крайниците замахна със златната секира. Ланинг парира удара с цевта на повредената си карабина, но плоската ѝ част се плъзна по метала и го удари по главата. В съзнанието му се спусна черна пелена, разсичана от огнени пламъци.

Когато дойде на себе си, лежеше на пода, замаян и полупарализиран. Остра болка го прорязваше през слепоочието. Въпреки нея бе съхранил способността да наблюдава аналитично и някак отстрани. Виждаше масивните черни крака да тъпчат в непосредствена близост до лицето му по едва светещата разлагаща се слуз. В ноздрите му нахлуваше гадната миризма на мравчена киселина, която като че ли изгаряше клетките на обонятелните му рецептори. Чудовищата безмълвно се биеха, а твърдите им тела странно поскърцваха.

Другарите на Ланинг го бяха последвали с поставени щикове, но те бяха като джуджета пред четириръкните човекомравки. Освен това бяха загубили предимството на изненадата.

— *Vive Джонбар!* — изпъшка Кресто. Ловък замах с острието на щика обезглави противника му. Но организъмът на насекомото не беше готов да се предаде толкова лесно. Тялото остана право за миг и грамадната златна секира се спусна, потъвайки дълбоко в черепа на испанеца.

— *Por Dios...!*

Сухото му тяло залитна напред и рухна върху твартата, забивайки докрай щика в твърдия гръден кош. Междувременно Емил Шорн бе посякъл другото чудовище със сила, която го бе повалила назад. Бари Халоран го довърши с удар, съпроводен от звук на разкъсвана плът. Това сложи край на схватката.

Бари помогна на Ланинг да стане на крака и за миг той се олюля, борейки се за контрол над изтерзаното си тяло. Кортни-Фар извади плоска сребърна манерка с бренди, сипа няколко капки от благоуханната течност на слепоочията му и му даде да отпие глътка. Главата му започна да се прочиства. Той вдигна изпуснатата карабина на Кресто и все още не съвсем уверено последва вече тръгналия напред Емил Шорн.

Буквално след миг се натъкна на протегната назад ръка. Чу се къс остър предупредителен шепот всички да спрат. През масивните пръти на решетката отпред се долавяше зеленикава светлина. Той се прокрадна до Шорн и хвърли поглед в стаята на стражите пред тях.

Там имаше към дузина воители. Във въздуха се носеха тежки вълни на неприятната им миризма. Няколко стояха до ниска масичка и смучеха гъби, натопени в плоски съдове, пълни с червеникава течност. Две двойки почистваха взаимно блестящите си черни тела. Няколко други лъскаха бойните си секири и дебелите цеви на оръжията си. Един бе коленичил в ъгъла в молитвена поза, сякаш умоляваше да му бъде върната загубената човечност.

— Сега вече няма никаква надежда да се справим без вдигане на шум — прошепна Ланинг на Шорн. — Добре, да ги започваме! С всичко, с което разполагаме!

Той се наведе над ключалката с втория от костените ключове. Айзък Ендърс и Кортни-Фар зад гърба му монтираха картечницата

„Максим“ на триножника, провирайки цевта ѝ през решетките. Ключалката тихо щракна. Той кимна на Шорн и бавно започна да отваря вратата.

Съставното око на молещия се гигант зловещо проблесна и той скочи на долния чифт от крайниците си. В стаята за миг се спусна тишина, но тя беше като заредена с електричество.

— Сега! — извика Ланинг. — Към тях!

— *Allons!* — отекна в отговор призива на Жан Керар. — С теб, *mon capitaine!*

Максимът тежко забоботи и изпълни стаята със син дим и писъка на рикоширащи куршуми. Ланинг доотвори вратата и се хвърли през стаята заедно с Шорн, Керар и Бари Халоран, за да блокират отсрещната врата.

Организмите на чудовищата притежаваха нечовешка издръжливост. Макар и надупчени от куршуми, те не умираха веднага. Без да обръщат внимание на откосите на максима, те изоставиха заниманията си, сграбчиха оръжията и се хвърлиха срещу двете групи при вратите. Кортни-Фар затръшна вратата на затвора, за да защити по този начин Ендърс и картечницата, а сам се залови да брани достъпа до ключалката с щика си. Мина доста време преди струпалите се пред картечницата същества да започнат да падат едно връз друго.

Отбраната на другата врата обаче не бе така успешна, Ланинг и другарите му пресрещнаха атаката на човекомравките с гранати и огън от карабините. Две от седемте същества бяха разкъсани на парчета, трето беше обезобразено до неузнаваемост, но остана на крака. Другите четири обаче продължиха атаката и отбиха щиковете, замахвайки със секирите си. Инвалидът поизостана, за да зареди и стреля със странното си оръжие. Малко по-късно поредният откос на картечницата окончателно го повали.

Дребничкият Жан Керар залитна напред. От гърдите му шуртеше кръв. Коленете му се подгънаха, но той с мъка се задържа на крака и дори успя да вдигне навреме карабината си, така че противникът му се наниза на щика. Във въздуха отекна високият му и ясен глас:

— *Allons!* Джонбар! — и той се свлече до умиращото в краката му същество.

Ланинг пресрещна своя нападател с три бързи изстрела в главата, после разпра гърдния му кош с мощен удар с щик, който го довърши.

Шорн спря третата човекомравка. Но противникът на Халоран нанесе мощен удар със секирата си по карабината му, повали го на пода с ноктите си и се стрелна покрай Ланинг. Той сложи нов пълнител в маузера и стреля след него, но тварта се скри от погледа му, носейки се като вихрушка и на шестте си крайника.

Бари Халоран се изправи на крака, залитайки. Ризата му бе разкъсана, от червените бразди по гърдите му се стичаше кръв.

— Съжалявам, Дени! — продума задъхано той. — Опитах се да удържа отбраната.

— Добре се справи, приятелю — успокои го Ланинг и изтича назад да отвори вратата и да пусне Фар и Ендърс с картечницата.

Някъде в недрата на крепостта се разнесе тревожният плътен звън на огромен бронзов гонг, отеквайки из всички помещения на цитаделата на Сорейня.

ГЛАВА XI

ЗАД ДИАМАНТЕНИЯ ТРОН

Петимата оцелели — Фар, Ендърс, Халоран, Шорн и Ланинг — тичаха, нарамили оръжията си. След малко стигнаха до дълго извито стълбище, изкачиха се на бегом по него и през малка странична вратичка излязоха в церемониалния салон на Сорейня, в който бумтеше аларменият гонг.

Залата действително бе огромна. Величествени черни колони с квадратно сечение се издигаха пред стени от червен метал, а между тях имаше колосални статуи от жълто злато — без съмнение увековечаващи славните предци на Сорейня, които съдейки по снаряжението и ризниците им, явно са били не по-малко войнствено настроени от нея.

Отразяващата се от червените метални стени светлина създаваше призрачна атмосфера. В дъното на залата се издигаше висока колона с ослепително великолепие — диамантения трон, който Сорейня веднъж бе обещала на Ланинг със същото коварство, с което го бе предложила и на Уил Маклан.

Огромният гонг висеше на дебела верига до трона и представляваше масивен аленочервен диск, петдесет стъпки в диаметър. Двама дребни спрямо мащабите на тази необятна зала воители ожесточено биеха по изпъкналата му повърхност. Малка армия от приблизително трийсетина човекомравки се насочваше към тях.

— Бързо! — извика Ланинг, още неуспял да си поеме дъх. — Максима — той помогна да монтират още горещото оръжие на триножника и все така задъхано се обърна към Шорн: — Трябва да минем през тях и... да се върнем! Вратата за покоите на Сорейня е зад трона. До хранилището се стига през капак, маскиран в пода непосредствено до нейното легло.

— Дяволски изчадия! — промърмори Айзък Ендърс. Върху гладкото му лице се бе спуснала маска на горчицина. Той зареди лентата с патрони в картечницата и залегна зад нея. — Да убият брат ми!

Оръжието изригна огнена струя и помете предната линия на нападателите. Застанали зад него, Фар и Бари Халоран стреляха с карабините си. Ланинг и Шорн пресрещнаха чудовищата с бараж от ръчни гранати.

Съществата се приближаваха и отвърщаха на огъня. Показа се, че дебелоцевните оръжия могат да стрелят само поединично и макар да бяха едрокалибрани, обхватът им бе ограничен. Много от куршумите безопасно свистяха встрани и се забиваха в металните стени. Но един от тях улучи Ендърс и проби в челото му грозна дупка.

Вече смъртно ранен, той се изправи с разперени ръце зад картечницата. На мрачното му лице бе застинало изражение на безмерно удивление. Той започна да се свлича в образувалата се локва кръв и успя да промълви:

— Израел!

След това падна и конвулсивно се разтресе до картечницата.

Кортни-Фар дръпна тялото му встрани и се наведе над максима.

Много време бе необходимо на чудовищата да прекосят разделящото ги разстояние. Или може би времето, измервано само по случилите се събития, изглеждаше странно разтеглено. Ланинг бе успял дори да поеме глътка от хладния, ободряващ въздух. Питаше се как без да имат ключ и без да знаят комбинацията, ще успеят да проникнат в хранилището. Не по-малко го вълнуваше въпроса след колко време ще се прибере Сорейня, несъмнено придружавана от още воители, които щяха да блокират всякакви пътища за отстъпление.

Няколко от нападателите, буквално надупчени от куршумите, бяха нападали по пода. Други, натъкнали се на преградната стена от гранатите, бяха полетели във въздуха, разкъсани на парчета. Но по-голямата част от групата напредваше от всички посоки към вратичката, размахвайки секири или държейки огнестрелните си оръжия.

Четиримата се бяха подредили в линия пред прага на вратата и максимумът пееше смъртоносната си песен. Шорн запрати последната си граната, когато черната стена се бе приближила на десетина ярда и насочи щика си напред, готов да посрещне атаката. Ланинг запази две от гранатите си и насочи карабина в отбрана на картечницата.

Три от чудовищата в челната редица преплетоха крака и паднаха. Но останалите се надигаха в зловещ прилив на смъртта. Гиганти с тела на насекоми, фантастични в хитиново-черните си брони, ужасяващи с

човекоподобната си прилика, облещили зловещите си очи в кървавата светлина и размахали златни секири.

Карабината на Ланинг щракна празна. Той направи напад напред и разпори гърдите на един от воините. Но златната секира на съседа му иззвънтя по цевта на карабината и я откъсна от ръцете му. Нов замах с оръжието на трети го улучи по рамото като парен чук, накара го да извика от болка и го запрати в стената.

Ръката му увисна безжизнена от парализата. Той бръкна с другата за люгера в колана си, падна на колене и започна да изпраща куршум след куршум в черните смърдящи тела.

Страховити мандибули изтръгнаха карабината от ръцете на Емил Шорн и прусакът падна под лавината от тела. Те пометоха и картечницата. Грамадна черна челюст се затвори през главата на Кортни-Фар. Оръжието спря да стреля и в настъпилата тишина звукът на раздробявания му череп прозвуча по възможно най-отвратителния начин.

— Бий ги! — викаше Бари Халоран. — Смажи ги!

И червенокосият гигант яростно се нахвърли върху двете същества, прегазили картечницата и обезглавили Кортни-Фар.

Спусъкът на люгера глухо щракна. Ланинг захвърли безполезното оръжие, напипа карабината си и се надигна, за да пресрещне втората вълна атакуващи. Може би ако успееше да ги задържи за малко и да даде на Бари шанс да застане зад картечницата...

Двама неми гиганти се насочиха неумолимо към него. Но парализираната му ръка се бе съживила за нов живот. А и той бе научил смъртоносната техника: мушване с щика нагоре в гърдния кош, последвано от завъртане наляво и надясно с разкъсване на жизненоважните органи.

Около него засвистяха жълтите секири. Но трупове на падналите воини бяха като бариера пред прага на вратата, а от друга страна подът вече беше станал хлъзгав от изтеклата кръв и други телесни течности, така че странните клещи на създанията се плъзгаха и те с мъка възстановяваха равновесие. Ланинг с лекота отбягваше ударите и мушкаше с щика, и мушкаше, и мушкаше...

Зад гърба му Бари Халоран се бе справил с едното същество. Но щикът му се счупи още при първия удар в бронята на второто. Той

измъкна люгера си и заби няколко куршума в тялото му. Без да обръща внимание на това, твартата скочи напред, удари го с плоската страна на секирата си и се просна безжизнено върху него.

Останал сам срещу цялата орда, Ланинг продължаваше еднообразната и ставаща все по-безнадеждна за него борба. Той повали едно от съществата върху барикадата, после се справи с второ, след него и с трето. Накрая сам се плъзна в локва кръв. Мощни мандибули сграбчиха щика му и го запратиха встрани.

Въпреки това, опита се да удря с карабината като със сопа. Безполезно — черни клещи я изтръгнаха от ръцете му. Нови трима гиганта го притиснаха с телата си. Един от тях го удари с дръжката на собствения му пистолет. Ланинг се отпусна на пода и изхълца:

— Летони! Наистина опитах...

Безмилостните нападатели се изкатериха по барикадата от телата на себеподобните си. Той усети клещите им по тялото си. Опита се да намери сила, за да се изправи отново, но не успя. Джонбар беше обречен. Но какво ли го очакваше него самия: подземията на Джайрончи или нещо още по-лошо?

Изведнъж максимът отново зловещо затрака. Ланинг бе толкова замаян, че помисли, че му се причува. Но върху него падна разкъсаното от куршуми тяло на изправения нападател. Той с последни сили изви глава и видя Емил Шорн.

Мощното му като на бик тяло беше голо, почти разкъсано и покрито със стичаща се по него кръв. Прусакът-великан отново се бе изправил и макар да се поклащаше, сините му очи пламтяха с яростен огън.

— *Heil*, Джонбар! — изрева той. — *Heil*, Валхала!

Напъха нова лента в картечницата, взе я в ръце и тръгна с нея напред, стреляйки като с карабина — невероятно изпълнение, дори за гигант като него. Останалите воители се нахвърлиха срещу му, но ги пресрещаше безмилостен огън. Един по един те падаха и повече не ставаха. Голяма бойна секира излетя във въздуха и като се въртеше, се заби до дръжката си в голите му гърди. По ръбовете на раната изби червена пяна.

Но германецът се задържа на крака и намирайки опора в отката на картечницата, продължаваше да сее смърт с нея. Накрая лентата свърши и той пусна безполезното оръжие от ръцете си. Застанал

широко разкрасчен, той изгледа как и последния противник се заклати и падна пред очите му.

— Джонбар! — отекна плътният му глас. — *Ach, Thor!*

И като масивна колона рухна до нажежения до червено от непрекъснатата стрелба максим. За кратко в алената зала на Сорейня се спусна странна тишина, нарушавана само от затихващите трептения на грамадния гонг. Златните колоси между колоните в бойните си доспехи гледаха триумфално странното спокойствие, настъпило след толкова смърт.

Многострадалното тяло на Ланинг обаче постепенно се връщаше към живота. Той се изви и се опита да изблъска туловището, затиснало го през краката. Едно ново чувство на нетърпение му вдъхна свежи сили. Осъзна, че Шорн му бе открил пътя за хранилището. И кой знае, може би времето щеше да му стигне, преди окончателно да блокират изходите.

Бари Халоран вече бе скочил на крака. Ланинг бе решил, че е мъртъв под тялото на рухналия върху него воин, който преди това го бе повалил с удар на секирата си. Затова крайно се изненада като чу приглушения му вик:

— Да ги смажем! Да ги... а! Дени, чуваш ли ме?

— Бари!

Халоран се отправи към него през трупите. Гърдите му бяха голи като тези на Шорн. Той издърпа безжизненото тяло от краката на Ланинг и приятелят му се изправи в седнало положение на пода. От острата болка му се зави свят и когато дойде на себе си, установи, че Халоран е долепил манерката на Кортни-Фар до устните му. Отпи послушно глътка и течността остави огнена диря в гърдите му.

— Ще се справиш ли, Дени?

Ланинг се надигна и пиански се закардилка. Тилът му тежеше като наковалня. Погледът му не можеше да се фокусира. Величествената зала се въртеше пред очите му и му се струваше, че златните колоси са тръгнали да защитят диамантения трон на Сорейня.

— Да тръгваме — чу той гласа си, който прозвуча глухо. — Да вземем онова нещо. Да се доберем до кораба. Преди да е дошла Сорейня! Двете гранати — те са ключа за хранилището.

Бари Халоран намери двете гранати, които той далновидно бе съхранил, и се наведе да вдигне горещата картучница. Ланинг му каза,

че амунициите са свършили. Тогава той взе една карабина и хвана Ланинг под ръка. Двата се затичаха тромаво и изморено през смълчаната аленочервена зала.

Пътят им се стори безкраен. Те минаваха покрай смръщените златни гиганти и извисяващите се черни колони, насочвайки се към диамантения трон на Сорейня. Накрая минаха под висящия на веригата диск на гонга, последната въздишка на който още отекуваше, и препъвайки се, заобиколиха зад трона.

Там имаше висок сводест проход, скрит зад черна завеса. Прекрачиха през плътните дипли и се озоваха в частните покои на кралицата. Ланинг не спря дори да огледа пищната обстановка, но не можеше да не обърне внимание на блясъка на огромните кристални огледала, поставени в рамки от злато и слонова кост. Леглото на Сорейня, изсечено от единствен колосален блок на сапфирен кристал и покрито с балдахин от извезана със ситни скъпоценни камъни коприна, блестеше с варварско великолепие в дъното на помещението като втори трон. Тежко пристъпвайки, Ланинг и Халоран се отправиха към него, оставяйки след себе си кървава следа.

Ланинг повдигна дебелия килим до леглото и намери върху пода тънката тъмна линия, маркираща очертанията на добре прилепнал капак, в чийто център се виждаше друг, по-малък квадрат.

Бари Халоран използва щика си, за да отвори малкия квадрат, а Ланинг развъртя детонаторите на двете останали му гранати. Отдолу се виждаше издължена ключалка. Ланинг изсипа двете унции барут от всяка граната в малката вдлъбнатина и остави малко да проникне и през ключалката. После забучи единия детонатор в нея, оставяйки предпазителя му да стърчи. Бари довлече отнякъде тежък, обсипан със скъпоценни камъни сандък, и го избута над ключалката, за да ограничи макар и малко разсейването на енергията на взрива. Ланинг взе карабината, прицели се и изстреля куршум в капачката на детонатора.

Подът се повдигна. Блестящи парчета от сандъка излетяха нагоре и се удариха в тавана. Наоколо се посипаха скъпоценни камъни. Те изтичаха покрай сапфирения блок на леглото. От другата му страна се виждаше зейнала в пода черна дупка с извити нагоре краища от почернял метал. Ланинг бръкна без колебание с ръка в нея и се захвана да върти колелца и лостове. След малко черният капак започна да слиза надолу като асансьор. Халоран за миг изненадано отскочи, но

после стъпи върху плочата, заедно с Ланинг. Двамата бързо се спускаха в хранилището.

То беше огромно и естествено нямаше прозорци. След малко се запали скритото вътрешно осветление и пред погледа им се разкри съкровищницата на Сорейня. Грамадни блестящи купчини от златни и сребърни кюлчета, огромни тайнствени сандъци, големи плочи от необработен синтетичен кристал, сапфир, изумруд, рубин и диамант. Статуи, картини, странни механизми и приспособления, гоблени, книги и манускрипти — безценни антики на нейната династия. Най-любопитна от всичко бе една дълга редица от високи кристални блокове, в които, като насекоми в кехлибар, се виждаха човешки фигури — явно навеки консервираните оригинали на златните статуи в залата горе. Това беше не само съкровищница, но едновременно с това и мавзолей на властниците на Джайрончи.

— О, богове! — прошепна Бари Халоран и изумено примигна. — Ама това момиче било голяма колекционерка! Тези неща тук струват повече от... повече от всички пари на света! Цар Мидас би позеленял от завист!

Ланинг стисна челюст с такава сила, че брадичката му побеля.

— Видях я веднъж... да колекционира! — с горчивина прошепна той.

Спускащата се малка платформа докосна пода.

— Търсим малка черна тухла — бързо обясни Ланинг. — Нещо покрито с черен цимент, за да бъде скрито по този начин от сканирацията ни лъч. — Потръпвайки от неочаквано появилото се чувство на клаустрофобия, той хвърли поглед към отвора над тях. — И ще бъде добре, ако се разбързаме. Тук сме отдавна, а онзи гонг можеше да събуди и мъртвец. Подозирам, че всеки момент ще се появи Сорейня със свежи попълнения.

Започна трескаво търсене на малката черна тухла. Наложиха се да отворят сандъци със скъпоценности, да претърсват купчини с коприна и кожи. Бари Халоран бе този, който има късмета да намери малкия ебонитовочерен паралелепипед, напъхан в счупена амфора, захвърлена като непотребна вещ в един от ъглите.

— Точно това е! — възбудено извика Ланинг. — Да се махаме бързо оттук!

Стъпиха отново на платформата. Ланинг чукна с пръст бутона в пода и тя бавно пое обратния път нагоре. С треперещи ръце Халоран подаде тежката малка тухла на Ланинг.

— Какво ли може да е това? — прошепна той.

— Не знам — поклати глава Ланинг. — Я чуй това!

Вече приближаваха пода на кралската спалня. Някъде в далечината отекна глухия удар на затръшвана тежка метална врата, после се разнесе дрънченето на оръжия и те доловиха гневен женски глас. Ланинг почувства как силите му го напускат и през костите му преминава студена вълна на обреченост.

— Сорейня! — простена той. — Върнала се е вече!

Те се изкатериха на пода и отчаяно се хвърлиха през празното великолепие на огромните покои по пътя, по който бяха дошли. Минаха под черната завеса и излязоха в необятната зала на златните колоси. Отново притичаха под пеещия гонг зад диамантения трон. И замръзнаха на местата си.

През всички портали на залата нахлуваше безчислена орда от човекомравки, все още малки в далечината. Пред тях грациозно се носеше в аленочервената си ризница самата кралица-воин. Ланинг се обърна и погледна Бари. Лицето му беше посърнало. Той изморено поклати глава.

— Отсякла ни е всички пътища за бягство! — констатира той. — Нямаме изход...

ГЛАВА XII

ТАЙНАТА НА ТУХЛАТА

Почервенелите пръсти на Ланинг обхванаха тежката черна тухла — скъпоценния основополагащ камък на Джонбар.

— В такъв случай... добре! — прошепна той. — Разполагаме с достатъчно време, за да се справим поне с нея!

Но в мига, в който вдигна маузера, Бари съжали за думите, които бе изрекъл. Защото кралицата на Джайрончи, великолепна в украсената си с перо ризница, беше прекалено красива, за да бъде унищожена. Кралицата-демон! Той захапа устна и потисна импулса да свали карабината.

Разнесе се изстрел. Ланинг изчака със свито сърце да види дали Сорейня ще падне. Но вместо нея на пода рухна един от съседните воители, хванал се със странните си крайници през гърдите.

— Стрелях в нея — прошепна Халоран. — Както и да е... и без това ще им паднем в ръцете. А тя е толкова... красива.

Ланинг залитна. Наковалнята в главата му пулсираше със засилваща се тъпа болка. Той замаяно се опита да измисли някакъв начин да се доберат до кораба, но такъв просто не съществуваше. В ушите му звънтеше въпросът на Уил Маклан: „Може ли някой да убие Сорейня?“

Но тя трябваше да бъде убита, така бе казал Маклан. А и Летони му бе рекла още преди много, много време, че той ще трябва да избере едната и да унищожии другата. Усещайки сърцето си в гърлото, той протегна изнемощялата си ръка.

— Дай на мен...

В същия миг спусъкът на карабината остро щракна на празно. Халоран я захвърли на пода, скръсти окървавените си ръце и мрачно зачака какво ще стане по-нататък. Ланинг се наведе да вземе оръжието.

— Не трябва да им позволяваме да ни пленят...

Но Сорейня беше спряла, насочила към тях златната игла на меча си, който беше нещо повече от меч. Гореща синя искра се изви и се

заби в карабината. Ланинг изпусна полуразтопеното оръжие, изгорен и вцепенен от изненада. В залата се разнесе звънливият ѝ глас:

— Е, Дени Ланинг! Значи предпочете подземията ми пред трона?

Ланинг примигна. Сорейня и ордата ѝ бяха прекосили половината от разделящото ги разстояние в огромната зала. Вече различаваше бялото ѝ лице под шлема. То беше изкривено от гняв и жажда за отмъщение, а издължените зелени очи бяха студени като лед. В същия миг между тях нещо се появи.

Сянка. Уплътняваща се сребърна пелена. Сянката бързо стана реалност. Невярващ на очите си, Ланинг ги разтърка и потръпна от шока на неочакваната надежда. Защото пред него беше „Хронион“!

Зеленото сияние около дисковете потъмня и корабът леко се спусна на пода пред трона. На фордека стоеше Лао Менг Шан, който завъртя монтирания там максим към Сорейня и войниците ѝ. В следващия момент се хвърли да оправя засеклия механизъм.

Под кристалния купол се виждаше слабата извита фигурка на Уил Маклан, който ожесточено жестикулираше. Преодолял най-сетне смайването си, Ланинг сграбчи Халоран за ръката и двамата се хвърлиха към кораба.

Сорейня нададе боен вик. Замахна с меча си и изпрати черните си гиганти напред. Нестроен залп от оръжията им посипа „Хронион“. Но оръжейната кула под купола вече беше успяла да се завърти. Жълтият лъч докосна Ланинг и Халоран и ги притегли към кораба.

Ланинг бе зърнал за миг ослепелия и не съвсем на себе си пилот Уили Ренд сам на палубата. Но когато двамата с Халоран се претърколиха през релинга, където Шан все още бърникаше безполезния максим, Ренд вече го нямаше там.

— Виж, Дени! — извика му Бари Халоран, с глас, дрезгав от възхищение. — Проклетият сляп глупак!

Той посочи ордата на Сорейня и Ланинг видя тръгналия срещу нея Уили Ренд. Привел превързаната си глава, той пристъпваше слепешката напред и се препъваше. Счупената карабина все още бе в ръцете му, а добре заточеният щик блестеше.

Черните воители спряха пред самотния нападател, като че ли бяха озадачени от поведението му. Гневният крясък на Сорейня ги извади от вцепенението им. Оръжията им започнаха нестройно да стрелят и човекът залитна. Но не спря.

Ланинг се добра до разговорната тръба.

— Уил! — извика в нея той. — Можем ли да му помогнем?

— Не — той видя Уил Маклан да поклаща глава под купола. — Но той получи онова, което искаше. Безсмислено, но колко красиво!

Дори Сорейня беше спряла. Златната ѝ игла изплю синя искра. Уили Ренд се олюля. Дрехите му задимяха, но той упорито продължаваше напред към вдигнатите жълти секири. Ланинг се хвърли да помага на Лао. Беше късно. Ренд бе стигнал до армията на Сорейня. Щикът блесна и сякаш воден от свръхестествено зрение се заби в нечий гърди.

Златните секири се спуснаха върху него...

Уил Маклан вече въртеше блестящото кормило и миг по-късно „Хронион“ напусна залата на Сорейня, за да потъне обратно в спокойната блещукаща синева на безвремието. Ланинг влезе в кулата, където Дъфи Кларк дежуреше зад кристалното оръдие, и се присъедини към Маклан под купола. Старецът нетърпеливо го сграбчи за ръката.

— Дени! В теб ли е?

— Да. Но как стана така, че дойде да ни вземеш? И къде е Баринин?

— Откриха ни на скалния перваз — прошепна неговият стар приятел. — Насочиха към нас лъч-джирейн през една от амбразурите. Баринин пострада. Прерязаха го надве! — и той потръпна. — Трябваше да излетим. Отправих се в бъдещето, за да избегна техния кораб. Страх ме беше да проникна в крепостта ѝ с „Хронион“. Нали помниш, че имахме проблеми със сканиращия лъч. Съществуваше голяма опасност да се натъкнем на някакво препятствие с катастрофален ефект... Обаче нищо друго не ни оставаше. Налагаше се да поемем риска и ето че спечелихме — той избърса без притеснение потта от покритото си с белези чело. — Онази зала просто бе най-голямото вътрешно помещение. Прегледах плановете, които бях съставил след изучаване на руините на крепостта в бъдещето, и пресметнах точното ѝ месторазположение. Пренесохме се в така изчисленото място... Но сега ме интересува предмета, който си донесъл. Ланинг му подаде лъскавата черна тухла.

— Отвори я — нетърпеливо нареди старецът. — Трябва да разберем къде са я намерили Гларат и Сорейня, за да я върнем пак там.

Ланинг вдигна поглед от малкия блок в ръцете му.

— Мислиш ли, че...? Дали ще ни преследват?

— Разбира се, че ще ни преследват — сухо отсече Маклан, без да крие безпокойството си. — За тях това е въпрос на живот и смърт. Освен това разполагат със свой кораб на времето. Ако не успеят да ни прехванат по пътя, те със сигурност ще ни чакат там, където трябва да върнем предмета. Знаят точката много добре — той върна тухлата на Ланинг. — Виж дали би могъл да я разчупиш.

Тухлата беше необикновено твърда. Ланинг напразно я почукваше оттук-оттам, дори счупи един нож в нея и накрая я изнесе обратно на палубата. В крайна сметка тя отстъпи пред комбинираните усилия на трион, длето и чук. Оказа се, че е кутия с дебели стени, уплътнена с влакнеста тъкан. Пръстите му отстраниха уплътнението и под него се показа къс ръждиво желязо във формата на буквата V.

До последния момент бе очаквал да види нещо далеч по-зрелищно: впечатляващ държавен документ — повратен момент в историята, оръжие на убиец-камикадзе, ликвидирал някакъв враг на прогреса. Напълно разочарован, той занесе предмета на Уил Маклан.

— Някакво парче непотребно желязо — каза той. — Стар магнит от индуктора на форд модел Т. А колко човешки живот похарчихме за него!

— Няма значение какво е — прошепна старецът. — Било е достатъчно важно за Сорейня, щом го е откраднала от миналото, за да промени посоката на вероятността и да прекъсне последните мирови линии на Джонбар... Сега трябва да се опитам с помощта на хроноскопа да откроя към кой отрязък от времето принадлежи. После ще трябва да го върнем на мястото му... ако Сорейня ни позволи! — Той вдигна поглед към Ланинг. — Но ти едва се държиш на краката си, Дени. Сигурно си ранен.

До момента Ланинг не бе обръщал внимание на изтощението си. Дори пулсиращата болка в тила му бе станала някак по-поносима. Затова с голяма изненада видя купола около себе си да помръква и последното, което регистрира съзнанието му, бе, че се свлича на пода.

ГЛАВА XIII

НАЧАЛОТО НА БЪДЕЩЕТО

Ланинг се събуди с бинтована глава, легнал отново в малкия лазарет със зелените стени. Бари Халоран му се усмихваше от отсрещното легло. В същия момент с покрит поднос в ръка се появи и дребничкият кокни Дъфи Кларк.

— Капитан Маклан ли? — провлече той по невъзможен за повторение начин. — Ами той гледа в онези джаджи и се опитва да установи откъде жената-дявол е отмъкнала магнита.

— И? — осведоми се нетърпеливо Ланинг.

— Без успех засега — той поклати чорлавата си глава.

— Ами трябва да претърси цялото пространство и време, за да открие точното място. А жената и проклетият ѝ жрец са по петите ни с черния си кораб, натъпкан с проклетите мравки.

— Но ние можем да ги изпреварим! — не издържа и се намеси Бари Халоран. — Има да се влачат след нас!

— Не знам, не знам — продължи да клати глава Кларк.

— Май по-бързо не можем да се движим. А те не ни изпускат.

Ланинг още не се бе отърсил от летаргичната си апатия. Хапна малко и отново заспа. Трябва да бяха минали много часове корабно време, когато неочаквано се събуди, доловил с подсъзнанието си нов звук, примесен към равномерното напрегнато бучене на водородния конвертор — тракането на максима.

Скочи от леглото си и следван от Бари се втурна към палубата. Откосите секнаха. „Хронион“ отново се носеше сам в синевата на безвремието. Но до замлъкналата картеница лежеше малкият Дъфи Кларк, а тялото му бе наполовина унищожено от лъча на силата *джирейн*.

Неспособен да сдържи треперенето на тялото си, Ланинг се качи в купола.

— Настигнаха ни — вайкаше се там вътре Уил Маклан.

— И отново ще го сторят. Конверторът е претоварен. Решетките с гориво губят ефективността си с времето. Кларк загина. Останахме

четирима.

— Намери ли нещо?

Старецът кимна и Ланинг го изслуша със затаен дъх.

— Моментът от времето е един августовски следобед на 1921 година — прошепна Маклан. — Прекъснатите мирови линии на Джонбар вече ни бяха дали тази информация. Сега обаче успях с помощта на сканиращия лъч да намеря и самото място.

— Къде? — осведоми се Ланинг.

— Малка долина в платото Озарк, Арканзас. Ще ти покажа ключовата сцена.

Маклан изкуцука до металния шкаф с анализатора на мировите линии. Кривите му пръсти ловко нагласиха множеството циферблати. Вътрешността на кристалния блок се изпълни със зеленикаво сияние, което бързо се изчисти. Ланинг се наклони напред, вглеждайки се в този странен прозорец на вероятностите.

Показа се имение, скътано сред ерозирани от времето древни хълмове. После се появи полуразрушена и небоядисана колиба, със зейнал в стената ѝ счупен прозорец и покрив, нескопосано закърпен с лист ламарина. Каменисто пасбище на склон, осеян с неизползваеми за нищо храсти. Дребничко луничаво момче в избелели работни дрехи и голяма смачкана сламена шапка, насочваше в компанията на мършаво жълто куче две изпосталели крави на червени петна към мястото за доене.

— Наблюдавай го внимателно — предупреди Маклан.

И докато Ланинг гледаше, момчето спря да окуражи кучето си, захванало се да рови с лапи дупката, където се бе скрил заек. Самото то клекна да разгледа заниманията на мравките в близкия мравуняк. После скочи и се хвърли да хване ярко оцветена пеперуда и внимателно я разряза с джобното си ножче. След това неохотно се надигна в отговор на виковете на раздърпано облечена жена, излязла от къщата долу — явно неговата майка — и пак подкара кравите. Уил Маклан стисна силно ръката на Ланинг.

— Сега!

Момчето мина покрай нещо до един храст смрадлика и спря, за да го вдигне. Неясно защо предметът не се виждаше добре, така че Ланинг не можа да разбере какво представлява. Сцената примигна и угасна, а Маклан изключи уреда.

— Е? — обърна се към него Ланинг, който не знаеше какво да мисли. — Какво общо има всичко това с Джонбар?

— Това беше Джон Бар — поясни с безгласния си шепот старецът. — За твое сведение, онзи възможен бъдещ метрополис ще бъде — или по-правилно казано „би могъл да бъде“ — наречен на негово име. През 1921 година той е бил дванайсетгодишен. Най-обикновен босоног син на земеделец-изполичар. Видяхме го в повратния момент на живота му... и на съдбата на света.

— Абсолютно нищо не разбирам!

— Мировите линии се разклоняват от нещото, което той се наведе да вземе — продължи Маклан. — В едното разклонение това е индукторът, който отнехме от Сорейня, в другото — необичайно оцветено камъче, лежащо до него. Точно този привидно невинен избор — който Сорейня се опитва да предреша, вземайки оттам индуктора — определя кой от двата възможни Джон Бара ще се материализира в реалността.

— Някакво парче непотребен метал? — удивено произнесе Ланинг.

— Това е семето на Джонбар — отговори му Маклан. — Ако той вдигне захвърления индуктор, ще открие загадъчната му притегателна сила спрямо острието на неговия нож и не по-малко странната способност на един от полюсите му да се ориентира в северна посока. Това ще го накара да си задава въпроси, ще го подтикне да експериментира и теоретизира. С други думи, ще събуди любопитството му и ще помогне на учения в него да се роди... Той ще се захване да учи, ще взема назаем книги от учителя си. Ще мине време и ще напусне фермата, ще избяга от бащата-тиранин, който се надсмива над „зубкането“, и ще вложи всичките си усилия да завърши колеж. После ще стане учител по естествена история в общинските училища и постепенно ще се превърне в аматьор-експериментатор... Понякога пламъкът на познанието ще примигва и вдъхновението ще отстъпва пред житейските несгоди. Ще се ожени и ще му се родят две деца. Но старата му жажда за знания никога няма да бъде задоволена. Накрая, на петдесет и пет годишна възраст, ще избяга повторно — този път от деспотичната си съпруга и непоносимия си зет — за да може да се отдаде на своите изследвания... Плешив, възпълен и дребен, учтив, склонен към мечтателство, напълно непрактичен, той ще се затвори с

години наред, отдаден само на работата си в малкия си котидж на платото Озарк. Всеки цент ще отива за самоделната му апаратура. Често ще гладува. Веднъж ще бъде спасен от негов съсед, който ще го намери полумъртъв от простуда, премръзнал и умиращ от глад... Но накрая, през 1980 година — вече изморен от живота, но ликуващ дребен човечец на седемдесет и една годишна възраст — той ще публикува великото си откритие — динатомните тензори. Скоро те ще станат известни под съкратеното си наименование *динат*. Напълно нов природен закон, свързващ живота и съзнанието със света на субатомните вероятности. Аз случайно се бях натъкнал на едно негово конкретно приложение, работейки над водородния конвертор. Но неговите тензори скоро ще открият пътя за една съвършено нова технология за пряко освобождаване на атомната енергия с помощта на човешката воля... Предадена безкористно на целия свят, новата наука за *динат* ще постави началото и на цяла нова цивилизация, макар че самият Джон Бар — винаги прекалено зает с друго, за да чака материалния успех — тихо ще бъде погребан същата година в двора на малка черква пак там горе, на платото Озарк. Но опитомената, макар и неограничена мощ на атомите, ще се превърне в основен източник на енергия за Джонбар... И това не е всичко. Човечеството ще полети на крилете на този всемогъщ и едновременно с това покорен роб. *Динат* ще донесе нов контакт между душа и материя, нови сетива, нови способности. С течение на времето човечеството постепенно напълно ще се адаптира към целия спектър от приложения на *динат*. — Шепотът на Маклан бе нарисувал величавата картина на бъдещето. — И най-сетне ще се появи нова раса, която ще нарече себе си *динон*. Прекрасни чедра на старото откритие на Джон Бар, те ще притежават мощ и умения, за които сега дори не бихме могли да мечтаем...

— Почакай! — прекъсна го Ланинг. — Аз видях *динон*! Когато преди много години Летони се появи за пръв път в стаята ми в Кеймбридж, тя ми показа Новия Джонбар в своя кристал на времето. Град с величествени блестящи пилони. — А над тях летяха прекрасни хора, облечени — така ми се стори тогава — в чист огън!

С блеснали в гълбините на орбитите си очи, Уил Маклан тържествено кимна.

— И аз имах възможност да зърна Нов Джонбар — прошепна той. — Видях славното му развитие — триумфалния полет на *динон* от

една звезда към друга... неудържим и вечен. В тази посока историята на човечеството не знае край. Но в другата...

Бялата му глава бавно се поклати. Под купола цареше пълна тишина. Ланинг долавяше забързаното бучене на конвертора, който го пренасяше през замайващото синьо блещукане на вероятностите към спокойната сцена на Озарк, която бяха наблюдавали в кристалния блок. Долу на палубата Лао Менг Шан почитваше максима, а Бари Халоран с карабина в ръцете зорко се взираше в бездната зад борда.

— Ако не успеем да върнем индуктора на мястото му — подхвана отново Маклан, — момчето на име Джон Бар ще вземе вместо него камъчето и ще насочи потока на вероятностите — всъщност това вече е сторено — към Джайрончи. Момчето ще подхвърли няколко пъти камъчето в ръката си и ще го сложи в прашката си, за да убие една пойна птица. И животът му нататък ще се развие при отсъствието на вдъхновяващата искра. Ще бъде странно сходен на другия възможен, но значително ще се различава... И в този вариант Джон Бар ще избяга от дома, но ще се превърне в обикновен работник, който не го свърта на едно място. Ще се ожени за същата жена, ще отгледа същите две дечица и пак ще ги напусне след години. Същата съобразителност, насочена към същите основни проблеми на вероятностите, ще го доведе до изобретяването на нова машина за хазартна игра, благодарение на която ще направи състояние и ще го пропилее цялото. Ще умре в същото безпаричие и в същата година и ще бъде погребан на същото място... Тайната на освобождаваната със силата на волята атомна енергия ще бъде открита девет години по-късно, но контролът върху нея няма дори да се доближава до този, който Джон Бар би направил възможен. Откривателят ще се казва Айвър Джайръс — инженер, изгнаник от Съветска Евразия, работещ в сътрудничество с будистки монах-рenegат, отхвърлен от своите. Дватама ще нарекат своята полупокорена енергия *джирейн*, ще запазят егоистично за себе си тайната ѝ и ще я използват, за да унищожат враговете си и да смаят суеверните. Ще породят нова фанатична религия и ще създадат нова деспотична империя. Това ще сложи началото на култа към *джирейн* и ще положи основите на тъмната династия на Сорейня. Ти видя края.

— Да, видях го!

И Ланинг неволно потръпна, припомняйки си сцената на опустошението: човечество, загинало при използването на *джирейн* в последната война между жреци и крале, и станало жертва на чудовищните същества, създадени с нейна помощ; джунгла, превзела цялата обезлюдена планета и скрила под себе си дори ръждясващите останки от цитаделата на Сорейня и руините на нейния храм на невежеството и страха. Той хвана V-образния индуктор.

— И така... — въздъхна той. — Значи всичко, което трябва да се направи, е да се остави индуктора на мястото му, така че Джон Бар отново да го намери?

— Да, това е *всичко* — потвърди Маклан. — И е напълно *достатъчно*.

Максимът отново затрака и дъхът на Ланинг спря. Вдървен от изненада и ужас, Уил Маклан му сочеше нещо. Ланинг се обърна. Корабът на времето на Джайрончи се носеше в непосредствена близост до купола.

— Сипаха ни! — възкликна Маклан. — Конверторът се претовари!

И се хвърли с всичката енергия на слабото си тяло към пулта за управление. Но Ланинг видя, че двете палуби вече почти се докосват. Без да обръща внимание на смъртоносния огън на максима, през релинга се прехвърляше цяла орда човекомравки. Предвождаше ги Сорейня, извадила пламтящото острие на златния си меч, великолепна в аленочервената си ризница!

ГЛАВА XIV

ЦЕЛУВКАТА НА СОРЕЙНЯ

— Сорейня! — изграчи Уил Маклан, сякаш името ѝ беше проклятие. Той бавно вдигна изкривените си треперещи ръце, за да докосне странната малка тръбичка от сребрист метал, висяща на шията му. Очите му отново се затъмниха от изпепеляваща омраза и той впи поглед в кралицата-воин. Някаква мисъл накара тъгълчетата на устните му да помръднат. Grimаса на отчаяние? Или опит за усмивка?

— Защо, Сорейня? — едва чуто прошепна той. — Защо трябва да стане така?

— Уил! — извика му Ланинг. — Те ни взеха на абордаж. Не можем ли да се махнем оттук?

— А? — Маклан объркано погледна катерещите се през борда чудовища, сякаш досега не ги бе забелязал. — Опасявам се, че не, Дени. — Слабите му ръце се отпуснаха върху пулта за управление, но той поклати глава: — Конверторът... вече е претоварен...

Групата прехвърлили се на палубата им черни гиганти се нахвърлиха върху максима. Лао Менг Шан приклепна, за да ги пресрещне с убийствен огън. Бари Халоран стоеше изправен до него, непоклатим, усмихнат — и той гигант, но човек, — готов да използва щика си.

— Да ги смажем! — избоботи плътният му глас. — Да ги спрем!

Дребният китаец не му отвърна. На лицето му бе застинала нищо неизразяваща усмивка.

С пронизителен боен възглас Сорейня се обърна към оръдейната кула, следвана от дузина воини. Иглата на златния ѝ меч се стрелкаше, насочена към скрития под купола Маклан. Зелените ѝ очи присветнаха с неподправена ненавист.

— Тя идва насам! — простена Маклан. — За мен!

Ланинг вече бе изтичал до стълбичката на кулата.

— Излизам да я пресрещна!

Маклан профъфли след него:

— Ако конверторът понесе, ще опитам да се изтеглим...

Озовал се в малката кула под кристалното оръдие, което изстрелваше темпоралното поле, Ланинг препаса люгер. Свали последната карабина маузер от пирамидата и я зареди. Погледът му падна върху единствената останала ръчна граната. Взе я и хвана предпазителя.

Малката вратичка вече се тресеше под напора на ожесточената атака отвън, защото „Хронион“ не беше построен като боен кораб. В един момент тя не издържа, отхвъркна и през нея се подаде първото черно чудовище.

Ланинг хвърли гранатата през отвора и разпра нападателя с щика си. Остра воня на мравчена киселина го блъсна в лицето. Мощните мандибули се впиха в крачола на панталона му и го раздраха заедно с кожата под него. Не третото мушване все пак спря най-сетне чудовището и той можа да застане в късото коридорче.

Хвърлената граната беше охладила устрема на атаката. Тринама черни гиганти лежах неподвижни там, където силата на експлозията ги бе отхвърлила, смачкани и издъхващи. Но самата кралица беше останала недокосната, а около нея стояха още осем от гигантите. Пламъците на издължените ѝ зелени очи издаваха стръв към схватката и с рязък жест на златния си меч, тя заповяда на слугите си да пристъпят напред.

— Дени Ланинг — разнесе се студеният ѝ глас. — Та беше предупреден. Но се опълчи срещу Джайрончи и избра Джонбар. Затова... умри!

Но чакащият в прохода на вратата Ланинг разполагаше с още няколко секунди. Бе намерил време да погледне към Бари и Шан, които водеха люта битка край картечницата, удържайки зловещата лавина. Бари вдъхновено викаше:

— Бий! Бий! Бий!

И тогава обърна внимание на високия тъмен борд на плътно приближилия се чужд кораб. Там, на кварталдека, в пълна безопасност стоеше мършавият жрец Гларат. При борда се подготвяше за прехвърляне втора група воители.

Обхвана го паника. Силите бяха абсолютно неравни.

И в същия миг черният кораб изчезна заедно с Гларат и ордата нападатели. Навън се бе върнала потрепващата синева. Той разбра, че

Уил Маклан за пореден път бе успял да се изплъзне с „Хронион“ в своя бяг към миналото.

Но Сорейня и групата, превзела „Хронион“ на абордаж, още бяха на палубата. Максимът ненадейно спря да стреля. Шан и Бари бяха заобиколени. Тогава останалите нападатели се насочиха към Ланинг, който се приведе, готов да ги посрещне. Беше разбрал, че щикът е по-ефективен от куршумите срещу тези същества. И затова сега поведе срещу тях битка, използвайки техниката от цитаделата на Сорейня.

Напад напред, лъжливо движение, мушване, завъртане. Падна един гигант. После втори. Трети. Черните, смрадливи тела задръстваха коридора. Изпуснатите телесни течности правеха палубата плъзгава. Куршум, изстрелян от червена пушка одраска ребрата му. Златна секира докосна главата му с раздираща болка. Удар с пушка, прихваната като тояга, му извади въздуха от гърдите. Но той възстанови равновесието си навреме, за да пресрещне следващия си противник.

Сорейня тичаше сред воините си, окуражаваше ги с бойния си крясък, а бялото ѝ лице беше станало едновременно прекрасно и страховито от студеното наслаждение, горящо в зелените ѝ очи. В един миг гигантите дружно отстъпиха и в образувалата се пролука тя насочи към него меча си. Той вече познаваше смъртоносния огън, изхвърлян от него, затова се метна на пода и стреля с люгера в алената ѝ ризница.

Куршумът безвредно звънна, рикоширайки от нея. В следващия миг огнена струя докосна рамото му. Силата беше такава, че го отхвърли назад към стената. Полузаслепен и замаян, той заудря горящата си риза и със залитане се отправи отново срещу гигантите.

Бяха останали четирима. Пореден скок напред и вече бяха с още един по-малко. Следващият странно защо падна, преди да го бе докоснал. В този момент дочу познатия му боен припев:

— Бий, дружина! Мачкай!

Сега видя, че битката на палубата бе приключила. Огромна купчина черни воители лежаха около картечницата. Лао Менг Шан надзърташе през барикадата от тела, а на кръглото му жълто лице бе застинала странно радостна усмивка. Бари Халоран, потънал в кръв и внушаващ ужас със следите от току-що спечелената схватка, се приближаваше насам. Точно той бе убил последния пряк противник на

Ланинг с изстрел на люгера си. След това захвърли празния пистолет и вдигна окървавения си щик.

Ланинг се държеше на крака, но се олюляваше, дишайки тежко и борейки се с черната вълна, която заплашваше да го затисне под себе си. Въпреки това се сражаваше с двамата останали гиганти, продължавайки да извършва лъжливи движения, скокове напред, отскоци назад, мушкания с щика, париране на удари, насочени срещу тялото му. Никой не бе успял да мине покрай него и да влезе през вратата.

В този момент Сорейня се обърна да пресрещне Бари Халоран и се разнесе niskият ѝ подигравателен смях. Ланинг видя Бари да повдига карабината, приготвяйки се да нанесе онзи удар, който би могъл да пробие плетената ризница на кралицата.

— Бий...!

Викът в гърлото му заглъхна в слаб стон, примесен с изумление. Усмивката на наслаждение от битката се смени от изражение на безмълвно и несъзнателно възхищение.

— Боже Господи, не мога да...

Щикът се заклати колебливо. С ослепителна усмивка и леко полюшване на перото, украсяващо шлема ѝ, кралицата рязко се хвърли напред. Златната игла изскочи като мълния и прониза тялото му.

Залитайки, Ланинг намушка един от нападателите. Миг след това отскочи назад, за да избегне свистящата жълта секира, и мигновено повтори атаката, за да елиминира и последния си противник.

Но погледът му непрестанно отскачаше към Бари и Сорейня. С грацията на танцьор тя завърши движението си и се отдръпна, изтегляйки острието. После го обърса с голата си ръка и изпрати на Бари зловна въздушна целувка, използвайки за целта покритите си със собствената му кръв пръсти.

Сърцето на Бари изхвърли през раната тъмен фонтан от кръв и пяна. Възхищението на лицето му бе отстъпило място на бледата гримаса на омраза. Ръцете му опитаха да повдигнат карабината, но тя се изплъзна от тях и падна. Погледът му се премести върху Ланинг. Очите му бяха широко отворени, тъмни и удивени — очи на загубено дете.

— Дени... — започна той и се задави. — *Убий я!*

И после се отпусна назад. Сорейня вече нищо повече не можеше да му стори.

Ланинг превключи вниманието си към единствения останал гигант. Уви, беше много късно. Златната секира се спускаше над него с непостижима бързина, но той успя все пак да завърши скока си. Леко отклонено встрани, острието се плъзна с плоската си страна по главата му и съзнанието му бе пометено от вълната на черна болка.

Тялото му автоматично завърши атаката в познатия ритъм — мушване, завъртане, разсичане — преди да падне редом с убитото чудовище. Някакво тъгълче на нежелаетното да се предаде съзнание се забави още миг. *Не се отказвай сега!*, изкрещя то беззвучно в него. *Защото тогава Сорейня ще убие Уил Маклан. И ще си върне индуктора. И Джонбар ще бъде загубен завинаги.*

Но този отчаян писък утихна ведно с угасването на съзнанието му.

ГЛАВА XV

СРЕБЪРНАТА ТРЪБИЧКА

Ланинг все още едва виждаше от агонизиращата болка в главата. Но отчаяната нужда да предприеме нещо проряза като светкавица съзнанието му и без сам да разбере как, го изправи на крака. Вибриращата палуба се изплъзваше изпод него, а синевата зад борда бе скрита от заслепяващата мъгла пред очите му. Той видя мъртвите тела на Лао Менг Шан и Бари Халоран до тези на избитите гиганти. Сорейня не се виждаше на палубата, но той добре чуваше злъчния ѝ глас.

— ... дълга гонитба, Уил Маклан. Благодаря ти за удоволствието, което ми достави с това преследване. Помниш ли, че навремето ти обещах меча си...

Откъм купола се разнесе сърцераздирателен, макар и малко приглушен писък, след който Ланинг чу безжалостния смях на Сорейня.

— Не знам, може би винаги си можел да ме унищожиш, Уил Маклан. Но никога не си притежавал волята да го сториш. Не мисли, че не знам защо дойде първия път в Джайрончи — и други са се опитвали да ме убият... подобно на молци, опитващи се да изгасят пламъка с крилетите си!

— Сега ще проверим това, Сорейня — промърмори на себе си Ланинг. — В името на Бари!

Тялото му се движеше вдървено като ръждясала машина. Залиташе и се накланяше. Болката течеше като река през мозъка му. Някаква тъмнина се спускаше пред погледа му. Крайниците му бяха като мъртви, безполезни сечива. Дори собствените му дрехи му пречеха, втвърдени от засъхналата по тях кръв.

Той намери карабината маузер, вдигна я и влезе в кулата, която бе отбранявал и където имаше стълба, водеща нагоре към мостика. Отново дочу гласа на Сорейня, този път още по-ясно. Тя се хвалеше:

— Какъв тъпак си бил, Уил Маклан, за да изправиш глупавите си малки човечета срещу мен. Сигурно не знаеш, затова ще ти го кажа:

откакто ни донесе тайната на времето, ние се научихме да побеждаваме дори смъртта с *джирейн*. Аз изследвах бъдещето с помощта на раковината на времето — търсех часа на моята смърт. И нито веднъж не се натъкнах на опасност, която да не мога да предотвратя. Може и да съм последната потомка на моя род... но ще царувам вечно!

След безкрайно дълго залитане по стълбичката Ланинг най-сетне се озова под купола. Уил Маклан лежеше на пода, непосредствено под кормилото. Опрял беше зарасналите си накриво ръце в локви от собствената си кръв, сякаш искаше да се изправи. Беше повдигнал изтерзаното си лице към Сорейня и то изглеждаше ужасно от изписаното на него изражение на откровена и безсилна ненавист. Увиснала на тънката бяла верижка на врата му, малката сребърна тръбичка почти докосваше локвата кръв.

Стройна и гъвкава във великолепната червена ризница, с черно перо, развяло се на шлема ѝ, Сорейня стоеше усмихната над Маклан и от меча ѝ още се стичаха алени капки кръв. Тя обаче чу нестабилното пристъпване на приближаващия се Ланинг и бързо се извърна към него, за да го пресрещне на горната площадка на стълбата. Лицето ѝ се озари от радостно очакване. Но когато го видя, присвитите ѝ зелени очи припламнаха с опасен блясък, издаващ нетърпението ѝ.

— А, ти ли си бил, Дени! — приветства го тя. — Значи решил си да опиташ онова, което не се отдаде на нито един досега?

И звънтящото острие на меча ѝ извади искри от щика му.

Беше висока колкото него и тялото ѝ притежаваше коравата жизненост на вълчица. Плетената червена ризница се извиваше, следвайки извивките на мускулите ѝ. Ноздрите ѝ се бяха разтворили, а съвършените ѝ гърди се повдигаха в такт с учестеното ѝ дишане. Тя го атакува с пъргавината на пантера.

Ланинг парира с щика и сам опита атака, но без да забравя за предпазливостта. Тя с лекота отби настрани удара му. Щикът безобидно се плъзна покрай защитените ѝ гърди. Но острата ѝ жълта игла го докосна по рамото и го разтърси като удар с бич.

Собственото му оръжие беше по-дълго и по-тежко. Опитваше се да забрави, че тя е жена, при това толкова красива, казваше си, че този факт е без значение. Смъртта на Бари трябваше да бъде отмъстена, а и

виждаше проснатия зад гърба ѝ Уил Маклан, който следеше развоя на схватката със замъглен поглед.

Много по-опасно от меча ѝ беше обзелото го изтощение. Всичките му сили се бяха изцедили в битката с гигантите. А тя бе запазила свежестта си и действително беше светкавично бърза. Устните ѝ все още бяха извити в усмивка на жестоко върховно наслаждение, може би защото виждаше, че ръцете му вече отмаляват от тежката карабина. Дори зрението му изневеряваше — картината пред очите му бе станала черно-бяла, а Сорейня бе само изплъзваща се сянка в тази картина, която не би могла да загине.

И все пак бе благодарен на размития образ, защото така поне не виждаше прелъстителната ѝ красота. Мъчеше се да си представи на нейно място една от собствените ѝ човекомравки. Опита да влезе в стария и добре познат ритъм: напад, мушване, завъртане, разрез.

Но щикът му отново се плъзна по ризницата ѝ, а проблясването на острието завърши с разкъсваща болка в ръката му. Тя мигновено отскочи назад, грациозна като пантера, а после се изправи и за да го унижи максимално, отпусна оръжието си надолу.

— Хайде, Дани Ланинг! — звънко се изсмя тя. — Нанеси свободно удара си... защото аз знам, че никога няма да умра. Нали ти казах: сканирах цялото си бъдеще за часа на моята смърт и не видях опасност. Просто не мога да бъда убита!

— Ще видим това! — Ланинг дълбоко пое въздух и разтърси ранената си ръка. — За Бари...!

Събрал остатъците на изчезващата си сила, той прихвана карабината по-здраво и се хвърли през малката стаичка под купола. В последния миг насочи блестящия щик под гърдата ѝ, право в сърцето.

— Дени!

Беше отчаяният предупредителен вик на Уил Маклан. Златната игла с непостижима бързина скочи нагоре и само докосна карабината. Синя искра прескочи с изпращяване в точката на съприкосновение. Карабината падна от ръцете на Ланинг. Той залитна назад, полупарализиран и ослепен от шока и по-скоро подуши, отколкото видя, изгорелите си ръце.

Гърбът му се блъсна в извивката на купола и само благодарение на това той успя да се задържи прав. Нужно му бе върховно усилие на волята, за да забрани на коленете си да се подгънат. Едва сега видя

Сорейня, приближаваща се към него с лекотата на танцьор. Ослепителната усмивка още не бе напуснала прелестното ѝ лице. Чу се спокойният ѝ глас:

— Е, Дени Ланинг, ще ми кажеш ли кой е безсмъртният?

Не беше завършила въпроса си, когато ръката ѝ рязко се вдигна нагоре, тънка и червена в ръкава на ризницата. В очите ѝ проблесна ужасяваща с жестокостта си тигрова радост. Мечът ѝ, сякаш придобил свой собствен живот, скочи към сърцето на Ланинг.

Той отклони острието с гола ръка. То разряза китката му, после се заби в рамото му — студена игла, способна да причини сковаваща болка — и се удари в твърдата кристална стена зад него.

Сорейня изтегли меча си от него и го избърса по цялата му дължина с пръсти. После му прати алена въздушна целувка и го зачака да падне.

— Е? — въпросът ѝ прозвуча като нежна милувка. — Още?

В този миг Ланинг погледна зад гърба ѝ. Струваше му се, че куполът се върти. С неимоверно усилие на волята си наложи да потърси с поглед Уил Маклан и го откри. Видя го да разкъсва с единствено дръпване тънката бяла верижка и да хвърля сребърната тръбичка към него. Чу безжизнения шепот на Маклан:

— Счупи я, Дени! Аз... не мога!

Някакъв инстинкт подсказа на Сорейня да се обърне или може би бе доловила движението с периферното си зрение. Тя остро пое дъх. Жълтата игла отново се стрелна, бърза като светкавица, към сърцето на Ланинг. Какво изящество е скрито в тигровата бързина на това последно движение, което ми е съдено да видя, помисли се Ланинг.

Тогава сребърният цилиндър се изтърколи и спря в краката му. Отчаян, обзет от неочаквано дошлото осъзнаване, че с това си действие може да унищожи красотата на Сорейня, той стъпи с пета върху тръбичката.

Тя изхрущя под крака му. Но Ланинг не погледна надолу. Затаил дъх, той не можеше да отмести очите си от Сорейня. Знаеше, че нищо не я бе достигнало. И въпреки това, когато подметката му счупи тръбичката, нещо сякаш я порази.

Искрящото острие падна от ръката ѝ, издрънча на пода и се опря в краката му. Триумфалната усмивка замръзна на лицето ѝ, сякаш забравена там. Чертите ѝ се размиха по най-отвратителен начин в

подобие на течна синя маска. За миг, само за един кратък миг, на Ланинг му се стори, че зърва очертанията на гол череп, злоещо ухилен над червената ризница.

Не можеше да бъде сигурен какво бе видял, защото веднага след това Сорейня изчезна.

Плетената ризница задържа за нищожна част от секундата очертанията на тялото ѝ. После се сгърчи и падна на пода с леко изшумоляване. Украшеният с перо шлем издрънча до купчинката, завъртя се и погледна Ланинг с празен, загадъчен поглед.

Ланинг се обърна към Уил Маклан, защото изпитваше нужда от обяснение за тази внезапна победа. Но не успя да узнае нищо, тъй като пред очите му падна черна пелена, а в главата му изкънтя оглушителния звук на огромен гонг. От раната в рамото му плъзна светкавична парализа и коленете му най-сетне се подгнаха.

ГЛАВА XVI

СРЕЩА СЪС СЪДБАТА

Ланинг лежеше под кристалния купол. Бученето на атомните конвертори отекваше глухо през палубата под главата му. Черепът му продължаваше да тежи като наковалня, а тялото бе вдървено и така безжизнено, сякаш кръвта в него се бе съсирила. Но странно, леденостудената болка от прободната рана в рамото му бе изчезнала.

— Дени?

Беше познатият му немощен шепот на Уил Маклан, който този път звучеше почти умолително от тревогата в него. Ланинг се изненада, че старецът бе оцелял след атаката на Сорейня. Изправи се с мъка на крака и видя, че Маклан продължава да лежи в тъмната локва от вече полузасъхналата си кръв.

— Уил! Какво мога да направя за теб?

— Спринцовката в чекмеджето — простена Маклан. — Четири кубически сантиметра... интравенозно...

Залитайки, Ланинг се добра до пулта за управление и наистина намери в чекмеджето на шкафа спринцовка и малка оловна бутилчица, надписана „*Динатомна формула L 648. Напълнена в Ню Йорк Сити, август 1935*“. Когато изтегли с буталото течността в спринцовката, тя заблестя със зеленикаво сияние. Той нави ръкава на Маклан, заби иглата във вената му и изпразни в нея цялото съдържание на спринцовката.

Едва тогава си позволи да огледа раната на стареца. Вече беше спряла да кърви. И доста странно изглеждаше — сякаш заздравяваше вече дни наред, а не само от няколко минути.

— Благодаря — прошепна Маклан. — Сега сложи и на себе си... но само два кубика — и безсилно се отпусна на пода със затворени очи.

Ланинг си направи инжекцията и веднага почувства в тялото му да се разлива вълна на нов живот. Притъпените му сетива се изостриха. Все още усещаше смъртна умора и тъпа болка в главата, но едновременно с това и възбуждащия прилив на превъзходно здраве,

което бе изпитал още първия път, когато бе попаднал на „Хронион“, след като хирурзите на Джонбар го бяха върнали от небитието. Наведе се и вдигна ръждясалия малък магнит, останал да лежи на пода до празната ризница на Сорейня.

— Мислиш ли...? — неуверено попита той. — Ще можем ли да го върнем обратно?

— Ако конверторът издържи — Маклан с видимо усилие се надигна и застана зад кормилото. — Гларат без съмнение ще охранява мястото с кораба и чудовищата. А този път ти ще си сам. Може би ще съумея да те отведа там, но за друго... нали виждаш, просто съм свършен!

Кривите пръсти пробягаха по уредите за управление и конверторът забуча по-напрегнато.

— А Сорейня? Онази тръбичка, която счупих? — Ланинг докосна изкривеното му рамо. — Уил, какво стана със Сорейня?

Старецът се обърна. Подпрян с двете си ръце на кормилото, той вдигна поглед към лицето на Ланинг. Омразата в погледа му беше изчезнала и сега в очите му имаше само скръбна болка.

— В онази сребърна ампула беше нейният живот — прошепна той. — Носих го със себе си през всичките тези години. Но не намерих сили да го излея.

— Животът ѝ ли? — Ланинг усети да го обзема ужас. — Но аз не видях да я застига нищо, когато счупих тръбичката.

— Тя си мислеше, че е безсмъртна — продължи със сухия си глас Уил Маклан. — Помниш ли как разказваше, че не е успяла да открие часа на своята смърт, когато сканирала своето бъдеще? Защото той вече се намираще в миналото ѝ! В годината, когато тя се възкачи на трона, Джайрончи бе пометен от Синята смърт — чума, предизвикана от мутирал вирус, случайно получен от създателите на онези човекомравки. Това уби Сорейня.

— Но...? — запъна се Ланинг и го изгледа недоумяващо. — Нещо не разбирам.

— След като избягах от подземията на Сорейня, аз реших да я погубя — заобяснява старецът. — Прегледах миналото ѝ с темпоралния лъч, търсейки възел на разклонение на вероятността. Намерих го в годината на Синята смърт... Виждаш ли, жреците на *джирейн* успели да изготвят няколко дози антитоксин. Когато Сорейня

се заразила, Гларат изтичал в двореца ѝ с последната ампула от серума, за да я спаси. Но анализаторът разкри, че ако тя бъде счупена, преди да стигне до нея, Сорейня ще умре. Така че заминах с „Хронион“ в храма в годината, предшестваща тази на чумата, и взех ампулата.

— Ясно! — бавно кимна Ланинг силно впечатлен. — Същият ход като вземането на индуктора с цел да бъде унищожен Джонбар.

— Не съвсем — поправи го Маклан. — Магнитът беше отнесен толкова далеч в бъдещето на Джайрончи, че мировите линии, свързани с него, се изтъниха до крайност и накрая се прекъснаха в критичен възел, с което Джонбар бе изваден от въздействието на закона на прогресията в петото измерение... Аз обаче пренесох ампулата обратно в миналото на Сорейня. Мировите линии не бяха подложени на никакво напрежение и все още беше възможно те да се включат във възела. Така че — поне докато ампулата оставаше непокътната — оцеляването ѝ продължаваше да бъде възможно. Едва когато ти разля серума, тази възможност бе окончателно унищожена.

— Но ако... — Ланинг стоеше загледан пред себе си и в съзнанието му се въртеше вихрушка от въпроси без отговори. — Но ако Сорейня умре като момиче, какво ще стане със Сорейня-кралицата? С жената, която те е хвърлила в подземията си, която ме преследваше, която се сражава с Легиона... съществувала ли е в такъв случай тя някога?

Маклан леко се поусмихна на неговото объркване.

— Помни, че става въпрос само за вероятности. Новата физика окончателно изхвърли абсолютната сигурност от света. Джонбар и Джайрончи, двете Сорейни — живата и мъртвата — са само взаимноизключващи се клонове на вероятността, още нефиксирани в петото измерение. Разглеждай счупването на ампулата просто като събитие, променило вероятността, свързана с възможния живот на Сорейня.

В очите му блестяха сълзи. Той погледна купчинката на ризницата, празния шлем и златния меч.

— Но за мен тя беше напълно реална — въздъхна той. — Дори прекалено реална.

— Ами раните? — сепна се Ланинг. — Как е възможно да са направени от жена, която не е съществувала?

— Когато бяха направени, вероятността за нея не е била нулева — рече Уил Маклан. — Необходим бе огромен разход на енергия, пренесена през темпоралното поле, за да стане възможно едновременното съществуване на нашата и нейната вероятности. Сигурно си забелязал, че тези рани изчезват с необикновена бързина. — Той повдигна поглед към Ланинг. — Просто помни, Дени, че логическите закони на причинно-следствените връзки са непоклатими. Тук става дума само за премахването на една стъпка. Абсолютната последователност на събитията в петото измерение не се развива паралелно с времето, макар тримерните ни мозъци да са свикнали да възприемат нещата точно по този начин. Важното е, че онзи непроменим ред на развитие представлява твърдата, фиксирана рамка, в която съществува цялата Вселена. — Маклан барна с кривите си пръсти ръждясалия магнит, който Ланинг все още държеше в ръка. — Изпълнението на закона на прогресията се осъществява на ниво, по-високо от това на времето — приглушеният му шепот звучеше почти тържествено, — и сега вече окончателно бе подмината възможността за съществуването на Сорейня-кралицата. Но още не сме стигнали до точката, в която се решава въпроса за съдбата на Джонбар и Джайрончи. Според мен в настоящия момент вероятността още е в полза на Джайрончи. — Той постави тънката си немощна ръка върху тази на Ланинг: — Този час приближава. Надеждата, вероятността... на Джонбар зависи от теб, Дени. Изходът скоро предстои да бъде фиксиран в петото измерение.

Той се извърна и хвана здраво кормилото.

* * *

„Хронион“ се придвижи по мировата линия до момента, в който на циферблатите застина показанието 5:49 часа следобед на 12 август 1921 година. Маклан повдигна слабата си ръка в предупредителен сигнал и гласът му тихо прозвуча по разговорната тръба:

— Готови, Дени! Те ще ни чакат.

Ланинг стоеше извън купола, вперил поглед в танцуващата мъгла на времето. Като отчаяна мярка, която би могла да му спечели само няколко секунди скъпоценно време, беше облякъл ризницата на

Сорейня. Черното ѝ перо се вееше над главата му. Носеше и златния ѝ меч, но устройството, изхвърлящо онзи поразяващ лъч, беше или счупено, или повредено, или зарядът бе изтощен. В другата си ръка държеше ръждясалия магнит, който трябваше да бъде върнат на мястото му в пространството и времето.

Докато чакаше, мозъкът му уморено обмисляше последния парадокс: макар да бяха „надбягали“ кораба на Гларат в дългата надпревара през вековете, никакво бързане не се бе оказало способно да ги доведе първи в желаната точка. Приглушеното бучене на конвертора престана, той прихвана меча по-здраво и разкърши рамене в чуждата ризница.

В същия миг „Хронион“ изскочи от синята мъгла в реалността и изплува в тишината на познатата му, изядена от ерозията долина на платото Озарк. Всичко беше точно както Ланинг го бе видял в кристалния блок на хроноскопа: одърпано момче, вървящо след две изпосталели крави надолу по каменистия склон към порутената постройка на фермата, следвано по петите от мършаво жълто куче.

Всичко... с изключение на грамадния черен кораб на Джайрончи, кацнал непосредствено до пътеката като насилствено изхвърлен на сушата боен ветроход. На високия му мостик се виждаше източената, загърната в черни одежди фигура на Гларат. От бойниците на борда надничаха озъбените грозни дула на излъчвателите на *джирейн*. Десетки воители-човекомравки вече бяха слезли и бяха заградили с непробиваема стена мястото, където трябваше да бъде оставен магнита.

Подсвирквайки си и без изобщо да бърза, момчето наближи на двайсетина ярда от въпросното място, но по нищо не личеше, че забелязва кораба или чудовищата. Една от кравите лениво мина през застаналото на пътя ѝ чудовище. Докато се приготвяше да скочи от палубата, Ланинг дочу по разговорната тръба обяснението на Маклан:

— Не, момчето на име Джон Бар няма да разбере, че сме тук, освен ако не насочим върху него темпоралното поле. Причината е, че неговият живот вече е почти фиксиран в петото измерение. За него ние не сме нищо повече от забулени в сянка фантоми на вероятността. Пътешествениците във времето, отправящи се към миналото, могат да повлияят върху него само във внимателно избрани възлови точки и то единствено с цената на разхода на огромно количество енергия,

необходима, за да се преодолее вероятностната инерция на целия континуум. Гларат и Сорейня изразходваха атомна енергия, достатъчна да се изпарят континенти, само и само да премахнат този магнит от пътя на Джон Бар.

Хванал магнита и стиснал меча, Ланинг скочи на земята. Спъна се в една скала, падна на колене, вдигна се обратно на крака и борейки се с изтощението, се затича към кораба на времето и въоръжената орда пред заникъде небързащото момче.

И докато тичаше, размаха меча на Сорейня по начина, по който го правеше тя. Гларат от мостика му махна в отговор, но в същия миг Ланинг отново се спъна без помен от грациозността на Сорейня и черният жрец застина обезпокоен. Стената от гиганти сякаш стана още по-висока и още по-непристъпна. Дебела черна тръба в една от бойниците се насочи към него.

Първият изстрел, съзнателно или не, улучи голям камък до Ланинг. Гранитният блок направо експлодира. Разтопени капки скала опръскаха червената ризница. Нажежено късче докосна бузата му с пареща болка и го заслепи с облаче дим от собствената му изгоряла плът.

Момчето вече беше навлязло в редицата невидими за него воители и Ланинг усети, че около сърцето му се затваря леденостуденият юмрук на отчаянието. След няколко секунди хлапето на име Джон Бар щеше да вдигне камъчето вместо магнита и да подпечата с това завинаги съдбата на два свята.

Задавен от неприятната миризма, Ланинг пое дълбоко въздух и спринтира. Втори изстрел с ослепителен атомен огън изпари почвата пред краката му и образува малка локвичка кипяща лава. Той я прескочи. Сега вече се намираше в мъртвата зона на излъчвателите на лъчите *джирейн*, но пък беше в непосредствена близост до стената от чудовища.

Дебелите цеви на оръжията им се наведоха право срещу него и последвалият едновременен залп едва не го ослепи. Куршумите не успяха да проникнат през плетената ризница. Силата на ударите им обаче не бе притъпена от нищо друго и той се олюля. Един куршум го одраска под шлема по брадичката и го жилна през шията. От болката той загуби за миг контрол над мускулите си. Алени петна опръскаха ризницата. Той изплю строшения си зъб и продължи напред.

Членестите ръце на насекомоподобните воители вдигнаха и завъртяха във въздуха жълтите бойни секири. Той също вдигна меча на Сорейня и без да се колебае, се насочи право срещу тях. За миг му се стори, че създанията се колебаят дали да не отстъпят, впечатлени от ризницата на мъртвата си кралица. Но Гларат изръмжа някаква команда отвисоко и те се нахвърлиха срещу него с животинска жестокост.

Златни остриета проблеснаха и се стовариха върху ризницата му. Той заби върха на меча си в нечий гръден кош. Удар с пушка, използвана като тояга, попадна в изпънатата му за миг напред ръка. Костта се счупи с пукот и ръката му увисна безполезна в ръкава на ризницата. Той притисна безценния магнит до тялото си и се хвърли с последни сили напред.

Ударите заваляха върху него. Нещо със сила шибна шлема и го заби в главата му. Една от секирите улучи процепа между шлема и ризницата и преряза шията му до половината. Силна струя кръв бликна под ризата му и крайниците му омекнаха.

И все пак някакъв инстинктивен страх от мъртвата им господарка караше чудовищата да се пазят от пряк контакт с ризницата ѝ. Така че Ланинг, макар тежко ранен и на края на силите си, проби през редиците им и се озова в квадрата, който те охраняваха.

Погледът му попадна върху безгрижното момче, което вече излизаше от редицата на гигантите, следвано от гладното куче. Зърна с периферното си зрение и блестящото камъче, до което се виждаше триъгълният отпечатък в глината, където бе стоял магнита. Момчето се намираше на някакви си два фута от това място. Още една секунда и...

Но това за него бе краят. Съзнанието му за миг се отдели от тялото и той се видя отстриани да полита и да пада. Последните остатъци от силата му излизаха заедно с пулсиращата струя кръв, която сърцето му доизхвърляше през дълбоката рана в шията. Нов безпощаден удар раздробил рамото му, парализира ръката, която стискаше магнита и го досъборил на земята.

Погледът му се замъгли от страданието. Но в същия този миг той съзря до себе си... или може би само му се стори, че вижда... великолепна фигура. Сериозна величествена глава, извисяваща се над силует, скрит под ослепително сияние. Непознатият го погледна и нервните окончания в тялото му зазвъняха, сякаш ги бе погалила

някаква невидима сила. Разнесе се — може би само в неговата глава — спокоен глас:

— Кураж, Дени Ланинг!

И мъжът изчезна.

Ланинг се досети, че бе видял един от *динон* — далечните наследници на Джонбар. Дори само с поглед той бе успял донякъде да облекчи болката на Ланинг, и да възвърне живота в отказалите да му се подчиняват крайници. Но Гларат кресна нова команда. Цяла лавина гиганти се стовари върху Ланинг. Безгрижното момче вече се навеждаше за камъчето.

Ланинг политна напред и изхвърли здравата си ръка с магнита, колкото можа по-далече от себе си. Жълто острие се заби в нея. Немите чудовища го притискаха под себе си. Но подчинявайки се на последния тласък на пръстите му, магнитът прелетя малкото разстояние, което го отделяше от триъгълния отпечатък и се заби право в него.

В погледа на навелото се момче проблесна пламъчето, на откровено любопитство. Пръстите му се отклониха й последния миг от посоката, в която се намираще камъчето, и се затвори около V-образното парче желязо. И отвратително смърдящата купчина върху тялото на Ланинг изчезна.

Черният кораб примигна като игра на въображението и сякаш се изпари.

Джон Бар вдигна магнита и подсвирна удивено, откривайки прилепналия за него ръждясал пирон. После се затича надолу, подбирайки двете крави и без да съзнава това, мина с тях през корпуса на „Хронион“.

Денис Ланинг остана да лежи сам до планинската пътека. Умираще, но болката вече не го измъчваше толкова силно. Може би защото знаеше, че Джонбар бе победил.

Преди да склопи очи, погледът му попадна върху „Хронион“. Някакъв последен проблясък на надеждата му вдъхваше увереност, че Уил Маклан може да излезе, преди той да е умрял. Вместо това корабът на времето примигна и изчезна. Сега Ланинг вече остана да лежи съвсем сам под лъчите на залязващото слънце.

ГЛАВА XVII

НЕСЪЩЕСТВУВАЛИ СВЕТОВЕ

Знаеше, че сънува, но Летони стоеше изправена до него. Висока и стройна в познатата му отпреди дълга бяла рокля, с големия блестящ кристал на времето в ръце.

— Благодаря ти... благодаря ти, Дени Ланинг! — Ниският ѝ глас издаваше вълнение. — Нося ти признателността на Джонбар за нещо, което никой друг не би могъл да извърши.

Ланинг се пребори за миг с парализиращия студ, обхванал междувременно цялото му тяло, и се насили да изрече макар и една дума. В този момент видя плувналите ѝ в сълзи очи и я чу да го моли, ридаейки:

— Не умирай, Дени! Ела при мен в Джонбар!

Беше се преборил с вкочаняването на тялото си, но не можеше да ѝ отговори. А и тя вече бе изчезнала, като избледняващ спомен за сън. Сега знаеше, че лежи и издъхва на безлюдния склон на платото Озарк.

Изведнъж му се присъни още по-фантастичен сън. Стори му се, че пак лежи в чисто легло между боядисаните в зелено стени на малкия лазарет на борда на „Хронион“. Деловите и немногословни хирурзи на Джонбар се занимаваха с него от доста време насам, ако се съдеше по това, че колкото пъти се събудеше, те винаги бдяха над него. Сънуваше, че чудодейната им наука е възстановила тялото му, каквото си беше.

Сън, разбира се. Какво друго би могло да бъде, след като в отсрещното легло пак лежеше Уили Ренд и му се усмихваше с ясен поглед в очите. Уили Ренд! Същият, който бе ослепял и посечен при абсолютно безнадеждната си самотна атака срещу антропоидните мравки, събрани пред диамантения трон на Сорейня. И който сега си лежеше невъзмутимо в леглото и изпускаше колелца бял дим, наслаждавайки се на формата им.

— Как е, капитан Ланинг? Цигара?

Онемял от изумление, Ланинг автоматично улови подхвърлената му цигара. Нямахше никаква болка в ръката, която пушката на един от

гигантите бе раздробила до неузнаваемост. Опита скришом да размърда пръстите си и втренчено изгледа Уили Ренд.

— Какво се е случило? — осведоми се той, неспособен повече да се сдържа. — Мислех, че си... ослепял и мъртъв. А също, че и аз умирам...

— Точно така, капитане — Ренд изпусна поредното колелце и широко му се усмихна през него. — Според мен, всички ние умряхме по два пъти. Но сега ни дават нова купчинка жетони за залагане... с изключение на бедния Уил Маклан.

— Но... — запъна се Ланинг, загледан в дима, сякаш виждаше синята омара на времето. — Как...?

Някой изтрополи по стълбата. От палубата се спуснаха с носилка Бари Халоран и здравия като бик Емил Шорн. Следваха ги двама от хирурзите на Джонбар, а трети тикаше масичка на колелца, отрупана с различни инструменти. Те внимателно поеха бинтованата неподвижна фигура от масата и я положиха в едно от свободните легла. Ланинг зърна за миг блясъка на спринцовка, а после видя излъчващите целебно сияние игли, забодени в тялото.

— Дребният кокни, Дъф Кларк — поясни Уили Ренд. — Едва не го изпуснахме окончателно. Той излетя през борда на връщане и се загуби някъде из морето на вероятностите. Наложих се с дни наред да разплитаме миро... мировите линии. Беше обгорял от лъчите *джирейн* — същите, които ме ослепиха. Но тези лекари май са в състояние да ни върнат в старата форма.

Ланинг се надигна и седна на края на постелята, макар да се чувстваше малко замаян. Бари Халоран го забеляза. Бари — жив и здрав отново! Грубоватото му луничаво лице се озари от приветлива усмивка.

— Дени, старче! — и той се приближи с една-две огромни крачки, за да му смачка ръката. — Крайно време беше да се върнеш при живите!

— Искам да знам нещо, Бари — Ланинг се вкопчи в могъщата му ръка, примаял от внезапно появилата се надежда.

— Как стана всичко това? И можем ли... в състояние ли сме...?
— Той погледна въпросително широкото ведро лице на Бари Халоран.
— Можем ли да отидем в Джонбар?

Усмивката на приятеля му се стопи.

— Дължим всичко на Уил — отговори Бари. Той те е оставил там, където си върнал магнита на мястото му и се е пренесъл направо в Джонбар. Когато корабът пристигнал там, намерили го вече мъртъв... мъртъв извън възможностите на нашите приятели да го възкресят. — И едрият мъж отмести за миг поглед. — Уил е знаел, че си отива безвъзвратно — продължи той след малко с прегракнал глас. — Нагласил е нещата така, че „Хронион“ автоматически да изплува обратно във времето, щом стигне Джонбар. На борда се качил нов екипаж с нови лекари и веднага потеглил да ни вземе обратно на борда и да ни върне към живота. Голямо търсене е паднало, казвам ти, при тези прекъснати и оплетени мирови линии...

— А Летони? — посмя най-сетне да зададе най-вълнуващия го въпрос Ланинг. — Можем ли да...?

— *Ach!* — приветствено изръмжа Емил Шорн и на свой ред смаза пръстите на Ланинг в здравата си десница. — Ja, Дени! Джонбар ис Валхала! Мястото, където истинските мъже се сражафат и умират... унд пак се сражафат унд умират отнофо! Унд Сорейня... — грубият му глас омекна пред изпитваното възхищение. — Дер черфената кралица! *Ach*, истинска валкирия — ужасна и прекрасна! Няма друга като нея ф Джонбар, nein!

— Джонбар? — Ланинг трябваше да бъде сигурен. — Натам ли отиваме?

— *Ach, ja!* Ние сме капут ф сфоите фремена. Но дер *Herren Doktor* ще ни намерят място там. И дори може пак да се бием за Джонбар — лицето му просветна при мисълта за тази перспектива. — *Ach, heil, Валхала!*

* * *

Ланинг стоеше на палубата, наслаждавайки се на разните усещания в здравото си тяло, когато „Хронион“ изплува от неспокойните мъгли на времето под ясното небе над Джонбар.

Високите сребристи пилони на града блестяха под яркото слънце на спокойна пролетна утрин. Разноцветни тълпи изпълваха необятните зелени паркове, широките виадукти и терасите-градини на кулите, за да приветстват пристигането на „Хронион“.

Малкият, носещ следите от сраженията кораб бавно се спусна над тях. Всички бяха се събрали край релинга и щастливо махаха с ръце. Бяха в цветущо здраве, но както остроумно отбеляза Бари Халоран, представляваха истински екипаж от плашила в раздърпаните си, избелели и различни униформи.

Целият Легион, събран отново! Шорн, Ренд и Дъфи Кларк, мургавият Кресто, вечно сериозният Баринин, усмихващият се Лао Менг Шан. Дватама стройни канадци Айзък и Израел Ендърс стояха един до друг. Кортни-Фар, Ерих фон Арнет и Бари Халоран. Елегантният дребничък Жан Керар, надвесен през борда, вече готов да произнесе реч в пространството.

Единствената разлика бе, че под купола до кормилото седеше един от инженерите на Джонбар.

Величествена врата се отвори високо в стената на една позната на Ланинг кула. „Хронион“ се плъзна натам и се отпусна върху голямата платформа в хангара, където също ги очакваше шумна тълпа. Жан Керар изпъна рамене и изду гърди. Увиснал опасно над перилата, той махна с ръка, искайки тишина.

— *C'est bon* — разнесе се високият му глас. — *C'est très bon...*

Ланинг обаче мина нетърпеливо покрай него и се сля с тълпата. Намери асансьора. Кабината се понесе нагоре и след малко той се озова в същата градина, където бе вечерял в компанията на Летони.

Спря сред благоуханните цветя. Погледът му падна върху просторните паркове от двете страни на спокойната река, ширнали се може би на около една миля под него. И тогава видя нещо, което прободде сърцето му като с тънка игла.

Защото сега виждаше, че величествената река пред очите му бе същата река, която помнеше да се извира през земите на Джайрончи. Но на местата на жалките селца вече се издигаха високите пилони на кулите. Най-голямата от всички се извисяваше на върха на онзи хълм, на който в Джайрончи бе построен черния храм на *джирейн*.

Но къде бе другият хълм — онзи, с червената цитадела на Сорейня?

И тогава се досети, че това е същият хълм, на който се намираще в момента — хълма с кулата на Летони. Той премести поглед към малката масичка, край която бе седял заедно с Летони в нощта, когато бе изчезнал Джонбар. Стори му се, че отново вижда Сорейня,

изправена в златната раковина, да му се подиграва, както го бе сторила онази нощ. Погледът му се замрежи.

О, прекрасна Сорейня... защо трябваше да умреш?

Чу зад гърба си леки стъпки да минават през плъзгащата се врата и да прекосяват разстоянието до него през разцъфналите храсти. Звънлив глас произнесе името му. Ланинг бавно вдигна поглед. И ахна от изумление.

— Дени Ланинг!

Летони се затича към него през цветята. Теменужните ѝ очи сияеха, плувнали в сълзи на щастие, а лицето ѝ бе озарено от усмивка с неописуема красота. Ланинг можа само да се обърне към нея, неспособен да произнесе каквото и да било.

Защото нещо в произношението ѝ му бе напомнило за насмешливия глас на кралицата-воин. В погледа ѝ също се мерна нещо от зеленооката Сорейня. Девойката пред него дори беше облечена в прилепнала рокля от блестяща материя в аленочервен цвят с метален оттенък... наподобяваща ризницата на Сорейня.

Тя се хвърли в ръцете му.

— Дени... — рече тя щастливо. — Най-сетне сме... *едно*.

Новият му свят се завъртя. Спомни си, че се намира на хълма, на който бе разположена цитаделата на Сорейня. Но всъщност нито Джонбар, нито Джайрончи бяха съществували истински. Разходящи пътища на вероятността, тръгнали от едно общо начало, сега те се бяха слели в една и съща реалност. Летони и Сорейня...

— Да, скъпа — той ги притисна и двете до сърцето си, готово да се пръсне, и бавно пое дъх. — Наистина, *едно!*

\$orig_lang=en

\$series=Легионът на времето

\$sernr=1

\$orig_title=The Legion of Time

\$year=1938

\$translator=Иван Златарски

\$trans_year=1996

\$type=novel

\$labels=XX век, Далечно бъдеще, Линеен сюжет, Научна фантастика, Приключенска фантастика, Роман за съзряването,

Социална фантастика, Темпорална фантастика

ЛУННАТА ЕРА^[1]

ГЛАВА I

ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Вечеряхме седнали край дългата маса в имението на чичо ми в Лонг Айлънд^[2]. Пред мен имаше грамадна сребърна чиния, а ястията се сервираха с официалност, на каквата не бях свикнал. Чувствах се притеснен, макар че бяхме само двамата с чичо ми. Налагаше се да съсредоточа цялото си внимание, за да не допусна някоя непростима грешка пред погледите на няколко сервитьори.

Виждах чичо си Анфийлд Конуей за пръв път. Беше висок мъж, с вдървена стойка, облечен в строг черен костюм. Лицето му, макар и слабо, не беше изпито, както би могло да се очаква за седемдесетте му години. Косата му — чисто бяла и срасана на път — не показваше никакви признаци на оредяване. Очите му бяха сини, а зрението му — добро, ако се съдеше по липсата на очила.

Бях пристигнал в ранния следобед. На гарата ме посрещна униформен шофьор. Икономът абсолютно ненужно бе изпратил камериер в стаята ми. А с чичо ми се запознах едва когато той слезе в трапезарията.

— Предполагам, Стивън, че се чудиш защо те повиках да дойдеш — каза той, изричайки думите с необичайна прецизност, когато сервитьорите прибраха масата след последното ястие, донасяйки кутия с пури и бутилка минерална вода за него.

Кимнах. Бях учител по история в една малка гимназия в Тексас, където ме намери телеграмата му. Текстът ѝ не предлагаше никакви обяснения — обикновено повикване в Лонг Айлънд.

— Предполагам ти е известно, че някои от патентите ми се оказаха изключително доходоносни?

Отново кимнах.

— Трудно бих могъл да не забележа доказателствата за това.

— Стивън, състоянието ми надвишава три и половина милиона. Какво мислиш за това да станеш мой наследник?

— Ами... сър, просто не виждам как бих могъл да ви откажа. Всъщност страшно бих желал.

— Можеш, ако пожелаеш, да спечелиш това състояние. Плюс петдесет хиляди годишно, докато съм жив.

Дръпнах стола си назад и се изправих, прекалено възбуден, за да остана седнал. Никога не си бях позволявал да мечтая за подобно богатство! Установих, че краката ми треперят.

— Готов съм на всичко... — заекнах аз. — Ще направя каквото пожелаете, за да заслужи доверието ви! Искам да кажа...

— Спри — прекъсна ме той, разглеждайки ме спокойно от другия край на масата. — Още не знаеш какво смятам да поискам. Не вземай прибързано решение.

— За какво става дума? — попитах аз с развълнуван глас.

— Стивън, от единайсет години работя в собствената си лаборатория тук. Конструирах... една машина. Вложих в нея всичко най-добро, на което съм способен. Инвестирах стотици хиляди долари. Използвах труда на способни инженери и уменията на опитни механици... Машината най-сетне е завършена окончателно. Трябва да мине изпитания. Инженерите, които взеха участие редом с мен в разработването ѝ, отказват да ги проведат. Според тях била прекалено опасна... Самият аз съм твърде възрастен, за да ги направя сам. Необходим ми е млад мъж — силен, издръжлив, смел. Ти, Стивън, си млад човек. Изглеждаш ми достатъчно жизнен. Надявам се, че здравето ти е добро? Нямах проблеми със сърцето, нали? Това е най-важното.

— Мисля, че съм напълно здрав — уверих го аз. — От няколко години съм треньор на футболния отбор „Мидланд“. Всъщност доскоро сам играех в отбора на колежа.

— Жена, деца...?

— Засега не. Но какво представлява тази машина?

— Ще ти покажа. Последвай ме.

Той се надигна — доста енергично за човек на седемдесет години — и двамата напуснахме просторната трапезария. Минахме през няколко величествени стаи, преди да излезем от огромния дом. Когато се озовахме навън, обширното му имение беше обляно от лунна светлина.

Следвах го мълчаливо. Мислите ми бяха объркани. Всъщност в главата ми цареше вихрушка от предположения. Цялото това богатство можеше да стане мое един ден! Не че луксът особено ме вълнуваше

или че мислех само за пари. Не, но богатството би сложило край на учителските ми несгоди. Би означавало възможност за купуване на много книги. За пътуване. Боже Господи, та аз щях да видя с очите си местата, където са се разиграли най-драматичните събития в историята на човечеството! Щях да мога да финансирам изследователски експедиции! Да пресявам през пръстите си пясъците на Египет в търсене на тайните на пустинята, да разкривам загадките на древните руини на великите градове из Далечния изток!

Междувременно се приближавахме към необичайна постройка — тя доста напомняше на самолетен хангар — от желязо, защитено с галванично покритие, което блестеше като сребро под лъчите на пълната луна.

Без да проговори, чичо Анфийлд отключи тежкия катинар на вратата. Влезе вътре и щракна ключа на осветлението.

— Ела — подкани ме той. — Ето я. Сега ще ти обясня всичко, доколкото мога.

* * *

Минах през тясната врата и неволно възкликнах от изненада при вида на огромната машина, лежаща върху чистия циментов под.

Пред погледа ми се издигаха два грамадни диска от мед, свързани с къс цилиндър от хромиран метал. Формата ѝ смътно ми напомняше ролка лейкопласт, от която е било използвано съвсем малко, защото блестящият цилиндър имаше малко по-тесен диаметър от този на дисковете.

Машината лежеше върху единия си диск. Той беше по-масивен и с диаметър към двайсет фута. Цилиндърът върху него се издигаше на осем фута височина и имаше по-малък диаметър — към шестнайсетина фута. Горният меден диск бе същият като долния.

В заварените една за друга метални плочи, които образуваха тялото на цилиндъра, се виждаха малки кръгли прозорци. Изведнъж ме осени мисълта, че цялата конструкция много напомня на сграда... или по-точно на кръгла стая с блестящи метални стени... с меден под и меден таван, защитаващи стаята от околната среда.

Чичо ми заобиколи от другата страна на изумителния апарат. Завъртя някаква дръжка и в стената се отвори навътре овална врата, не по-висока от четири фута. Дебела цели четири инча! Врата от стомана. Затваряща се върху гумени уплътнения по рамката в стената.

Чичо ми се качи през вратата и се скри в царящия вътре мрак. Последвах го с чувство на удивление и възбуда. Разперих ръце, за да се придвижа опипом след него в тъмнината. После нещо щракна и камерата се освети.

Огледах се смаян.

Стени, под и таван бяха покрити с меко, бяло влакно. Малката стая беше задръстена с апаратура. До една от белите стени имаше редица високи стоманени бутилки — от онези, в които се продава състен кислород. До противоположната стена бяха складирани акумулаторни батерии. Останалите стени бяха покрити с разнообразни инструменти — всички внимателно подредени така, че да заемат минимално място. Секстанти. Компаси. Манометри. Многочислени индикатори с неясни функции. Съдове за готвене. Пистолет. Фотокамери. Телескопи. Бинокли.

В центъра на камерата бе разположена маса или по-скоро нещо подобно на шкаф, върху чийто плот имаше превключватели, потенциометри и лостчета за управление. Дебел кабел — изглежда алуминиев — се спускаше от тавана до този пулт за управление.

Гледах и не вярвах на очите си.

— Не мога да разбера цялата тази... — започнах аз.

— Естествено — прекъсна ме чичо. — Все пак това изобретение няма аналог. И инженерите, които взеха участие в изработването на тази машина, не можах да разберат заложения в нея принцип. Признавам, че дори и аз не съм съвсем наясно с теорията, върху която почива всичко това. Но наблюдаваният ефект е повече от ясен... Преди единайсет години, Стивън, аз открих едно ново явление. Донякъде случайно пуснах силен електрически ток с определена честота през две медни плочи, раздалечени една от друга на дистанция, която е функция на общата им маса... Оказа се, Стивън, че тези плочи са... не знам как да го кажа... като изрязани в земното гравитационно поле. Изолирани от гравитацията. Този ефект се разпростира върху всички предмети, намиращи се между тях. Открих впоследствие, че с лека промяна на протичащия електрически ток постигам отблъскване, така

че плочите биват изтласквани нагоре със сила, приблизително равна на собственото им тегло... Усилията ми да открия закона зад това явление — в моите записки го наричам „Ефект на Конуей“ — засега остават неуспешни. Но построих тази машина, имайки предвид съвсем конкретно приложение. В края на проекта четиримата инженери, които взеха участие в него, ме напуснаха. Категорично ми отказаха да участват в изпитанията.

— Защо? — не сдържах любопитството си аз.

— Мюлер, който бе главен конструктор, не знам как стигна до извода, че нулирането и обръщането на посоката на гравитационната сила се дължи на движение в четвъртото измерение. Заяви, че експериментално доказателство на правилността на неговата теория е фактът на изчезването на построените от него малки модели на тази машина с фиксирана настройка. Не се съгласих с него... имам свои съображения. Но другите инженери изглежда възприемаха идеите му. Както и да е, когато приключихме, никой не пожела да вземе участие в изпитанията. Те смятаха, че ще изчезнат подобно на моделите на Мюлер, и никога повече няма да се върнат.

— Значи това нещо може да се издига над земята, така ли? — поисках да се уверя, че го разбирам правилно.

— Меко казано — усмихна ми се в отговор той. — В режим на нулиране на гравитацията, машината би трябвало да напусне земната повърхност по допирателната под въздействие на центробежната сила от въртенето на Земята. Тази начална скорост, която за нашите географски ширини е значително под хиляда мили в час, може да бъде увеличена при желание чрез обръщане посоката на гравитацията, което ще доведе до отдалечаване от Земята.

— До „отдалечаване от Земята“? — повторих аз, не разбирайки. — И накъде по-точно?

— Тази машина е проектирана за пътешествие до Луната. В началото на пътуването гравитацията трябва да бъде само нулирана, в резултат на което машината ще отлети по допирателната, поемайки курс на пресичане с лунната орбита. След напускане пределите на атмосферата се включва силата на отблъскването, за да се ускори полета. А след попадане в гравитационното поле на Луната може да се използва нейното привличане за постигане на допълнително ускорение. В крайната фаза на пътешествието отново трябва да се

използва отрицателна гравитация, за да се намали скоростта и да се кацне безопасно. Връщането става по същия начин.

Гледах го с невярващ поглед. Мисълта за пътешествие до Луната ми се струваше безумна и лишена от всякакъв смисъл. Особено за преподавател по история с минимални технически познания. Да не говорим за опасностите, щом онези инженери... Но от друга страна... три милиона... заради такава сума бях готов да се изправя и пред големи опасности.

— Взети са всички необходими мерки за обезпечаване на определен комфорт и пълна безопасност. Стените са изолирани със специална материя, създадена, за да се осигури защита от студа на пространството и радиацията на слънцето. Стоманената броня е достатъчно солидна не само за да издържи на въздушното налягане, но и да спре обикновените метеорни частици... Видях, че забеляза бутилките с кислород, но искам да поясня, че тук има пречиствателна апаратура за издишвания въздух, който се прекарва през сода каустик за освобождаване от въглеродния двуокис и през хладилна установка за кондензиране на излишната влага... Акумулаторите, освен че запазват плочите, обезпечават и предостатъчно енергия за светлина и топлина... Така-а, това според мен е достатъчно като обяснение на предназначението на машината и полета, който ѝ предстои да осъществи. Сега въпросът опира до теб. Искам добре да обмислиш. Имаш правото, разбира се, да ме разпиташ за всичко, което те интересува.

* * *

Той седна в удобното кресло до централната маса, което очевидно беше предназначено за оператора. После вдигна към мен погледа на будните си, но спокойни сини очи.

Бях невероятно развълнуван. Коленете ми се подгъваха, искаше ми се и аз да седна, но бях толкова възбуден, че вместо това крачех напред-назад по еластичната материя на специалната бяла облицовка.

Три милиона, които щяха да променят живота ми! Книги, списания, карти... край на вечните икономии. Години — целият оставащ ми живот — зад граница. Египетските гробници. Скритите

под пясъците градове на Гоби. Проверка на собствената ми теория, че човекът се е появил в Южна Африка. Всички загадки на историята, с които съм мечтал да се занимавам. Стоунхендж! Ангор! Великденския остров!

Но предлаганото ми приключение изглеждаше като истинска лудост. Пътешествие до Луната! В апарат, осъден от самите инженери, които го бяха построили. Запратен в пространството със скорост, с която никой преди не е летял. Изправен пред неизвестните опасности на открития космос. Опасности, за които не могат да се направят дори предположения. Носещи се с бясна скорост метеори. Всепроникващи космически лъчи. Изпепеляващата горещина на Слънцето. Смразяващият студ на абсолютната нула. Какво в действителност знаят хората за космоса — нищо, с изключение на някакви си предположения и теории. Не бях астроном — как тогава щях да се справя с кризисните ситуации, които можеха да възникнат?

— Колко време ще продължи? — неочаквано за себе си попитах аз.

Чичо ми се поусмихна.

— Доволен съм, че приемаш нещата толкова сериозно — каза той. — Продължителността на полета естествено зависи от скоростта, която ще достигнеш. По една седмица в двете посоки най-вероятно. Плюс два-три дни на Луната. Ще направиш някои бележки. Ще снимаш каквото можеш. Ще пообиколиш, ако е възможно — мисля, че ще успееш да излетиш и кацнеш отново на друго място поне няколко пъти. Запасите от кислород и концентрирана храна са разчетени за шест месеца. Но според мен става дума за около две седмици. Разбира се, аз ще ти обясня всички изчисления и графици.

— Ще мога ли да излизам навън на Луната?

— Не. Там няма атмосфера. Освен това през деня ще бъде изключително горещо, а нощем — страшно студено. Разбира се, би могло да се направи скафандър с необходимата изолация и автономно подаване на кислород. Нещо подобно на водолазен костюм. По този въпрос обаче не съм работил. От теб се иска само да направиш снимки и да опишеш всичко, което си видял.

Продължих неспокойно да крача напред-назад, спирайки от време на време, за да разгледам нещо от апаратурата край нас. Как ли щях да се чувствам, питах се аз, затворен тук? Далеч от света, в който

съм роден. Сам. В абсолютна тишина. Погребан... Нямах ли това да ме доведе до лудост?

Чичо ми неочаквано стана от креслото.

— Обмисли нещата тази нощ, Стивън — посъветва ме той. — Изчакай да видиш как ще се чувстваш сутринта. Аз не бързам — дай ми отговора си, ако искаш дори и след по-дълго.

Той се пресегна и изключи вътрешното осветление. Тръгна пред мен по обратния път. Отново излязохме под ярката лунна светлина, обляла обширните поляни на имението... което можеше да се превърне в една от наградите за това безумно изживяване.

Докато той заключваше катинара, аз гледах нагоре към Луната.

Голям, светъл диск. Сребрист, осеян с петна. Затъмняващ околните звезди с великолепието си. И изведнъж почувствах в себе си нещо необичайно — страстно желание да проникна в загадъчните тайни на този близък свят, върху който човек бе спирал своя поглед още от появата си на Земята.

Какво страхотно приключение! Да стана първият човек стъпил на тази сребърна планета. Първи да разгадая древните ѝ загадки. Какво са Ангкор, Стоунхендж, Луксор и Карнак, когато мога да проникна в тайните на Луната?

Пред примамливия зов на това приключение, дори мисълта за евентуалната смърт изглеждаше незначителна. Колко много мъже охотно биха заложили живота си, за да получат подобен шанс!

Изведнъж се почувствах силен. От обзелата ме допреди съвсем малко слабост не беше останало и следа. Изчезнали бяха страх и съмнения. Допреди миг само се бях чувствал изморен и изгарях от желание да седна, та макар и на пода. Сега в тялото ми бликаше невероятна енергия. В съзнанието ми се разля вълна на наслаждение и спокойствие. Аз рязко се обърнах към чичо си:

— Да се върнем. Искам да ми покажеш всичко още тази нощ. Съгласен съм!

Той силно ме стисна за ръката и без да говорим повече, двамата тръгнахме обратно към хангара.

[1] Преводът е осъществен по: „The Moon Era“ by Jack Williamson from Before the Golden Age, ed. by Isaac Asimov Copyright 1932 by Gernsback Publications, Inc. ↑

[2] Остров, на който се намират нийоркските квартали Куинс и Бруклин. Б.пр. ↑

ГЛАВА II

КЪМ ЛУНАТА

Потеглих на втората седмица след неочакваното решение, което бях взел. Накрая чичо ми бе обхванат от леко безпокойство и започна да настоява да не бързам и да се подготвя още по-добре. Стори ми се, че въпреки деловите си маниери, този човек се бе привързал към мен. Мисля, че най-сетне бе започнал да гледа на мнението на своите инженери по-сериозно и бе почувствал известна неувереност в щастливия изход на цялата авантюра.

Но аз не виждах никакви причини за по-нататъшно бавене. Управлението на машината беше просто и той ми го бе обяснил достатъчно подробно. Трябваше да се затвори един прекъсвач, за да се подаде напрежение през трансформатора, който го повишаваше до ниво, достатъчно, за активирането на медните дискове. Имаше и голям реостат, с чиято помощ се контролираше мощността, започвайки от слабо намаляване на гравитацията до пълното ѝ обръщане.

Допълнителното оборудване, чието предназначение беше поддържането на температурата и контрола над състава на въздуха, работеше автоматично. И съвсем не излизаше извън сферата на ограничените ми технически познания. Постепенно бях добил увереност, че ще мога да направя необходимите настройки или да отстраня всякакви повреди.

Вече изгарях от нетърпение най-сетне да потегля. От момента, в който бях взел своето решение, не бях почувствал нито за миг съмнение или несигурност. Единственото чувство, което ме изпълваше, бе страстното желание да се откъсна от Земята. Да спра поглед върху неща, които никой човек преди мен не е зървал... да стъпя на свят, който винаги досега е бил символ на недосегаемото.

Един ден чичо ми повика обратно на работа един от инженерите си — младеж на име Гордън с нездрав жълтеникав тен. На втората сутрин от пристигането му, той допълни общата ми представа, добита дотогава от разказите на чичо, като подробно ми обясни

функционирането на всеки по-важен блок на машината. А преди да си тръгне, ме предупреди:

— Мюлер каза, че само идиот може доброволно да се затвори в този капан и да включи захранването, заминавайки на пътешествие, от което няма връщане. И не само го каза, ами и го доказа. Докато акумулаторите и повишаващите намотки са извън силовото поле между плочите, те ще работят според очакваното и целият апарат ще се издига нагоре... Но Мюлер направи контролни експерименти, при които акумулаторите и всичко останало се намираще вътре между плочите. И те изобщо не се издигнаха, ами направо изчезнаха. Изпариха се! Ей така — и той щракна с два пръста. — Мюлер каза, че експерименталните устройства са се изнесли от нашия свят, движейки се в друго измерение. А той е човек, който разбира от тези неща. Има подир името си низ от научни степени, дълъг цяла миля. В друго измерение... И никой не знае какво те чака там!

Поблагодарих му. Предупрежденията само подхраниха нетърпението ми. Не ме съдържаше да разкъсам пелената на неизвестността. И какво ако се окажех в някакъв друг свят? Нямах ли да бъда възнаграден там с повече познания, отколкото на голата Луна, където отсъстваха всякакви признаци на живот? Щях да се превърна в нов Колумб и да стана по-велик от Балбоа^[1]!

Същия следобед дремнах няколко часа. Не чувствах никаква нужда от сън, но чичо ми настоя. Изненадващо за себе си заспах в секундата, в която главата ми се отпусна върху възглавницата.

Привечер отново отидохме в хангара, където се намираще машината. Чичо ми включи някакъв електромотор, който с помощта на макари и кабели отвори покрива над нас като крилата на грамадна врата. Червеното сияние на залеза обля машината.

Направихме последна проверка на всички възли. Чичо пак ми обясни подробно картите, таблиците и инструментите, които щях да използвам за навигация в космоса. Накрая ме изпитва в продължение на близо час, за да се увери, че съм запомнил всичко, задавайки ми въпроси за работата на различните блокове на машината и поправяйки ме и при най-малката неточност.

Разбрахме се, че ще тръгна към полунощ.

Върнахме се у дома, където ни чакаше пищна прощална вечеря. Ядох разсеяно, без да забелязвам сервитьорите, които така ме бяха

впечатлили при пристигането ми. Чичо ми обаче не спря да говори. Разказваше ми за собствения си живот и ме разпитваше за моя, като ми зададе много въпроси за баща ми — своя брат, — когото бе видял за последен път, когато двамата още са били деца. Мислите ми обаче бяха ангажирани само с приключението, което ми предстоеше да изживея, така че късите ми отговори сигурно го разочароваха. Но аз вече бях почувствал, че този човек искрено ме обича и затова не се изненадах, когато направи последен неуспешен опит да ме накара да отложам заминаването си.

Най-сетне дойде часът и двамата отидохме при машината. Луната беше високо в небето и мекото ѝ сияние галеше през разтворения покрив сребрилата машина. Погледнах светлия ѝ диск. Наистина ли само след една седмица щях да бъда там и да гледам обратно към Земята? Изведнъж това ми се стори лудост! Лудостта на славното приключение!

Без колебание се качих през отворената овална врата. Чичо ми за последен път ми стисна ръката. Очите му бяха пълни със сълзи, готови да бликнат. Гласът му беше дрезгав от вълнение:

— Искам да се върнеш, Стивън!

Гласнах вратата, която леко се завъртя на масивните си панти и меко се затвори върху гумените уплътнения. Затегнах винтовете, чието предназначение беше да я задържат в това положение. Хвърлих последен поглед върху апаратурата. Всичко изглеждаше наред. Хронометърът на стената ми показваше, че моментът на заминаване най-сетне е дошъл.

Чичо ми бе притиснал тревожното си лице от външната страна на един от илюминаторите. Усмихнах му се. Махнах му с ръка. Той прекара ръка през стъклото и неуверено излезе навън.

Отпуснах се в креслото до масата и протегнах ръка към бутона. Поколебах се само за миг. Не бяхме ли забравили нещо? Не бяхме ли пропуснали нещо? Оставил ли бях нещо недовършено на Земята? Бях ли готов да умра, ако се наложи?

Натиснах бутона и изпод масата се разнесе дълбокото вибриращо бучене на намотките. Хванах ръчката на реостата и я завъртях срещу отметката „0“, което означаваше, че гравитацията ще бъде напълно неутрализирана.

В следващия миг усетих, че креслото, не — самият под, се изплъзва изпод мен. Беше същото усещане, което човек изпитва в асансьор, който се спуска прекалено бързо. Едва не излетях нагоре от креслото. Наложих се да се хвана за дръжките му, за да се задържа на него.

В продължение на няколко секунди изпитах чувство на гадене и световъртеж. Тапицираната в бяло стая лудешки се завъртя пред очите ми. След това започна да пропада под мен. Безпомощен и нещастен аз стоях все така немощно вкопчен в креслото. И пропадах... пропадах... пропадах. Щях ли някога да стигна до дъното?

* * *

И тогава с облекчение осъзнах, че тези усещания се дължат единствено на изчезването на привичната сила на тежестта. Значи... машината наистина работеше! Тази мисъл прогони от съзнанието ми и последната сянка от съмнение. Изпълни ме странно чувство на задоволство.

Отдалечавах се от Земята. Летях.

Осъзнаването на този факт оказва чудотворно въздействие върху целия ми организъм — гадното повдигане в стомаха ми отстъпи пред невероятна възбуда. И... някаква лекота. Усетих прилив на сила и добро настроение, каквито отдавна не бях изпитвал.

Станах от креслото... по-точно отделих се от него и се насочих към един от илюминаторите.

Вече се намирах високо във въздуха. Толкова високо, че обянатата от лунните лъчи земна повърхност представляваше тъмна, скрита зад облаци и мъгла равнина под мен. Виждаха се много светлини — всъщност цялото нощно небе на запад сияеше. Там се намираше Ню Йорк. Но вече беше невъзможно да различи светлините на имението на чичо ми.

Машината бе излетяла през отворения покрив и сега се отдалечаваше в пространството, точно както бе замислено! Приключението, което ми предстоеше, беше започнало успешно.

Наблюдавах как Земята забележимо се смали. Превърна се във вдлъбната сребърна купа с размити очертания на релефа. Минутите се

точеха и тя бавно се разширяваше. И внезапно стана изпъкнала. Превърна се в грамадна тъмна сфера, обляна в прозрачна бледосива светлина.

След близо час, когато индикаторите показаха, че вече се намирам извън пределите на най-външния атмосферен слой, аз се върнах при масата-пулт и увеличих мощността, придвижвайки ръчката на реостата до края. Погледнах таблиците и хронометъра. Според пресмятанията на чичо, необходимо беше да летя така четири часа, преди следващата корекция на мощността.

Върнах се при илюминатора и смаян погледнах към Земята, която преди секунди бях оставил като голяма, сребърносива неподвижна топка.

Тя бързо се въртеше... в обратна посока!

Континентите се носеха под мен — намирах се достатъчно високо, за да виждам голяма част от земното кълбо. Азия. Северна Америка. Европа. Отново Азия. За някакви секунди.

Това беше невъзможно! Земята извършваше едно завъртане не за двайсет и четири часа, а за секунди. При това в обратна посока! Но можех ли да се съмнявам в очите си. При това процесът видимо се ускоряваше! Очертанията на континентите започваха да се размиват.

Извърнах поглед от невъзможната гледка. Бях смаян! Небето наоколо беше мастилено черно. Но звездите... звездите по него забележимо се движеха!

Пред погледа ми се появи Слънцето, разпаряйки чернотата като пламтяща комета. Стрелна се по свръхестествен начин през зрителното ми поле и изчезна. Появи се отново... и отново. Периодът на обиколките му се скъсяваше.

Какъв беше смисълът на това обикаляне на Слънцето по небето? То означаваше, доколкото разбирах аз, само едно — Земята и Луната бяха направили едно завъртане около него. Следователно беше изминала една година! Но годините препускаха по-бързо от секундите, които хронометърът ми отмерваше.

Докато наблюдавах хода на Слънцето през зодиакалните съзвездия, осъзнах още един странен факт — то минаваше през тях в обратен ред! Което по необясним начин се връзваше с обратната посока на въртене на Земята!

Преместих се на друг илюминатор и потърсих с поглед Луната — моята цел. Тя висеше неподвижна сред движещите се звезди. Но светлината от нея потрепваше, при това доста по-бързо от стрелкащото се през небето Слънце. Разбрах, че виждам преминаването ѝ през различните фази, но много ускорено. Месеците изтичаха с такава бързина, че това потрепване беше почти незабележимо.

Слънцето продължаваше да ускорява своя ход, докато накрая се превърна на огнен пояс в необикновеното небе, по което звездите пълзяха като странни живи създания.

Вселената се беше побъркала! Звезди и планети се въртяха с безумна скорост, понесени от непонятен космически ураган! Машината, в която се намирах, бе единственото нормално нещо в побеснелия космос.

Тогава на помощ ми дойде логиката.

Не, Земята, Луната и Слънцето не се бяха побъркали. Проблемът беше в самия мен! Моите възприятия се бяха променили. Машината...

Изведнъж в главата ми изкристализира отговорът. Беше толкова прост, че само това можеше да бъде истината.

Времето, истинското време, се измерва с движенията на небесните тела. Едно денонощие — това е времето за едно завъртане на Земята около оста ѝ. Една година — това е времето за една нейна обиколка около Слънцето.

Но съзнанието ми възприемаше тези интервали с такава скорост, че те се бяха превърнали в неотличими един от друг. Безчислен брой години се бяха пренесли пред очите ми, докато аз висях неподвижен в пространството.

Невероятно! Но този извод беше единствено възможния.

И това движение, което бях успял да различа, се извършваше в обратна посока.

Което пък означаваше — колкото и объркваща да изглеждаше подобна мисъл, — че епохите се носеха в обратна посока. И че аз потъвах с безумна скорост в миналото!

Овладях мислите си достатъчно, за да си припомня някои статии от списания за природата на пространството и времето. Веднъж даже бях посетил една популярна лекция. Темата ѝ ми се бе видяла тогава безкрайно интересна, макар да бях истински лаик по въпроса.

Лекторът беше дефинирал нашата вселена като потопена в пространство-времето. Наричаше това четиримерен „континуум“. Беше пояснил за недоразбралите, че за четвърто измерение се приема времето. Измерение също толкова реално съществуващо, колкото останалите три, които наричаме „пространство“, при това в голяма степен неразлично от тях. Ос, движението по която води или в миналото, или в бъдещето.

Паметта, каза лекторът, не е нищо друго освен опит да напипаме нещо назад по тази ос, която минава под прав ъгъл спрямо трите оси на пространството. Сънищата, ярките спомени, настояваше той, просто връщат нашето съзнание назад по тази ос, докато тялото ни неумолимо се носи напред.

* * *

Тогава си спомних какво бе казал чичо ми за отказа на неговите инженери да изпробват машината. Припомних си и предупреждението на Гордън. Според двамата, Мюлер бил заявил, че машината ще се премести по четвъртото измерение и ще напусне нашия свят. Неговите модели просто изчезвали при включване на захранването.

Сега знаех, че Мюлер се бе оказал прав. Моделите му бяха изчезвали, защото бяха заминавали в миналото. Просто бяха преставали да съществуват в настоящето.

И ето че в този момент аз самият пътувах по четвъртото измерение. Това на времето! При това изключително бързо, защото не бях в състояние да отброявам изминаващите години.

Внезапно осъзнах, че обръщането на посоката на гравитацията е свързана по някакъв начин с промяната в посоката на времето. Но понеже не бях физик, също като чичо ми не можех да обясня „Ефекта на Конуей“, макар той да бе нахлул с такава сила в живота ми.

Първоначално всичко ми изглеждаше странно и ужасяващо.

Но след като намерих собствено обяснение за лудориите на Земя, Луна и Слънце, както и за забързаните неизвестно накъде звезди по небето, аз престанах да се страхувам. Вече гледах през различните илюминатори далеч по-хладнокръвно.

Без да съм сигурен, че това още има смисъл, продължавах да спазвам разчетите на чичо ми и да променям в изчислените моменти подаваната мощност с реостата.

Дори почувствах глад, така че си стоплих сухар на печката, отрязах си дебела филия сирене, отворих самоподгряваща се бутилка какао и обилно хапнах.

Когато свърших, навън нямаше промяна. Пълзящи звезди, групиращи се в непознати за мен съзвездия. Огненият обръч на препускащото Слънце. Бясно въртящата се сива сфера на Земята. Дори увисналата пред мен Луна бавно се въртеше. Тя вече не показваше една и съща страна към мен и към Земята. Изглежда, се бях върнал до онази епоха, когато Луната се е въртjала около оста си по-бързо от времето за една нейна обиколка около Земята. Приливният ефект още не бе успял напълно да изравни двете времена.

Но ако Луната се въртеше, как ли щеше да изглежда тя, когато стигнех там? При скоростта, с която се носех назад в миналото, дали нямаше да видя покриващи повърхността ѝ океани? А може би острите очертания на назъбените ѝ планини щяха да се смекчат от наличието на атмосфера? Дали там, по тези равнини, нямаше да намеря живот и растителност? Щях ли да стана свидетел на подмладяването на този безкрайно стар свят?

Изглеждаше ми фантастично. Но фактите бяха налице. Скоростта ѝ на въртене бавно, но постоянно се увеличаваше.

Времето минаваше.

Усетих, че ми се приспива. Двата дни преди заминаването бяха протекли напрегнато. Бях работил почти денонощно, за да се запозная максимално подробно с функционирането на машината. Нервното напрежение най-сетне казваше своята дума. Удивителните събития, с които бе започнало пътешествието ми, ме бяха държали в захлас, но едновременно с това бяха изцедили остатъците от силите ми.

Изчисленията на чичо ми показваха, че скоро не се налагат промени в режима на работа. Проверих показанията на индикаторите, които контролираха състоянието на атмосферата в малката камера. Кислород, влажност, температура — бяха в нормата. Въздухът беше свеж и чист. Завърших проверката и се убедих, че всичко се развива както трябва.

Свалих облегалката на мекото кресло в легнало положение и се отпуснах. Спах дълго, но от време на време се събуждах за кратко, колкото да се убедя, че няма проблеми.

В следващите дни неколkokратно си задавах въпроса дали ще мога да се върна обратно. Моделите на Мюлер бяха пътували без оператор, който да ги задвижи към настоящето. Щях ли да мога да обърна хода на времето? Ако следвах инструкциите в разчетите, щях ли да се понеса напред във времето към собствената ми епоха?

Не знаех. Разсъждавах много, но не стигнах до никакви определени заключения. Знаех само, че участвам в нещо уникално и неповторимо. И че ми е писано да изживея най-голямото приключение, изживявано някога от някого. Приключение, за което дори смъртта не изглеждаше висока цена.

Не ми бе хрумнала мисълта да се насоча обратно към Земята още в самото начало на пътуването ми във времето. Но дори да се бях сетил, способностите ми да контролирам машината не бяха чак такива, че да правя с нея каквото пожелая. Зависех изцяло от таблиците с предварителните изчисления и никога не бих могъл сам да пресметна обратния курс от средата на пътешествието. Дори не знаех има ли друг начин да прекратя полета си, освен като използвам обърнатата в обратна посока лунна гравитация.

По моя хронометър полетът ми продължи шест денонощия.

Дълго преди края Луната вече се въртеше доста бързо. Сферата ѝ в небето изглеждаше леко размита, следователно на нея имаше атмосфера.

Придържах се към табулираните указания, докато се озовах в горните слоеве на атмосферата. Повърхността под мен бързо се преместваше, увеличайки със себе си въздушните слоеве. В резултат капсулата се подмяташе като перце от свирепи ветрове.

Най-сетне увиснах, използвайки достатъчно мощност, за да изравня относително слабото гравитационно поле и се оставих да бъда понесен за известно време от урагана. Повърхността под мен забави своя ход и не след дълго спря.

Намалих още мощността и бавно се спуснах, контролирайки съсредоточено уредите.

Над мъглата под мен се издигаше аленочервена планина. Спусках се към нея и за момент подадох малко мощност. Накрая

застинах над планината. Там, близо до върха, се простираше тясно плато с неправилна форма, което изглеждаше отгук покрито с мек ален мъх.

Внимателно отнех мощността до нула. Машината се отпусна на повърхността, без да доловя сътресение.

Бях на Луната! Първият човек от моята раса, който бе стъпил на чужда планета! Какви ли изненади ме очакваха?

[1] Васко Нунес де Балбоа (1475–1515) — испански мореплавател и конкистадор, прекосил Панамския провлак и пръв от европейците достигнал (1513 г.) Тихия океан. Б.пр. ↑

ГЛАВА III

КОГАТО ЛУНАТА БЕШЕ МЛАДА

Уверих се, че мощността е на нула и изтичах обратно до илюминаторите. Не бях разполагал с време да хвърля поглед на местността по време на кацането. Сега вече нетърпеливо я разглеждах.

Лунният пейзаж е най-странното нещо, което човек би могъл да види.

Машината бе кацнала върху плътен зелен мъх, който ми се струваше мек като персийски килим. Видях, че е дебел близо един фут. Представляваше маса от тъмнозелени стъбълца, преплетени едно с друго, покриваща без никакви голи места наклоненото плато, върху което се намирах, и продължаваща почти до самия връх в северна посока^[1].

На юг и на запад лежеше голяма долина, широка много мили. Отвъд нея се издигаше смътно различима верига от зелени хълмове и голите тъмни зъбери на някакви върхове. Широка река, която от това разстояние ми изглеждаше бяла, пресичаше равнината от северозапад на юг. Стори ми се, че в тази посока имаше океан.

Под границата на зеления планински мъх започваше необикновена джунгла, скриваща в себе си долината. Пищна зеленина. Жълтеникави стени, очертаващи коритото на реката. Гъсти гори от странни гигантски растения... гротескно странни. Издигаха се по-високо от земните дървета, вероятно вследствие на много по-малката сила на тежестта тук.

Не по-малко странно беше и небето.

По-тъмно, отколкото на Земята, може би поради по-рядката атмосфера. Синьо, но много по-тъмно, по-чисто, по-живо синьо... синьо, в което долавях някаква заплаха. Никаква следа от облаци, които да загрозяват това великолепиe.

На изток висеше слънцето. По-голямо, отколкото бях свикнал да го виждам. По-ослепително. Страховита сфера от чисто бял пламък.

Ниско над западния хоризонт висеше изумителния диск на второ небесно тяло. Огромна бяла топка, кълбо от млечнобяла светлина. С

диаметър многократно по-голям от този на Слънцето. За миг застинах объркан. После се сетих — това бе Земята! Земята на възрастта на Венера от моето време. И също като Венера забулена в плътна пелена от облаци. Може би под тях нажежените скали бавно изстиваха. Дали наистина беше така? Не знаех. А може би животът вече се беше зародил — под формата на най-простите микроорганизми.

Щях ли някога отново да видя познатия ми свят на онази скрита под облаци планета? Щеше ли машината послушно да ме върне в бъдещето, когато поемех по обратния път? Или щеше да ме запрати още по-назад в миналото, за да се забия в пламтящите бездни на раждащия се свят?

Изхвърлих тези въпроси от съзнанието си. Сега трябваше да мисля за друг нов свят — този пред очите ми. Свят странен и неизследван. Какъв бе смисълът да се безпокоя дали ще се завърна някога там, откъдето бях дошъл?

Погледът ми отново се върна на широката долина пред мен, простираща се покрай реката, под величествения планински масив. Някакви златисти петна в далечината... сигурно горички от същите жълти дървета. Безформени зелени поляни. Странни черни израстъци.

В този момент различих нещо да се движи. Малки ярки летящи предмети, които леко се издигаха и спускаха. Птици? Гигантски насекоми? Или създания, пред които въображението ми отстъпваше?

И тогава видях балоните. Летящи ниско над джунглата, сякаш нещо ги задържаше. Първо зърнах само два — висяха един до друг и леко се полюшваха. После зад тях изникнаха други три. А след това различих още много, пръснати над цялата долина.

Напрегнато се взирах в тях. Нима тук имаше разумни същества, измислили тези балони? Но какъв бе смисълът да ги пускат така, стотици, над джунглата?

Спомних си, че зад гърба ми на стената виси мощен бинокъл. Сграбчих го и нетърпеливо го фокусирах. Странната джунгла сякаш скочи в лицето ми.

Нещата без никакво съмнение бяха балони. Големи ярки пурпурни сфери, осветявани от слънцето. Завързани на дълги червени въжета. Някои от тях по моя преценка стигаха трийсет фута в диаметър. Други бяха доста по-малки. Не виждах никакви кошове под

тях. Но в долната им част се виждаха малки тъмни петна, за които бяха завързани червените въжета.

Отклоних за момент вниманието си от балоните и разгледах отново джунглата, този път през бинокъла.

Окулярите се изпълниха с жълта растителност. Гъста плетеница от тънки жълти стебла, „въоръжени“ с ужасни дълги редици бодли, страховити като щикове. Струваше ми се, че това е по-скоро плътна маса от остри жълти бодли, а стеблата бяха колкото да има нещо, на което да са закрепени те, противопоставяйки се на слабата лунна гравитация. Непроницаема стена от шипове.

В полезрението ми попадна зелено петно. Меки перести листа. Нещо подобно на плевел, покриващ не само скалите, но и другата растителност... макар че старателно заобикаляше жълтите бодли. Големи, ослепително бели цветове с камбановидна форма, разтворили се тук-там из поляната.

Някакъв летящ силует се стрелна през зрителното ми поле. Приличаше на гигантски молец, може би заради неестествено крехките си крила, посипани със сребърен прах.

И тогава забелязах малка клумба от странни растения. Черни, гладки, издигащи се вертикално нагоре стебла, лишени от листа и клони. Най-голямото изглеждаше около един фут в диаметър и към двайсетина на височина. Върхът му бе увенчан от разкошен червен цвят. Забелязах, че до тях няма никаква друга растителност — около всяко стебло имаше добре разчистен кръг. Дали не бяха култивирани?

Изминаха часове, а аз все продължавах да разглеждам изумителния лунен пейзаж.

Накрая си спомних за искането на чичо ми да направя снимки. Следващите два-три часа се занимавах с фотоапаратите. Снимах във всички посоки, използвайки обикновен и телеобектив. Използвах различни цветни филтри. Направих и панорамни снимки с кинокамерата.

Когато приключих, приближаваше залез. Стори ми се странно, че денят е свършил толкова бързо, а когато погледнах хронометъра, установих, че той няма нищо общо с движението на Слънцето, което можеше да означава само едно: денонощието тук явно бе много по-късо от земните двайсет и четири часа. По-късно уточних, че е около

осемнайсет часа и може да се раздели на приблизително равни по продължителност ден и нощ.

* * *

Тъмнината настъпи внезапно след залеза, сигурно поради относително по-малкия диаметър на Луната и по-голямата скорост на нейното въртене. Звездите изскочиха в странни съзвездия и засияха през кристалночистия въздух.

Скоро след това по илюминаторите се образува роса и ги замъгли. По-късно щях да установя, че в тази лека атмосфера никога не се зараждат облаци. Влагата се отлагаше изключително под формата на роса, която обаче бе изненадващо обилна. Капчиците по външната страна на стъклото скоро започнаха да се стичат в струйки.

След няколко часа над източния хоризонт се издигна познатата ми огромна и величествена снежнобяла сфера. Земята. Изумително голяма и ярка. Странната джунгла наоколо се освети от сребристото ѝ сияние като през деня.

Изведнъж се почувствах изморен и ми се приспа. Безпокойствата и продължителното нервно напрежение, свързано с кацането, бяха изтощили силите ми. Свлякох се в сгъваемото кресло-легло и заспах непробуден сън.

Когато се събудих, ослепително бялото слънце беше в зенита си. Чувствах се отпочинал. Бях и страшно гладен. Едновременно с това изпитвах силна необходимост от физическо натоварване. За човек като мен, свикнал на активен живот, седемте дни, прекарани в ограниченото пространство на кабината, се бяха оказали истинско изпитание. Усецах, че трябва да се раздвижа и исках да подишам свеж въздух.

Но можех ли да изляза от машината?

Чичо ми беше казал, че поради липсата на атмосфера това ще е невъзможно. Но аз виждах, че отвън има въздух. Въпросът бе дали той може да се диша.

Замислих се. Известно ми бе, че Луната е образувана от веществото, изхвърлено от охлаждащата се Земя. Не следваше ли от това, че нейната атмосфера има същия състав като земната?

Реших да проверя сам. Идеята ми беше да откряна вратата леко и предпазливо да подуша. Почувствах ли, че нещо не е наред, веднага щях да я затворя обратно.

Разхлабих закрепващите винтове и опитах да я дръпна навътре, за да се отвори. Тя не поддаваше, сякаш беше занитена. Дръпнах с все сила, после погледнах дали не съм забравил някой винт или пантите са заяли. Не, вратата просто отказваше да се отвори.

Изминаха няколко минути, през които бях в пълно недоумение. И тогава изведнъж ми просветна. Налягането отвън беше много пониско, отколкото налягането на въздуха вътре. Вратата се отваряше навътре, така че разликата в двете налягания я притискаше към рамката с голяма сила.

След известно търсене намерих клапана, чието предназначение беше да се изчисти атмосферата в кабината в случай на замърсяване с някакъв газ или при опасно повишаване процента на кислород в нея. Завъртях го и въздухът със съскане започна да излита навън.

Седнах в креслото и зачаках. Първоначално с нищо не почувствах понижаването на налягането. След това главата ми олекна и ме обзе странна възбуда. Забелязах, че съм започнал да дишам учестено. Кръвта в слепоочията ми пулсираше. В течение на няколко минути усещах тъпа болка в дробовете.

Симптомите обаче не станаха обезпокоително тревожни, така че оставих клапана отворен. Съскането постепенно затихна и накрая окончателно спря.

Станах и отидох до вратата, усещайки болезнено задъхване от елементарното физическо усилие. Този път, макар да бе тежка, тя леко се отвори. Предпазливо подуших въздуха навън. В него се долавяше странен, тежък и напълно непознат аромат, който сигурно идваше от джунглата в долината. Стори ми се необичайно тонизиращ — изглежда бе по-богат на кислород от въздуха в кабината.

Разтворих вратата докрай и вдишах с пълни гърди.

Първоначалното ми намерение беше само да се поразтъпча по мъха край машината. После изненадващо и за себе си реших да отскоча до края на платото, отстоящ на не повече от миля отук, за да разгледам джунглата.

Влязох обратно вътре, прегледах екипировката, с която разполагах, и избрах някои вещи. Лек фотоапарат, за да заснема

нещата, струващи си да бъдат увековечени на лента. Бинокъл. Термос с вода и малко храна, за да не ми се налага да се връщам само от глад или жажда.

Накрая взех и револвера от стената — „Колт“, 45-и калибър. Сигурно беше прибавен към останалите предмети само като средство за избавяне от мъките, ако някоя неизправност направи живота в кабината непоносим. Към него имаше само една кутия с патрони. Петдесет на брой. Заредих оръжието, останалите натъпках в джобовете си.

Слязох през овалната врата, стъпих на края на медния диск, дръпнах вратата зад себе си и я затворих.

Намирах се на лунната повърхност.

Плътното покритие от мъх под краката ми изненадващо поддаде и аз паднах върху зеления килим. Изправих се веднага на крака, но забравил за по-малката сила на тежестта, излетях във въздуха и отново паднах в мекия мъх.

Следващите няколко минути посветих на овладяването на уменията да се върви при новите условия, но това не беше загубено време, защото след това вече можех да крача по-уверено, макар и леко да подскачах на всяка крачка, сякаш бях обут с чехлите на малкия Мук. Веднъж си позволих съзнателно да скоча. Издигнах се на двайсет фута височина и прелетях двойно по-голямо разстояние на дължина. Стори ми се, че увисвам във въздуха — невероятно усещане — и безкрайно бавно се спускам надолу. Вях безпомощен, разперил ръце и крака, неспособен да заема вертикално положение. Паднах върху рамото си и сигурно щях доста да се натъртя, ако не беше мекият мъх.

Осъзнах, че физическата ми сила на Луната е непропорционално голяма за теглото ми тук. Мускулите ми бяха развити, за да се справят с тегло от 180 фунта, но тук аз тежах само трийсет. Разбрах, че ще ми трябва доста време, за да се науча да дозирам правилно всяко физическо усилие. Дотогава изненадите ми бяха гарантирани. Изпреварвайки събитията, ще кажа, че се адаптирах към тези нови условия изненадващо бързо.

* * *

Известно време забелязвах, че не ми достига въздух, особено при по-енергични движения или усилия. Скоро обаче свикнах и с разредената атмосфера, и с по-малката сила на тежестта.

За около половин час стигнах до периферията на червеното плато. Пред мен започваше остър склон, който опираше след около две трети миля в края на джунглата. Склонът също бе застлан със зеления килим на мъха.

Гледката беше определено неземна. Чисто лазурносиньо небе в тъмен, богат на нюанси оттенък. Огромното бяло кълбо на Земята, увиснало над далечните планински хребети. Широката долина, прорязана от сребриста река, криволичеща през гъсти златни гори, сред които се виждаха зелените петна на поляни. Грамадните сфери на пурпурни балони, полюшващи се над джунглата, придържани от червени въжета.

Седнах на мъха, за да се насладя на това свръхестествено великолепие. Останах така загледан известно време, през което изядох по-голямата част от храната, която носех и изпих половината термос.

Тогава реших да се спусна при джунглата.

Слънцето беше в зенита си. Разполагах с целия къс следобед — може би към четири часа и половина. Прецених, че времето е достатъчно, за да се спусна до джунглата и да се прибера обратно, преди рязкото настъпване на нощта.

Не се опасявах, че е възможно да се загубя. Блестящата машина доминираше над платото. А острият тризъбец на върха в северна посока представляваше ориентир, видим от всяка точка. Не, връщането нямаше да създаде проблеми.

Макар и да съзнавах, че в джунглата може да има живот, аз не се боях от атака. Смятах да бъда предпазлив и изобщо да не навлизам навътре. Освен това притежавах пистолета, който в ръцете ми бе унищожителна сила, срещу която не би могло да се изправи никое живо същество на тази планета. Накрая, ако се стигнеше дотам, можех да разчитам на превъзхождащата сила на мускулите си, която, отнесена към теглото ми тук, беше сигурно много по-голяма от физическата сила на кое да е местно животно.

Спускането по склона бе лесно. Вървах все по-леко и постепенно налучках стила си на придвижване, който представляваше грациозни

плавни подскоци, всеки от които ме пренасяше двайсетина фута в желаната посока.

Само след няколко минути се приближих до джунглата. Границата, разбира се, не бе така рязко очертана, както изглеждаше отгоре. Първите признаци на друга растителност върху мъха представляваха разпръснати нарядко растения от рода на кактусите из родния ми американски Югозапад.

Дебели сочни дискове, пораснали един върху друг. Само дето не бяха зелени, а в странен розов цвят, напомнящ за човешка плът. Нямаха бодли, но изглеждаха посипани с чудати черни издатини с неизвестна функция. Първите представители на тази растителност бяха малки и някак недорасли. По-навътре обаче имаше значително по-високи растения, разположени много по-нагъсто.

Спрях се да разгледам едно от тях. Обиколих го с любопитство. Снимах го от няколко ъгъла. Осмелих се дори да го докосна с крак. Няколко от черните пъпки се откъртиха и се разбра, че представляват тънкостенни съдове, пълни с черна течност. Разнесе се остра, крайно неприятна миризма и аз бързо отстъпих.

На стотина ярда по-нататък стигнах до зелените лиани. Стъблата им се извиваха по повърхността като безкрайно дълги змии, а от тях се издигаха безброй клонки, завършващи със зелени перести листа. Тук-там се виждаха огромни бели цветове, към шест фута в диаметър, приличащи на потъмнели сребърни камбани.

Сега разбрах, че именно те изпускат тежкия аромат, който бях доловил, когато отворих вратата на машината.

Лианите образуваха плътна зелена маса, дебела поне няколко фута. Невъзможно беше да се мине през нея, без да се смачкат крехките листа. Реших да не навлизам по-навътре в тази посока. Не бе изключено и лианите да разполагат с някакъв механизъм на защита, подобен на гадната миризма на сочните кактуси зад мен на склона. А може би под тази зелена маса се спотайваха някакви същества, аналогични примерно на земните змии.

Известно време вървах по границата на лианите и спирах от време на време, за да направя снимки. Приближавах към горичка или по-скоро някакъв шубрак от жълтите храсти. Представляваха стена от стебла с дебелина към един пръст, по които през няколко инча имаше извити като кинжали бодли. Прецених, че се издигат на поне сто фута.

Бяха така гъсто преплетени, че дори плъх би се затруднил да се провре през тях, без да се наниже на някой от бодлите.

Спрях се да разгледам един от пурпурните балони, който с последователни полюшвания се приближаваше към мен, удължавайки по непонятен начин въжето, на което беше закрепен. Гледката беше странна: голямата пурпурна сфера дърпаше аленото въже след себе си. Сякаш е жива, мина през ума ми.

Снимах го няколко пъти, макар разстоянието още да бе толкова голямо, че на някои от снимките сигурно нищо нямаше да се различи. Но балонът определено се преместваше към мен, може би носен от някакъв ветреца, който не достигаше до повърхността. Дано, помислих си аз, да се приближи по-скоро, за да направя добри снимки.

[1] Съвременните изследвания на Луната дават основания да се предполага, че в далечното минало тя е притежавала значително общо магнитно поле, т.е. понятието „посоки на света“ не е съвсем лишено от смисъл. Б.пр. ↑

ГЛАВА IV

БАЛОНИТЕ

Наблюдавах го внимателно, опитвайки се да преценя дали не представлява апарат за летене, управляван от разумен пилот. Не можах да стигна до определено заключение. Определено не виждах кош. Но в долната му част имаше сноп от черни израстъци, които видимо манипулираха въжето.

Така измина близо час — стоях и го съзерцавах. През това време балонът съвсем се приближи и накрая увисна над главата ми на неколкостотин фута височина. Червеното въже висеше под ъгъл. Не беше опънато, а по-скоро увиснало.

Най-сетне направих снимка, която ме задоволяваше. Реших, че е крайно време да поразгледам жълтия шубрак по-отблизо.

Отместих поглед от балона, обърнах се да се отдалеча и в този миг той нанесе своя удар.

Около мен се завъртя червено въже.

Докато се окопих, то вече минаваше през плещите ми. Краят му изглеждаше по-тежък, защото то се омота около тялото ми няколко пъти като индианска бола, пристягайки ме в лепкавата си примка.

Сега можах да различа, че въжето е дебело около един пръст, но е изтъкано от по-тънки аленочервени влакна, закрепени едно към друго със същата лепкава субстанция, която го покриваше. Спомням си този ужасен миг кристално ясно и никога няма да забравя необичайната, люта, неприятна миризма, която изпускаше.

Докато реагирам по някакъв начин, бях целият омотан от дузина намотки. След това въжето неочаквано се затегна и ме повлече през червения мъх, на който бях стоял дотогава, към края на джунглата.

Вдигнах поглед ужасен и едва сега видях, че въжето е хвърлено от балона над главата ми. Черните пипала, които ми бяха направили впечатление, трескаво работеха и го набираха нагоре... с мен като безпомощен товар на върха му.

Под тежестта ми голямата сфера малко се спусна. После като че ли леко се разшири. Вече се намирах точно под балона и в следващия

миг се отделих от повърхността.

Изпълни ме ужас, който просто не бих могъл да опиша. Дишах тежко, сърцето ми лудо се блъскаше в гърдите. Изведнъж се почувствах изпълнен със страшна мощ. Загърчих се в лепкавите примки и със силата на отчаянието се опитах да ги разкъсам.

Но мрежата върху ми бе хвърлена именно със задачата да задържи изплашени, блъскащи се животни като мен. И тя изобщо не се разкъса.

Поклацах се над джунглата като махало. Дъгата ставаше все по-малка, а периодът ѝ неумолимо се съкращаваше! Защото въжето над мен ставаше все по-късо и по-късо. В един момент погледнах нагоре и застинах в ням ужас и изумление.

Балонът беше живо същество!

Видях две черни и страшни очи, проблясващи със зъл огън, втренчени към мен с множеството си блестящи фасети. Черните крайници, които бях забелязал, се оказваха негови крака, израсли в сноп от дъното на тялото му... и те сега бързо набираха въжето, с което бях омотан. Видях нещо още по-зловещо — широки челюсти с остри зъби, от които капеше гадна слюнка. И тънък като рапира клон, предназначен несъмнено да прониже безпомощното тяло и да изсмуче жизнените му сокове.

От това разстояние най-сетне се разбираше, че голямата сфера представлява тънкостенна мускулеста торба, която явно бе запълнена с някакъв газ — вероятно водород — генериран от тялото на съществото. Удивителното създание се рееше над джунглата, далеч над всякакви опасности, свободно понесено от вятъра или закотвено благодарение на червената си паяжина, за да хвърли ласото си върху нищо неподозиращата жертва и я изтегли във въздуха за отвратително пиршество.

За момент бях парализиран от гледката на зловещия клон и скърцащите челюсти зад него.

И след това страхът събуди в тялото ми свръхчовешка сила. С мъка освободих ръцете си, измъквайки ги изпод лепкавите примки. Протегнах ги над главата си и се опитах да разкъсам въжето.

Но то устоя дори на невероятните ми усилия.

Едва тогава си спомних за пистолета в джоба си. Ако се доберях до него навреме, може би щях да имам шанса да убия това чудовище.

Газът постепенно щеше да изтече от тялото му и аз леко щях да кацна. Намирах се вече на такава височина, че всякакво падане би било крайно опасно, така че може би трябваше да се радвам, че не бях успял да разкъсам въжето веднага.

Лепкавата му материя задържаше ръцете ми. Трябваше да вложа цялата си сила, за да ги откъсна обратно. Но накрая успях ѝ без да губя време посегнах към пистолета.

Една от намотките минаваше точно през джоба, в който го бях сложил. Вкопчих пръсти в нея. С нечовешко усилие успях да я изтегля малко по-нагоре. Пръстите ми отново залепнаха. С мъка ги откъснах и извадих пистолета. Той се залепи за въжето. Издърпах го, освободих предпазителя и го вдигнах над главата си.

Макар да бяха изминали само няколко секунди от момента, когато бях успял да освободя ръцете си, тялото ми вече бе издигнато на половината разстояние до балона. Дистанцията видимо се скъсяваше. Забелязах, че балонът продължава да се носи от вятъра, така че сега се намирах над жълтите шубраци.

Тогава започнах да стрелям по тварта. Трудно ми беше да се прицеля, заради резките дърпания на въжето, което отвратителните черни крайници продължаваха да набират. Стиснах пистолета с две ръце, внимателно се прицелих и гръмнах.

Първият изстрел като че ли нямаше никакъв ефект.

Но след втория се разнесе остър, оглушителен писък. Един от крайниците на съществото увисна безпомощно.

Тогава стрелях по черните съставни очи. Нямах никаква представа за анатомията на чудовището, но се надявах край тях да се намират някакви жизненоважни нервни центрове.

* * *

Третият изстрел улучи едно от очищата. Повърхността му се разкъса и от нея провисна желеподобна маса. Съществото отново изпищя тревожно. Черните му крайници още по-трескаво затеглиха въжето.

В този момент нещо силно ме дръпна — по-силно, отколкото досега. Погледнах и веднага разбрах каква бе причината. Съществото

бе освободило дългото „закотвящо“ въже, което допреди малко го бе свързвало с джунглата. Сега стремглаво се издигахме нагоре. Лунната повърхност под нас се въртеше и се отдалечаваше.

Следващият изстрел изглежда не порази нищо. Но на петия крайниците конвулсивно потръпнаха. Сигурен съм, че то умря на секундата. Пипалата престанаха да дърпат въжето, на което висях и се отпуснаха. Все пак за всеки случай изстрелях двата оставащи ми в пълнителя куршума.

Така започна едно неопишуемо въздушно пътешествие.

С освобождаването на свързващото въже балонът се бе стрелнал нагоре. А когато бе настъпила и смъртта му, мускулестата торба се отпусна, разду се допълнително, така че започнахме да се издигаме дори още по-бързо.

Само след няколко минути се намирах на две мили над повърхността. Под мен се простираше необятна площ. Поради помалките размери на Луната, нейната повърхност изглеждаше много поизпъкнала от земната.

Под краката ми лежеше величествена долина, втъкната между два планински масива. Изглеждаше напръскана с жълто и зелено. Бялата река се провираше през нея, широка и сребриста. Някъде отвъд зелените планински превали различавах други долини, а на самия хоризонт се виждаха тъмни възвишения, но те бяха далече.

Платото, на което бях кацнал, изглеждаше като застлана със зелена покривка маса, на хиляди стъпки под мен. Струваше ми се, че различавам там някъде един малък сребърен диск и бях сигурен, че това е машината, която така безразсъдно бях напуснал.

Макар на повърхността да не бях усетил никакъв вятър, сега, изглежда, бях попаднал във въздушен слой, който се носеше доста бързо на северозапад. Той бързо ме отнасяше настрани. Долината под мен видимо се преместваше и не след дълго престанах да различавам сребърния диск.

Бях, разбира се, напълно отчаян, но все пак се стараех да се ориентирам и да запомня с нещо местата, над които прелитах. Беше истинско щастие, че въздушното течение ме отнасяше нагоре по долината, а не над планинските превали. Може би щях да бъда в състояние да се върна при машината, следвайки течението на реката, докато стигна до тризъбеца на върха, който бях запомнил. След това

дойдох на себе си и осъзнах колко непосилна е задачата да прекося огромната площ на напълно непознатата джунгла на един чужд свят, без дори да съм наясно какво може да ме сполети при първата ми грешка.

Мина ми мисълта да се изкатеря по моето въже до чудовищното тяло и да разкъсам голяма дупка в торбата, за да започна да се спускам по-бързо. Но когато опитах, само се оплетох още повече в лепкавите примки на въжето. Сетне изоставих тази мисъл, защото си представих какво може да се случи, ако започна да падам надолу с висока скорост.

През следващите минути на свободния ми полет установих, че балонът бавно се спуска, сигурно благодарение на няколкото дупки от куршумите в тъканта на торбата. Оставаше, ми само да чакам и да се старая да запамята пътя, който би ме извел обратно при машината.

Вятърът ме носеше с такава скорост, че след около час престанах да различавам тризъбия връх, който се скри под линията на близкия хоризонт. Все още обаче се намирах над величествената долина и ми оставаше надеждата, че бих могъл да се върна, вървейки надолу по течението на реката. Питах се дали ще бъда в състояние да си построя сал и да се спусна с него.

С постепенното си снижаване балонът намаляваше и скоростта си, макар все още да се носеше доста бързо, а аз с тревожно чувство оглеждах летящата под краката ми джунгла, към която се приближавах. Тя по нищо не се различаваше от онази джунгла, която вече бях успял да разгледам — гъста плетеница от жълтеникави бодливи шубраци, накъсана от поляни, скрити под пищната зеленина на преплитащите се лиани.

Знаех, че падна ли върху трънливите шубраци, това ще бъде края ми. В този момент съзнанието ми откри нова опасност. Дори да паднех на открито, балонът, за който продължавах да бъда завързан, щеше да ме повлече и да ме хвърли на бодлите, преди да успея да се освободя от него.

Но можех ли да се откъсна от лепкавото въже на безопасна височина и да скоча от балона, преди да ме е повлякъл? Струваше ми се, че не съществува друг начин да отърва смъртта. Знаех, че сигурно бих оцелял след падане от значителна височина, понеже ускорението на повърхността на Луната е само два фута в секунда на квадрат^[1]... стига, разбира се, да съумееш да се откача над някоя от поляните.

Как обаче да срежа паяжината? Нямах нож. За миг ми хрумна мисълта да прегриза въжето, после осъзнах абсурдността на тази идея.

За щастие имах пистолет. Може би бих могъл да прекъсна въжето с изстрел от упор.

Отново бръкнах в джоба си, мушвайки ръка под лепкавата материя, и напипах два патрона. Колкото и да се лепяха за пръстите ми, накрая успях да ги заредя в пълнителя и вкарах единия в цевта.

Когато приключих с всичко това, вече летях ниско над ширналата се под мен жълта плетеница от бодли. Полюшвах се на края на въжето и се спусках все по-надолу. Накрая с облекчение видях приближаващото зелено петно на поляна с лиани. За миг си помислих, че ще отърва падането върху бодлите.

Но в следващата секунда те сякаш скочиха към мен. Вдигнах ръце, за да запазя лицето си, без да изпускам пистолета.

Миг по-късно тялото ми се заби в жестоките бодли. Разнесе се сухо прашене на счупвани под тежестта ми клони. Хиляди остри малки щикове се впиха безмилостно в плътта ми.

* * *

През мен премина гърч. Изкресях. Острите като игли върхове на бодлите, изглежда, бяха покрити с някаква отрова, защото и най-незначителното одраскване болеше, сякаш някой излива върху кожата ми течен огън. А много от бодлите успяха да се забият дълбоко в плътта ми.

Изглежда, бях паднал близо до поляната. За момент увиснах като разпнат върху бодлите. После порив на вятъра повдигна балона във въздуха и тялото ми се изтръгна на свобода. Залюлях се като махало. След това отново полетях надолу, изоравайки бразда в ивицата пясък до самата граница на шубраците.

Раните ми обилно кървяха и болката беше на границата на поносимото. Разбрах, че няма да остана дълго в съзнание.

Преодолявайки с мъка мъглата на приближаващата агония, аз сграбчих въжето с едната си ръка, опрях с другата дулото на пистолета в него и дръпнах спусъка. Изстрелът сякаш ме замая. Дясната ми ръка с пистолета отскочи назад и аз сигурно щях да го загубя завинаги, ако

не беше така здраво залепнал за пръстите ми. Въжето се разтресе и едва не счупи лявата ми ръка, с която го държах.

Но се разкъса! Полетях надолу и се проснах по очи в пясъка.

В продължение на няколко минути останах в съзнание, лежейки върху твърдата студена пясъчлива почва — първия къс почва, отчете съзнанието ми, която не бе покрита с каквато и да било растителност.

Дрехите ми бяха разкъсани от бодлите. Раните ми кървяха — още си спомням колко тъмна изглеждаше кръвта ми, попивайки в белия пясък. Сякаш бавно потъвах в море от пламъци. Само лицето ми бе пощадено.

С последни усилия, борейки се с надвиващата ме болка, се помъчих да се изправя. Но червената паяжина още беше омотана около краката ми. Спънах се и отново паднах по очи в белия пясък.

Обзе ме отчаяние. Почувствах безсилна ярост към самия себе си за тъпата липса на всякаква предпазливост, която ме бе подлъгала да напусна машината. За безразсъдството да навляза в джунглата. Топлината на забравата постепенно ме поглъщаше в себе си...

В съзнание ме върна някакъв странен звук. Тъничко писукане, приятно и мелодично. Музикалните ноти обстрелваха мозъка ми и беше повече от ясно, че източникът им е наблизо до мен.

В първия момент изобщо не почувствах тялото си. Сетивата ми бяха притъпени, а реакциите ми — забавени. Не можех да си спомня къде се намирам. За миг си помислих, че лежа в леглото си в Мидланд и че будилникът ми звъни. Доста скоро обаче осъзнах, че писукането, което ме бе свестило, не идва от будилник.

Насилих се да повдигна тежките си клепачи. Що за кошмар бе това? Гъсто преплетени лиани, покрити с обилна зеленина. Стена от жълти бодли. Някаква алена планина в далечината. И пурпурни балони, носещи се в разкошната синева на небето.

Опитах да се изправя в седнало положение. Изстенах при първото си помръдване. Отпуснах се обратно. Кожата ми бе покрита със засъхнала кръв. По-дълбоките рани неистово ме боляха. Отровата на бодлите изглежда бе вдървила мускулите ми, така че и най-малкото движение ми причиняваше неописуемо страдание.

Мелодичното писукане бе затихнало при първото ми помръдване. Но сега се възобнови. Някъде зад мен. Опитах да завъртя глава.

Спомените нахлуха в съзнанието ми. Телеграмата на чичо. Полетът ми през пространство и време. Експедицията ми до края на джунглата. Трагичните последици от глупостта ми. Осъзнах, че още лежа там, където бях паднал — на пясъчливата повърхност до границата с бодливите шубраци. Неволно простенах и вдървеното ми тяло отново се разтреса от болка. Тъничката мелодия пак спря рязко. Сега обаче можех да видя онова, което я издаваше, понеже то се плъзгаше пред очите ми.

Странно и прекрасно създание.

Тялото му беше фино и гъвкаво като змиорка. На дължина стигаше може би пет фута и беше не по-дебело от предмишницата ми. Покрито бе с мека къса козина. Част от него бе навита на пръстен на пясъка, така че главата му се издигаше на два-три фута.

Малка глава — не по-голяма от юмука ми. Мъничка уста с пълни, извити и червени устни като... като на жена. Големи очи — тъмни и разумни. Бяха теменужно виолетови, почти излъчващи сияние. По някаква необяснима причина ми се сториха човешки, може би заради любопитството и състраданието в погледа им.

С изключение на червената уста и тъмните очи, главата по нищо не приличаше на човешка. Беше покрита с нежна, пухкава, златиста козина. На върха имаше гребен или може би кичур, оцветен в яркосиньо. Колкото и странно да бе това създание, то определено беше красиво с изящните си пропорции и плавните си извивки.

Някакви странни израстъци, подобни на свити крила, излизаха от двете страни на издълженото златисто тяло, започвайки точно под главата. В момента се бяха стегнали, като че ли готови за полет. Бяха от много бяла и тънка мека ципа. По чистата им повърхност се забелязваше алена мрежа.

Създанието нямаше други крайници. Само дълго, гъвкаво тяло, покрито със златист пух. Малка изящна глава с червена уста, топли тъмни очи и син гребен. Да, и тънички крилца, в момента разперени настрани.

Гледах го и не можех да откъсна поглед от него.

Макар да бях напълно безпомощен, не изпитвах страх още от самото начало. То, изглежда, излъчваше някакъв магнетизъм, изпълващ ме със странно чувство на спокойствие. Уверен бях, че се опитва да ми внуши, че ми мисли само доброто.

Устните леко се присвиха и от тях отново се разнесе тъничкото музикално писукане, което бях чул. Нима това създание се опитваше да говори с мен? Без да съзнавам какво правя, аз изрекох първото нещо, което ми дойде на ум:

— Здравей. И какво всъщност си ти?

[1] Това е някакво недоразумение: ускорението на свободното падане на повърхността на Луната е $1,623 \text{ м/сек}^2$ — шест пъти по-малко от земното ($9,81 \text{ м/сек}^2$) и именно този факт обуславя шест пъти по-малката сила на тежестта. Б.пр. ↑

ГЛАВА V МАЙКАТА

Създанието бързо се плъзна към мен, оставяйки извита следа в белия пясък. Сниши глава и постави една от ципите на крилото си върху челото ми.

Тя беше мека, но в докосването се долавяше странна твърдост. Като че ли излъчваше жизнена топлина, потрепвайки от изпълващата съществува енергия и от живота в него.

Писукането отново се разнесе. Този път мелодичните звуци като че ли раздвижваха нещо в мозъка ми, събуждайки някакви застинали мисли за живот. Мелодията се повтаряше и аз постепенно осъзнах, че в мозъка ми се формират въпроси:

— Кой си ти? Как попадна тук?

Изглежда „крилото“ осъществяваше необяснима телепатична връзка с моето съзнание и аз долавях в мелодията мисъл.

Трябваше да мине известно време, преди да се съвзема от смайването до степен, позволяваща ми да говоря. И тогава изрекох бавно, формирайки внимателно изреченията си:

— Аз съм жител на Земята. Това е голямото бяло кълбо в небето. Пристигнах тук с помощта на машина, която ме пренесе през пространството и времето. Излязох от нея, но бях пленен и издигнат в небето от едно от тези пурпурни летящи твари. Разкъсах паяжината и паднах тук. Тялото ми така е наранено от бодлите, че не мога да помръдна.

Ново писукане. Една-единствена простичка мелодия, повтаряща се, докато я осмисля:

— Разбирам.

— Какво си ти? — осмелих се да попитам аз.

Проумях отговора една на третия път.

— Аз съм Майката. Вечните, които унищожиха моя народ, ме преследват. За да им избягам, отивам към морето.

Писукането продължи. Постепенно започвах да го разбирам по-лесно.

— Тялото ти се справя с раните прекалено бавно. Силата на твоето съзнание е много слаба. Мога ли да ти помогна?

— Разбира се — съгласих се аз. — Всичко, което си в състояние...

Чувствах успокоителната топлина на потръпващото крило на челото си. Физически усещах как през него в тялото ми нахлува мощна пулсираща сила. Колкото и необичайна да бе ситуацията, не изпитвах страх. Може би защото ме обгръщаше пелена на спокойна увереност. Някакво тържествено доверие в мощта на това създание. Почувствах команда да заспя. Не ѝ се противопоставих и мощната вълна на целебната енергия ме понесе в бездната на съня.

Сигурно бяха минали часове, когато ми се стори, че някакъв настойчив глас се опитва да ме събуди.

Тялото ми бе изпълнено с жизненост. Още преди да отворя очи, усетих, че просто преливам от енергия, бодрост и идеално здраве. Буквално кипях. Знаех, без още да съм се погледнал, чувствах с абсолютна увереност, че всичките ми рани са заздравели.

Отворих клепачи и видях пред себе си създанието, което се наричаше Майката. Гладкото му златно тяло бе навито до мен на пясъка. Чистите му големи очи ме наблюдаваха внимателно и със съчувствие.

Рязко се изправих в седнало положение. Крайниците ми вече не бяха вдървени. Тялото ми все още беше покрито със засъхнала кръв, полуприкрито от разкъсаните ми дрехи и омотано с лепкавите примки на паяжината, но кървящите рани по него се бяха затворили. Само белезите издаваха местата им.

— О, сега съм добре! — съобщих аз на Майката, без да крия благодарността си. — Как го направи?

Странното същество мелодично изписука и този път аз веднага схванах мисълта му.

— Моята жизнена енергия е по-силна от твоята. Просто ти дадох от нея.

Захванах се да разкъсам паяжината, в която бях впримчен. Изглежда, беше поизсъхнала, иначе сигурно никога нямаше да се освободя от нея. След малко Майката се плъзна по-наблизо и започна да ми помага.

Използваше белите си ципести израстъци като ръце. Макар да изглеждаха крехки, те бяха напълно способни да стиснат въжетата достатъчно силно, за да вършат работа.

След няколко минути вече можех да се изправа на крака.

Майката пак изписука. Не я разбрах, макар съзнанието ми да долови някакви смътни образи. Коленичих отново на пясъка, съществото се плъзна близо до мен и сложи бялото си, покрито с червена мрежа крило на челото ми. Започвах да разбирам, че този орган е нещо удивително. Крехък и деликатен на външен вид, силен като ръка и полезен, както ми предстоеше да установя, по един съвсем необикновен начин.

Сега вече смисълът стигаше до съзнанието ми пределно ясно.

— Търсачо на приключения, разкажи ми повече за своя свят. Моят народ е дивен и аз притежавам сила, която те превъзхожда с много. Но ние така и не успяхме да напуснем атмосферата на нашата планета. Дори Вечните, с всичките си машини, не съумяха да прекосят бездната на космоса. Освен това винаги се е смятало, че главната планета, от която твърдиш, че си дошъл, е прекалено гореща, за да се развие на нея живот.

* * *

Говорихме в продължение на часове — аз на глас, а Майката с мелодичното си писукане. В началото телепатичният обмен, станал възможен благодарение на докосването на вълшебното крило, беше бавен и неудобен. Аз поне имах проблеми с „приемането“ и често ми се налагаше да моля Майката да повтори някоя по-сложна мисъл. Но общуването ставаше все по-лесно и накрая вече можех да я разбирам с лекота, дори без да ме докосва.

Когато се бях събудил, слънцето се бе спуснало ниско. След малко залезе и телата ни се покриха с роса. Земята изгря на хоризонта и освети джунглата със сребристото си сияние. Ние продължавахме да говорим, докато отново се съмна. Утринният въздух беше студен. Мокър от хладната роса, аз треперех.

Майката обаче пак ме докосна с бялото си крило. Топла вълна нахлу през него и аз престанах да усещам студа.

Разказах ѝ много за света, който бях напуснал, и за собствения си незначителен живот в него. Разказах ѝ за машината. За пътуването през космическото пространство и връщането във времето, които ме бяха довели на тази млада луна.

А после Майката ми разказа за своя живот и за изчезналия си народ. Оказа се, че е била водач на група разумни същества, населяващи платата близо до изворите на великата река, която бях видял. Общност, която в някои отношения наподобяваше мравуняците или пчелните кошери на Земята. Състояла се от хиляди обикновени същества, недоразвити женски и работници. И от нея самата — единствената способна на възпроизводство. А в момента и единствената оцеляла от това общество.

Изглежда нейната раса наистина беше древна и бе развила цивилизация на високо ниво. Майката призна, че нейният народ не притежавал машини или сгради. Тя заяви, че подобни неща са белег на варварство и че културата на нейния народ превъзхожда тази на моя.

— Едно време сме имали машини — каза ми тя. — Моите майки са живели в черупки от метал и дърво, подобни на тези, които ти ми описа. И са конструирали машини, за да защитят и помогнат на хилавите си, неспособни на нищо тела... Но машините ги правели все по-слаби и по-слаби. Крайниците им атрофирали и закърнели, защото не им били необходими. Дори мозъците им пострадали, защото животът, който водели, бил лек, зависел изцяло от машините и не поставял пред тях нови проблеми... В един момент част от моя народ осъзнала опасността. Предците ми напуснали градовете, върнали се в горите и край морето, заживели по друг начин, който налагал да зависят от телата и мозъците си, да останат живи същества, а не да се изродят в студени машини... Майките се разделили. Аз произхождам от тези, които дошли в гората.

— А какво станало — попитах аз — с онези, които останали в града под грижите на машините.

— Те се превърнали във Вечните — моите смъртни врагове... След известно време престанали да бъдат обикновени живи същества. Превърнали се в мозъци с очи и прикрепени към тях немощни крайници. Вместо тела, използвали машини. Живи мозъци с метална плът... Станали прекалено слаби, за да се възпроизвеждат. Оставало им едно — да постигнат безсмъртие с помощта на механичната си

наука. И продължавали да населяват грозните си метални градове. Но вече били забравили деня, когато между тях се разхождали младежи. Вечните... Само че умирали, защото това е неумолимият закон на живота. Дори всичките им познания не били достатъчни, за да живеят наистина вечно. Един по един те издъхвали. Странните им машини застивали с мозъци, изгнили в кутиите си... Няколкото хиляди останали нападнаха моя народ. Планът, им беше да пленят Майките. Да променят потомството им с отвратителната си наука и да получат от тях нови мозъци за своите машини. Когато започна войната, Майките бяха много. Народът ми беше хилядократно по-многочислен. А ето че сега останах само аз. Но Вечните не постигнаха победата си лесно. Народът ми се би смело. Много древни мозъци намериха гибелта си. Но Вечните притежаваха големи бойни машини, от които не можахме да избягаме и които не успяхме да унищожим с жизнената си енергия... Всички Майки, без мен, бяха заловени. И всички до една предпочетоха да се самоунищожат пред заплахата децата им да бъдат превърнати в живи машини... Само аз избягах. Защото моят народ се жертва заради мен. В моето тяло нося кълновете на една нова раса. Търся дом за бъдещите си деца. Напуснах старите земи покрай езерото и поех към морето. Там ще бъдем достатъчно далеч от земите на Вечните. И може би враговете ни никога няма да ни намерят... Но Вечните знаят, че съм жива. Затова ме преследват. Тръгнали са по следите ми с необикновените си машини.

Когато дойде денят, аз се почувствах много гладен. Но какво ли можех да намеря за храна в тази непозната джунгла? Дори да се натъкнех на плодове или ядки, как щях да знам дали не са отровни за мен? Споменах ѝ за глада си.

— Ела — изписука Майката.

После се плъзна по белия пясък, извивайки гъвкавото си тяло. Беше наистина много красива. Прекрасно тяло, гладко и грациозно. Тънко, но някак компактно. Златистият пух блестеше под лъчите на утринното слънце, които си играеха със синия перчем на главата ѝ. Удивителните ѝ крила блестяха.

Загледан в необичайната ѝ красота, аз останах неподвижен за момент, после бавно и несигурно тръгнах след нея.

Тя неочаквано се обърна и в тъмновиолетовите ѝ очи проблесна нещо като насмешка:

— Нима голямото ти тяло е толкова тромаво, че не може да се придвижва редом с мен? — попита ме тя с лека насмешка. — Трябва ли да те нося? — погледът ѝ ме стрелна подигравателно.

* * *

Вместо отговор приклекнах и отскочих във въздуха. Непремереният ми скок ме издигна на двайсетина фута над повърхността и ме пренесе пред нея. Имах нещастieto да падна на глава върху пясъка, но не пострадах.

Видях в очите ѝ смях, а после тя ловко изпълзя при мен и с едно от крилата си ми помогна да се изправя на крака.

— С този начин на придвижване би могъл да пътешестваш великолепно, ако бяхте двама, за да се изваждате взаимно от тръните — каза тя с нотка на сарказъм.

Засегнат от подмятането ѝ, аз я последвах, без да отвърна нищо.

Скоро стигнахме зелената маса на лианите. Без никакво колебание тя се запровира през гъстата плетеница. Последвах я не така изящно. Забелязах, че се насочва към един от големите бели цветове и наистина, след малко стигнахме при него. Тогава тя наведе стеблото му към себе си и се вмъкна в него като пчела.

Излезе след няколко секунди, носейки в свитите си на купичка крила бял, кристален на външен вид прах, който явно бе изстъргала от вътрешността на огромния чашковиден цвят.

Накара ме да подложя шепи и изсипа в тях част от прашеца. Задържа останалото на едно от крилцата си и започна да го ближе с устни.

Опитах го. Беше сладък, с особен, но не неприятен вкус. Слюнката ми го превърна в нещо подобно на дъвка, но после масата омекна и се разтвори допълнително, така че можеше да се яде. Следващия път се реших на по-голяма доза и не след дълго излапах всичкия прашец, даден ми от Майката. Преместихме се на друг цвят. Този път аз се пресегнах да го събера. Смъкнах го от стените с една ръка (кристалите, изглежда, се образуваха със същата цел, с която се образува нектара при земните растения — за да привлече онези, които ще разнесат полените).

Разделих „плячката си“ с Майката. Тя прие малко и онова, което ми остана от сладкия прашец, беше предостатъчно да задоволи глада ми.

— Сега аз трябва да продължа към морето — изписука тя. — Задържах се при теб доста дълго. Защото аз нося в себе си семето на моя народ и трябва да мисля само за великото дело, което съм длъжна да доведе докрай... И все пак ми бе интересно да науча за твоята планета. Освен това от толкова време съм съвсем сама, че ми беше приятно да пообщувам с разумно същество. За нещастие не ми е позволено да угаждам на желанията си.

Странно, но мисълта да се разделим по необясним начин ме обезпокои. Чувствах към нея благодарност, че бе спасила живота ми. Но имаше и още нещо... другарство? Дължеше се може би на това, че двамата с нея бяхме спътници в едно вълнуващо приключение из тази неземна и лишена от признаци на всякакъв цивилизован живот джунгла. Самотата и чисто човешкото ми желание да общувам с някого ме тласкаха към нея.

— Може ли да пътувам с теб — попитах я аз, — поне докато достигнем планината, на която оставих машината, с която долетях дотук?

Майката ме погледна с прекрасните си и спокойни тъмни очи. И неочаквано се приближи до мен. Положи тънкото си бяло крило върху ръката ми. Усетих топлината на нежен натиск.

— Радвам се, че искаш да пътуваш с мен — изписука тя. — Но не трябва да забравяш за опасността. Спомни си, че съм преследвана от Вечните. Те няма да се поколебаят да те убият, ако ни заловят заедно.

— Аз съм въоръжен — казах ѝ аз. — Ако ни хванат натясно, поне ще мога да се опитам да те защитя. Освен това, ако пътувам сам, най-вероятно така или иначе ще намеря смъртта си по някакъв начин.

— Да вървим тогава, търсачо на приключения.

С това въпросът беше решен.

Когато балонът рязко ме бе издигнал във въздуха, аз бях изпуснал и фотоапарата, и бинокъла, и термоса с вода. Бяха безвъзвратно изгубени някъде из джунглата. Но все още притежавах пистолета. Беше останал в ръката ми — залепнал за нея, ако трябва да бъда честен, — когато паднах на пясъка.

Майката възрази срещу оръжието. За нея то беше машина, а машините отслабвали всички, които ги използват. Но аз настоях да го задържа с аргумента, че ако Вечните ни настигнат, ще ни се наложи да се бием срещу други машини, а на огъня трябва да се отговори с огън. Тя помисли и се примири.

— И все пак моята жизнена сила ще се окаже по-могъща от грубата ти машина за убиване, чуждоземецо — осведоми ме тя.

Потеглихме без забавяне. Тя се плъзна по границата между чистия бял пясък и стената от жълти трънаци. И започна да ме обучава в тънкостите да се оцелява на Луната. Като начало ми разкри, че винаги имало проход през трънливите храсти, защото корените им изпускали в почвата отрова, която не допускала растежа около тях на други растения.

Така изминахме три-четири мили и стигнахме до кристалночисто езеро, на чието скалисто дъно се бе събрала роса. Утолихме жаждата си там. После Майката с наслаждение се потопи. С плътно притиснати криле, тя се носеше из водата с грациозността на змиорка. И аз бях доволен най-сетне да смъкна от гърба си изцапаните дрехи и да измия мръсотията и засъхналата кръв от тялото си.

Излязох и с неудоволствие започнах да обличам парцалите, а Майката лежеше до мен на самия край на езерцето и със затворени очи излагаше тялото си на слънчевите лъчи, сушейки златистия си пух, и в този момент видях... някаква прозрачна решетка.

Седем тънки светлинни колони, които ни заграждаха. Вертикални стълбове, излъчващи млечнобяло сияние. Издигаха се като призраци около нас, затваряйки кръг с диаметър десетина ярда. Бяха полупрозрачни, така че без затруднение различавах зелената джунгла и жълтата стена на шубраците от другата им страна.

Не бях особено обезпокоен. Всъщност в първия момент си помислих, че става нещо със зрението ми. Потърках очи и доста безгрижно се обърнах към Майката:

— Имам чувството, че някакви духове издигат ограда около нас. Или така ми се струва...

Тя бързо надигна златистата си глава. Теменужните ѝ очи се разтвориха широко. Видях в тях тревога. После ужас. В следващия миг тя се задвижи с невероятна скорост. Нави тялото си на пръстен. Скочи и едновременно ме хвана за рамото. Блъсна ме между две от странните

колони безжизнена светлина и ме изтласка извън кръга, който те образуваха.

Паднах на пясъка, но бързо рипнах на крака.

— Какво...? — опитах се да попитам аз.

— Вечните! — последва кратък отговор. — Намерили са ме. Успели са да ме открият чак тук с помощта на зловещата си сила. Сега трябва да бягаме.

И тя бързо се плъзна. Довърших закопчаването на дрехите си, следвайки я с лекота, благодарение на грамадните си скокове. Но недоумявах каква опасност могат да крият тези безобидни стълбове призрачна светлина.

ГЛАВА VI ГОНИТБА

Движихме се покрай непрекъснатата стена от трънливи жълтеникави шубраци.

Свободната от растителност ивица, която следвахме, имаше широчина от петдесет до сто ярда. Отдясно на нас се издигаше непреодолимата маса от трънаци, чиито корени бяха предотвратили с отровата си всякакъв опит тук да се задържи друга растителност. Отляво се простираха безкрайни площи, покрити с преплетени лиани. Полюшващо се море от сочни изумрудено зелени листа, сред което се виждаха големите бели цветове. Тук-там имаше пръснати на разстояние едно от друго още по-странни растения. По-нататък отново започваха жълтите шубраци и стигаха неизвестно до къде. В далечината се издигаше червената стена на планински масив. Над огрения от слънцето пейзаж се поклащаха огромните пурпурни балони, „закотвени“ на червените си въжета.

Предполагам, че извървахме към десетина мили по голата ивица. Започнах да дишам тежко — резултат не толкова от физическото усилие, колкото от разредената атмосфера. Майката не показваше никакви признаци на умора.

В един момент тя внезапно спря и се шмугна в нещо като тунел през гората от тръни. Представляваше проход към пет стъпки широк и шест висок, над който имаше извит покрив от жълти тръни. Почвата под краката ни беше гладка и като че ли утъпкана от много ходене по нея. Тунелът изглеждаше почти идеално прав и погледът ми стигаше далеч напред. Вътре цареше сумрак, защото светлината едва се процеждаше през плътната пелена от остри щикове над главите ни.

— Колебая се дали да използваме този път — каза ми Майката. — Той е дело на зли същества. Макар да не са много интелигентни, те са в състояние да се противопоставят на жизнената ми сила, така че не бих могла да ги държа под контрол. Открийт ли ни, ще сме безпомощни... Но друг изход няма. Трябва да пресечем тази гора от трънаци. От друга страна под прикритието на тунела, можем да

разчитаме Вечните да загубят следите ни отново. Ще бързаме и нека се надяваме, че ще избегнем срещата със законните собственици на пътеката. Ако някой се появи, веднага ще се скрием.

Поехме по пътя и аз веднага се оказах в по-неизгодно положение, понеже ниският покрив ми пречеше да използвам дългите скокове, с които вече бях свикнал да се придвижвам. Сега ми се налагаше да подтичвам, навел глава, за да се предпазя от опасните бодли.

Майката леко се носеше пред мен, но за мое облекчение не така бързо, както преди. Гледах я — стройна, силна и прекрасна — и бях доволен, че ми бе разрешила да я придружа. Въпреки опасността.

В един момент успокоих дишането си достатъчно, за да я попитам:

— Онези решетки... — запъхтяно изрекох аз. — Какво представляват те?

— Вечните притежават странни способности, благодарение на своята наука — изписука ми в отговор тя. — Нещо като вашата телевизия, за която ти ми разказа. Но още по-развито. Там, край езерото те можеха да ни наблюдават... А светещата решетка беше проектирана при нас през пространството с помощта на особено поле. Те са замислили нещо... какво точно, не знам. Но явно става дума за нов вид оръжие, каквото не използваха по време на войната.

Вече бяхме изминали голямо разстояние по тунела. Той оставаше все така прав. Нямаше никакви отклонения или пресичане с други проходи. Нито за миг не излязохме отново под открито небе. Покривът над главите ни и стените от жълти бодли оставаха непрекъснати. Питам се какво ли е онова същество, което бе направило този прав и дълъг проход през тръните.

В същия миг Майката спря и се обърна с лице към мен.

— Един от създателите на пътя се приближава към нас — съобщи ми тя с тъничкия си гласец. — Усецам го. Изчакай ме за малко.

Тя се отпусна, навита на пръстени с леко повдигната глава и разперени крила. До този момент те бяха все така бели с едва забележимата мрежа от червени кръвоносни съдове. Сега обаче бавно се оцветиха в мек розов цвят. Пълните ѝ червени устни бяха полуотворени, а очите ѝ се разтвориха широко. Погледът в тях беше

особен и някак застинал — той сякаш минаваше през мен, насочен към нещо далечно и невидимо за обикновеното зрение.

В продължение на няколко безкрайно дълги секунди тя остана неподвижна, с фокусиран в далечината поглед.

После неочаквано се размърда. Надигна се над стегнатите пръстени на тялото си. В очите ѝ имаше уплаха, а гласът ѝ прозвуча разтревожено:

— Създанието идва зад нас. По същата тази пътека. Разполагаме с много малко време, за да излезем на открито. Трябва да бързаме.

Тя ме изчака да побягна и с лекота се понесе редом с мен. Усещах, че се движа непохватно, някак спънато. Слабата лунна гравитация ме излагаше на постоянната заплаха всеки миг да се набода на тръните над главата ми.

Стори ми се, че тичахме така часове наред по опъналия се като стрела коридор под безкрайната гора от трънливи шубраци. Сърцето ми биеше до пръсване, дишането ми беше накъсано. Личеше си, че тялото ми изобщо не е пригодно за подобни натоварвания в разредената атмосфера.

Майката продължаваше неуморно да се носи малко пред мен. Вече знаех, че стига да пожелаеше, можеше да ме изпревари с лекота и да изчезне от погледа ми далеч напред.

Накрая залитнах, останал без сили, и паднах по очи. Бях толкова изтощен, че не можех да се насиля да се изправя на крака. Дробовете ми горяха, сърцето ме болеше, бях плувнал в пот, слепочията ми пулсираха, а пред очите ми се спускаше червена мъгла.

— Про... дължавай — изпъшках аз задъхано. — Аз... ще се... опитам... да го... спра.

И изморено бръкнах да извадя пистолета си.

Майката спря и се върна при мен. Тъничкото ѝ гласче прозвуча с необичайна настойчивост:

— Хайде, ела! Вече сме почти при изхода. Онова нещо се приближава. Трябва да дойдеш!

Тя ме прихвана за ръката с мекото си крило. То сякаш вля в мен нови сили. Почувствах прилив на енергия. Изправих се някак на крака и, залитайки, се понесох отново напред. И в този момент погледнах зад гърба си.

Там, в далечината се виждаше нещо тъмно и безформено. Беше толкова голямо, че запълваше целия тунел. Около него просветваше тънък ореол от жълтата гора.

Побягнах напред...

* * *

Краката ми се движеха механично. Повдигаха се и се спускаха, без да усещам нищо в тях — бяха като крака на автомат. След докосването на Майката парещата болка в дробовете ми беше изчезнала. И сърцето бе престанало да ме боли. Имах чувството, че се нося успоредно на тялото си и го наблюдавам как бяга с монотонно повтарящите се движения на машина.

Свалих поглед върху Майката пред мен.

Тя бързо се плъзгаше в сумрака на тунела. Тялото ѝ беше стегнато, с плавни форми и златист цвят. Беше разперила подобните си на криле израстъци, сякаш за да си помогне. Изящната ѝ глава бе повдигната, а яркосиният гребен върху нея проблясваше в полумрака.

Концентрирах се върху този гребен. Той подигравателно подскачаше пред мен, но не бях в състояние да го достигна. Винаги се намираще една крачка по-напред. Следвах го през заслепяващата мъгла на приближаващото пълно изтощение и усещах света около мен постепенно да се разтваря в сиво-синьо, прерязано от кървавочервени ивици.

Бях смаян, когато най-накрая се изтръгнахме на открито под слънцето. Пред нас имаше пясъчна ивица, в другия край на която се издигаше познатата ми жълта стена от бодли. Зад нея се простираше море от зеленина, над което се полюшваха злоещите кълбета на пурпурните балони, окачени на аленочервени въжета. Още по-нататък се издигаха назъбените очертания на стръмен планински масив.

Майката зави наляво. Последвах я машинално. Бях неспособен да чувствам или да разсъждавам. Бях загубил и способността да се удивлявам на странния лунен пейзаж. Дори заплахата на балоните ми се струваше някак далечна и без значение.

Не бих могъл да кажа докъде бягахме, но знам, че в един момент Майката отново зави и навлязохме доста навътре сред зеленото море

от лиани.

— Легни и не мърдай — изписука ми тя. — То може да не ни намери.

Излишно беше да ми нарежда. Отпуснах се с благодарност върху нежните клонки. Лежах проснат като лист, със затворени очи. Дишах тежко и задавено. Майката отново покри ръката ми с крилото си и аз почувствах незабавно облекчение, макар все още да бях задъхан.

— Твоят резерв от жизнена енергия е на изчерпване — отбеляза тя.

Извадих пистолета от джоба си и го огледах, за да се убедя, че е готов за използване. Бях го почистил и заредил, преди да тръгнем. Майката предпазливо надигна глава. Изправих се на колене и погледнах назад през ивицата пясък в посоката, от която бяхме дошли.

И видях нещото бързо да се движи през пясъка.

Представляваше аленочервена сфера. Почти пет фута в диаметър. Търкаляше се по пътя, по който бяхме стигнали тук.

— Открило ни е! — тихичко изписука Майката. — А жизнената ми енергия не може да проникне през бронята му. Когато дойде, ще изсмуче течностите от телата ни.

Погледнах я. Беше навила издълженото си тяло на златни пръстени. Главата ѝ се издигаше в центъра, крилете ѝ бяха разперени, отново чисто бели, прошарени с едва забележимата мрежа от червени кръвоносни съдове, и нежни като листицата на лилия. Големите ѝ тъмни очи бяха сериозни и спокойни и в тях нямаше и следа от паника.

Вдигнах пистолета, решен да не показвам повече страх от този, който тя си позволяваше, и готов да направя всичко по силите ми, за да я спася.

Аленото кълбо се намираще на не повече от петдесет ярда от нас. Вече различавах отделните люспи на бронята му, които изглеждаха като рогови образувания, покрити с рубинен лак. Не се виждаха нито крайници, нито каквито и да е било израстъци. Но в черупката имаше тъмни отвори, които се появяваха отгоре и минаваха надолу, докато нещото се търкаляше.

Започнах да стрелям.

От това разстояние беше невъзможно да не уцеля. Коленичих сред лианите и изпразних целия пълнител в съществуото.

То продължи да се търкаля към нас без видима промяна в скоростта. Откъм него се разнесе гневно дълбоко бръмчене. Миг покъсно въздухът се разцепи от оглушителен рев, който след няколко секунди отекна от различни места около нас. Нисък и далечен тътен, напомнящ за гръмотевица.

Трескаво заредих пълнителя с още патрони, но преди да успея да го поставя в пистолета, съществото вече беше ни достигнало.

В мига, преди да спре, пред нас се издигаше сфера с гладка повърхност. Но изведнъж от нея се протегнаха шест дълги блестящи черни пипала, по едно от отворите, равномерно разпределени по червената черупка. Бяха дълги над десетина фута, тънки, покрити с черна набръчкана кожа и лъскави от множеството покриващи ги капчици влага. Всяко пипало завършваше с по едно втренчено око, покрито с черен клепах.

Едно от пипалата се протегна към мен. От него се разнасяше отблъскваща задушлива миризма. В самия му край, до черния отвор, имаше остър крив нокът. Съществото, изглежда, се хранеше, всмуквайки храната през тези отворителни пипала.

Вкарах пълнителя в пистолета и заредих патрон в цевта. Отдръпнах се от гърчещото се пипало и с максимална скорост изстрелях седем изстрела в черното око.

От червената сфера отново се разнесе гневното бучене. Черните пипала хаотично се замятаха, после изведнъж се отпуснаха и застинаха. Бученето премина в чудновато тракане, сетне заглъхна.

— Уби го — обади се Майката. — Ти използва своята машина доста умело, а и трябва да призная, че тя се оказа по-опасна, отколкото предполагам. Изглежда, има някаква вероятност все пак да оцелеем.

В отговор се разнесе познатото ни гръмотевично бучене. Идваше от заобикалящата ни жълта гора. Тя се вслуша и белите ѝ крила обезпокоено се втвърдиха.

— Но то се е обадило на своите. Скоро тук ще дойдат много от тях. Трябва веднага да се махаме.

Макар още да бях така изморен, че всяко помръдване ми се струваше изтезание, аз последвах Майката, която се плъзна по пясъка.

Задържах се само за миг, колкото да хвърля последен поглед на удивителното създание, което бях убил. Изглеждаше уникално както по форма, така и по начин на придвижване. Еволюцията бе създала

сферичната червена броня като защита срещу бодлите, сред които това същество живееше. Изтеглянето на пипалата вътре в нея му позволяваше да се движи през тях, без да се нарани. Търкалянето, изглежда, бе резултат от някакво ритмично мускулно свиване, което изместваше центъра на тежестта му. По-малката сила на тежестта на Луната правеше това много по-лесно изпълнимо, отколкото на Земята. Там, където търкалянето бе невъзможно, то сигурно се придвижваше, като се влачеше по повърхността или се издигаше на дългите мускулести крайници, които нарекох за себе си пипала.

Откакто бяхме под открито небе, аз се бях върнал към дългите отмерени скокове, позволяващи ми да се движа, без да изоставам от Майката. В сравнение с бягането, това ми позволяваше да пестя много усилия, защото докато се намирах във въздуха, имах време да си поема дъх.

От време на време поглеждах обезпокоено назад. В началото виждах само алената черупка на мъртвото същество до лианите, където го бях убил. То се смаяваше все повече и повече, докато накрая едва се различаваше.

И тогава съгледах другите сфери. Те излязоха почти едновременно от жълтите шубраци. Изтърколиха се по ивицата гола почва, за да се приближат до трупа. Накрая се понесоха в нашата посока, движейки се много по-пъргаво от нас.

— Идват — осведомих аз Майката. — И са повече, отколкото бихме могли да убием.

— Те са неумолими — обясни ми тя. — Тръгнат ли веднъж по следите на жертвата, нищо не може да ги спре, докато не изпият жизнените ѝ сокове.

— Има ли нещо, което бихме могли да направим? — попитах аз.

— Пред нас, отвъд онази горичка, има скала. Малък хълм, със склонове толкова стръмни, че те не биха могли да се изкачат по тях. Ако стигнем до това място навреме, може би ще намерим спасение на върха... Това спасение ще бъде само временно, защото тези създания никога няма да се отдалечат, докато виждат, че сме живи. Но така поне ще можем да отложим най-лошото... само ако стигнем навреме.

Отново погледнах назад. Преследвачите ни се търкаляха като група червени топчета за игра, носейки се по края на жълтата гора. И разстоянието между нас се скъсяваше обезпокоително бързо.

Майката се плъзна напред още по-бързо. Белите ѝ крила бяха вече постоянно разперени и излъчваха розово сияние. Мускулите под златния пух на козината ѝ се преместваха с отмерени и грациозни движения.

Аз започнах да влагам в скоковете си повече сила.

След известно време заобиколихме една издадена част от жълтата гора и видяхме пред нас скалата. Представляваше забита сред морето от лиани грамадна гранитна канара. Склоновете ѝ се издигаха стръмно нагоре и бяха голи. Стърчеше на деветдесет фута височина, а на дължина стигаше може би стотина стъпки.

Преследвачите ни вече не бяха безобидни малки топчета за игра. Бяха израсли до размерите на бейзболна топка. И неуморно се търкаляха към нас.

Майката все така леко се носеше напред. Силата в тънкото ѝ тяло изглеждаше неизтощима. Аз отчаяно скачах напред, полагайки максимални усилия да не изоставам.

Завихме. Прекосихме последния участък пищна зеленина, за да достигнем до скалата. Изправихме се в основата ѝ. Тя се издигаше над нас, мрачна и черна.

Червените сфери се намираха на не повече от стотина ярда подире ни. В мига, в който спряхме пред скалата, откъм тях се разнесе глухият тътен на барабанен звук.

Вече добре различавах тъмните отвори в червената им блестяща броня, където се намираха очите в края на прибраните пипала.

— Никога не бих могла да изкатеря това — изписука Майката.

— Но аз мога да скоча! — извиках. — Нали знаеш — земните мускули. Ще те взема със себе си.

— По-добре един от нас да остане жив, вместо и двамата да умрем — каза тя. — Мога поне да ги забавя, докато стигнеш върха.

И тя запълзя в обратна посока към приближаващите се на скорост сфери.

Наведох се и я сграбчих.

За пръв път докосвах тялото ѝ. Златната ѝ козина беше къса и много мека. Тялото под нея бе твърдо, мускулесто, топло и вибриращо. В него се долавяше пулсирането на живота. Почувствах как

благодарение на контакта с нея в тялото ми нахлува необяснима вълна на енергия.

Метнах я без замисляне през рамо, засилих се през няколко крачки, отделящи ни от скалата, и отчаяно скочих нагоре към надвисналите склонове от черен гранит.

Собственото ми тегло на Луната беше само трийсет фунта. Майката, колкото и силна да бе, едва ли тежеше и една трета от това. Комбинираното ни тегло следователно не превишаваше четиридесет фунта. Както тя правилно бе преценила, опитът да се изхвърли цялата тази маса до върха на скалата, беше предварително обречен на неуспех.

Първоначално си помислих, че ще успея, защото буквално излетях във въздуха към короната от червен мъх. След това осъзнах, че ще се ударим в склона, преди да сме стигнали върха.

Този склон беше много стръмен. Погледът ми обаче попадна на малък издаден перваз. Когато полетяхме към гранитната маса, пръстите ми се вкопчиха в перваза. И тогава аз с ужас установих, че той е покрит с мъх и е плъзгав.

ГЛАВА VII

ВЕЧНИТЕ

Лявата ми ръка неочаквано се изплъзна. Но дясната се задържа и аз постепенно се изтеглих нагоре. Майката се устреми от рамото ми към върха на канарата. После прихвана ръката ми с едно от нейните крила и ми помогна да се доизтегля.

Треперейки от вложеното усилие, аз се изправих на крака върху мекия аленочервен килим и се огледах. Покритата с мъх повърхност, на която стояхме, беше почти равна и стигаше на широчина до към двайсетина фута, а на дължина — към стотина.

— Благодаря ти, търсачо на приключения — музикално изписука Майката. — Ти спаси не само моя живот, но и на всички мои сънародници, които тепърва ще се появят.

— Просто върнах дълга си — казах ѝ аз.

Пренасочихме вниманието си към червените топки. Те съвсем скоро стигнаха до основата на канарата. Групата им издаде сърдит барабанен ропот. След това се разпръснаха и заобиколиха стръмната скала.

Не след дълго установихме, че се опитват да се изкатерят. Очевидно не бяха достатъчно силни, за да скочат като мен. Но някои от тях намираха пукнатини и первази, за които да се заловят с дългите си жилави пипала и така да се изтеглят на тях нагоре.

Следяхме опитите им от периферията на площадката, където се намирахме, и аз застрелях онези, които успяха да се придвижат най-много. Можех спокойно да се прицелвам в око или в основата на някое пипало. Обикновено един изстрел се оказваше напълно достатъчен, за да запрати катерещото се същество обратно в прегръдките на зелената джунгла.

Гледката около нас беше великолепна. От едната страна се издигаше непроходима стена от жълти шубраци, над която в далечината се виждаше верига алени планини. От другата страна зеленото море от преплетени лиани стигаше до брега на широката сребриста река. На отсрещния ѝ бряг започваше плавен склон,

прошарен от жълто и зелено, и свършваше в далечината при пурпурните хълмове. Денят изтичаше.

Когато слънцето залезе зад червените планини, ние бяхме защитавали позицията си на върха на канарата в продължение на няколко часа. Падането на нощта предвещаващо край на героичната ни съпротива. За щастие веднага след залеза изгря огромният бял диск на Земята и освети всичко наоколо, давайки ни възможност да наблюдаваме сферите, продължаващи неумолимо опитите си да изкатерят стените на нашата крепост.

Последният патрон изстрелях късно следващия следобед. Обърнах се към Майката, за да ѝ съобщя, че вече не съм в състояние да попреча на сферите да изкатерят скалата и че те скоро ще се доберат до нас.

— Няма значение — каза ми в отговор тя. — Вечните отново ни намериха.

Аз неспокойно се огледах и пак видях светещата решетка. Седем тънки колони от призрачна светлина се издигаха в кръг около нас. Изглеждаха като точно копие на онези при езерото, от които така панически бяхме избягали.

— Усещах, че от известно време ни наблюдават — каза тя. — Преди можехме да избягаме. Сега това е невъзможно.

Тя бавно се нави на пръстени. Прибра белите си крила до златистата козина. Отпусна малката си главица със синия гребен върху навитото си тяло. Теменужните ѝ очи бяха сериозни, спокойни и живи. В тях нямаше нито страх, нито отчаяние.

Седемте колони призрачна светлина ставаха все по-ярки.

Една от червените сфери се изтегли с помощта на протегнатите си пипала на площадката при нас. Майката я видя, но не ѝ обърна внимание. Тя се намираше извън кръга на светлинните колони. Стоях неподвижно до нея, наблюдавах ставащото и... чаках.

Колоните увеличаваха яркостта си.

И в един момент престанаха да изглеждат като колони от светлина, а като колони от истински метал.

В същия миг ме ослепи проблясване с непоносима за зрението ми интензивност. Остър звук раздра слуха ми — приличаше на изстрел, но бе несравнимо по-оглушителен. Вълна от болка премина през тялото ми, сякаш бях получил удар от електрически ток. Усетих за

миг, че се движа, сякаш скалата под краката ми се бе разтърсила от силно земетресение.

И в следващия миг ние вече не бяхме на скалата.

Стоях върху широка гладка метална чиния. По ръба ѝ се издигаха седем метални пръта, светещи с ярка светлина. Намираха се точно на мястото на седемте призрачни колони светлина. Майката лежеше навита на металната чиния до мен и погледът в теменужните ѝ очи беше студен и безизразен, без никаква изненада в него.

За разлика от нея аз бях съвсем смаян.

Защото джунглата около нас беше изчезнала. Металната чиния, в която се озовахме, изглеждаше част от сложен апарат, състоящ се от метални части, намотки блестяща жица и грамадни тръби от прозрачен кристал. Всичко това се намираше в центъра на някакъв полигон, застлан със захабени метални плочи.

Пространството беше заградено от извисяващи се в небето сгради — леки правоъгълни конструкции от метал и прозрачен кристал. Не мога да кажа, че изглеждаха красиви. Нито бяха в добро състояние. Металните повърхности бяха покрити с грозна червена ръжда. Много от кристалните плоскости бяха разбити.

По металните улици и из широкия полигон около нас имаше движение. Но не бяха човешки същества. Даже не бяха живи същества. Бяха гротескни метални машини. Не забелязах общо във формата им — изглеждаха ми съвсем различни. Явно бяха конструирани, за да изпълняват различни функции. Много от тях наподобяваха с нещо на живите същества, но представляваха по-скоро техни карикатури.

— Тук е земята на Вечните — тихо изписука Майката. — Това са съществата, унищожили моя народ, търсейки нови мозъци за износените си машини.

— Но как се оказахме тук? — недоумявах аз.

* * *

— Намерили са начини да пренасят материя. За тях това е обикновен технически проблем: да се разложи материята на енергия, да се пренесе тя по светлинен лъч без загуби, да се преобразува обратно в първоначалния си вид... Няма нищо особено в това, че

Вечните могат да вършат такива неща. Нали в името на подобна мощ те доброволно са се отказали от живота. Нали затова са пожертвали телата си заради машините. Логично е да получат някаква компенсация...

— Изглежда ми невъзможно... — измънках аз.

— За теб сигурно. Науката на твоя свят е в младенческата си възраст. Щом имате телевизия след няколко стотици години техническо развитие, какво ли ще постигнете след сто хиляди?... Но това, което те впечатлява, е новост даже и за Вечните. Те се научиха да пренасят материя, запазвайки оригиналния ѝ вид, едва откакто съм жива. И никога досега не са използвали тази апаратура, способна да разгради телата ни там, на скалата, и да създаде отразяващо поле, което да фокусира обратно лъча тук...

Писукането ѝ рязко прекъсна. Три от гротескните машини се приближаваха към нас. Имаха особени корпуси, от които стърчаха лостове и колела. Притежаваха крайници с по няколко стави. Всяка от машините бе увенчана в горната си част с прозрачен кристален купол, в който имаше някаква безформена сива маса. Меко безпомощно сиво нещо с огромни черни втренчени очи. Мозъкът на машината! Вечният.

Ужасни пародии на живота — това бяха тези машини! Първоначално ми се сториха почти живи с техните бързи и уверени движения. Но после дочух от тях да се разнасят механични звуци — някакво тракане и бръмчене. Бяха грозни и бездиханни.

А под погледите им кожата ми настръхна. Очите им бяха огромни, черни и студени. Никаква топлина не се виждаше в тях, нищо човешко, нищо мило. Бяха безизразни като шлифовани стъклени лещи. Но някак... пълни със заплаха.

— Те няма да ме заловят жива! — изписука Майката и се надигна до мен, разплитайки пръстените си.

В същия миг пред погледа ми падна пелена и аз се устремих да търся някакво оръжие.

Без да съзнавам какво правя, сграбчих един от металните прътове на решетката, която необяснимо как ни беше пренесла тук. Долният му край беше закрепен по непонятен начин за къс бял кристал със странна форма, която сметнах, че трябва да изпълнява ролята на изолатор. Когато го натиснах с цялата си тежест, той се счупи. Прътът

се озова в ръцете ми, преставайки да излъчва бледото си сияние и аз разбрах, че е от обикновена мед.

Така се снабдих с масивна метална тояга, която можех да размахвам, макар и с труд. На Земята тя сигурно щеше да тежи много повече, отколкото бих могъл да поместя.

Вдигнах я над главата си и скочих пред най-близката от приближаващите се машини — бял метален сандък, вдървено пристъпващ на металните си нозе, с куполообразна черупка от прозрачен кристал, в която се намираще безпомощният сив мозък с черни неприятни очи. Видях малки пипалца — немощни полупрозрачни пръсти, които управляваха лостчетата в основата на мозъка.

Машината спря пред мен. От нея се разнесе гневно, настойчиво бръмчене. Голям, крив лост с много стави се измъкна изненадващо с явното намерение да ме сграбчи.

Тогава ударих, стоварвайки с всичка сила медния прът върху прозрачния купол. Кристалът беше твърд. Но инерцията на металния прът бе също толкова голяма, колкото би била на Земята — стотиците фунтове маса попаднаха върху него с ужасяваща сила.

Куполът се пръсна. Сивият мозък се превърна в червена пихтия.

Вечните сигурно можеха да заловят Майката, без да се страхуват, че нещо би могло да им се случи. И несъмнено апаратурата им за пренасяне на материя им позволяваше да я пленят заедно с кое да е друго живо същество на тази планета. Но те не бяха подготвени да се сблъскат с някой, притежаващ такава огромна за мащабите на Луната физическа сила.

В следващия миг ме нападнаха двамата спътници на първата ми жертва. Макар медният прът да не бе тежък, голямата му маса го правеше неудобен за замахване. Затова докато размазвах втория, металните клещи на третия се затвориха около мен.

Трескаво се задърпах, но не можех да се извъртя в позиция, от която да нанеса удар.

И тогава към мен се плъзна Майката. Синият ѝ гребен беше щръкнал войнствено, а в теменужните ѝ очи гореше желание за битка. Крилата ѝ бяха разперени и аз видях, че са станали аленочервени. Забравих за моментното отчаяние, което ме бе обзело — просто чувствах, че тя е непобедима.

Тя се приближи, почти докосвайки ме. После се издигна от пръстените си и впери поглед в скрития под прозрачния купол мозък на машината, която ме задържаше. Крилете ѝ сякаш излъчваха гневно сияние.

Машината безволево отпусна металните крайници, с които ме задържаше.

Окървавеният ми боздуган се издигна и спусна, а машината рухна странично до двамата си събрата.

— Енергията ми е по-могъща от тази на Вечните — спокойно обясни Майката. — Можам да блокирам предаването на сигнали по нервните му пътища и да предизвикам пълна парализа. — Тя неспокойно се огледа. — Моля те, разбий частите на механизма, чрез който ни пренесоха тук. Така, ако успеем да избягаме, те няма да могат веднага да ни върнат обратно. Знам, че разполагат само с един механизъм, а от онова, което виждам, не мисля, че може лесно да бъде поправен.

* * *

Така боздуганът ми отново влезе в работа. Полових с него някои блокове, които ми изглеждаха критични за работата на устройството. Не след дълго почвата около нас бе посипана с отломките на призми, огледала и лещи. Обърнах специално внимание и на различни намотки, тънки проводници, странни решетки, затворени в кристални съдове — вероятно подобни на нашите електронни лампи.

Трите машини, с които се бяхме справили, бяха единствените наблизо. Но не след дълго към нас се насочиха десетки други, издаващи звуци на гняв и тревожна възбуда. Докато свърша, някои от тях вече застрашително се бяха приближили.

Бяха твърде много, за да опитваме да се сражаваме с тях. Единственият ни шанс за спасение беше в опита за бягство.

Наведох се, вдигнах на ръце топлото гъвкаво тяло на Майката и се затичах с нея през металната платформа към редицата приближаващи машини. Когато ги наближих, рипнах с всички сили във въздуха.

Скокът ме прехвърли над тях на значително разстояние в тила им. След няколко секунди стоях на изтърган метален тротоар. Улицата, по която почти нямаше други машини, минаваше в основата на видимо древни и несъмнено грозни сгради, отивайки към извисяваща се стена от някакъв материал, черен и блестящ като обсидиан.

Концентрирал всичките си сили, аз се отправих натам, придвижвайки се както досега с дълги скокове. С тропот и бръмчене Вечните ни следваха бързо, излезли от смута, който бях посял в тях с неочаквания скок.

Естествено бяха изненадани. Освен това, както Майката ми бе казала, дългата зависимост от машините бе довела до закърняване на способността им да реагират адекватно на обстоятелствата.

Предстоеше да научим, че някои от тях могат да се движат много по-бързо от нас. Но както вече бях успял да забележа, всички те бяха различни. За щастие сред преследвачите ни нямаше представители на най-бързо, придвижващите се.

Не се съмнявах, че могат да ни унищожат с лекота. Но очевидно целта им бе друга. Те държаха да заловят Майката жива.

Успяхме да се доберем до блестящата черна стена с добър аванс пред преследвачите ни. Беше гладка и перпендикулярна на повърхността. Достигаше на височина поне колкото скалата, на която двамата с Майката бяхме успели да скочим. Само че този път не се виждаха никакви спасителни первази, за които да се хвана, ако скокът ми се окаже недостатъчно силен.

Спрях и пуснах тежкия си боздуган.

— Хвърли ме първо мен — подсказа ми Майката. — После скочи сам.

Не разполагахме с никакво време за двоумене. Тя бързо се нави в златиста сфера. Запратих я високо нагоре като футболна топка. Тя се скри зад ръба на стената. Вдигнах боздугана и също го метнах, но встрани, за да не я ударя.

Вечните се приближаваха. Изглеждаха като настръхнала банда гротескни машини. Гневно бучаха. От центъра на групата нещо излетя. Над главата ми се разнесе експлозия и снарядът — какво друго би могло да бъде? — се разби в облак от зелени искри. Сkochих, съзнавайки опасността никога повече да не видя Майката.

Скокът ми ме пренесе над стената, която се оказа пет-шест фута дебела.

Приземих се сред сплетените стебла на лиани, които плътно покриваха почвата, издигайки се на височина над главата ми. Паднах, но скоро се изправих на крака. Зелените клонки ме заграждаха от всички страни и ми пречеха да погледна в която и да е посока. Виждах само върха на черната стена.

Още докато падах обаче, успях да забележа огромна зелена равнина, простираща се на изток до самия хоризонт. На север се виждаше познатата ми планинска верига от червени масиви. Градът на Вечните лежеше в западна посока.

Не видях Майката, всъщност полезрението ми беше ограничено само на някакви си десетина-дванайсет фута от екзотичната джунгла.

— Насам — стигна в този миг до слуха ми предупредителното ѝ писукане. — Оръжието ти е тук.

Започнах да си пробивам път през сплетените клонки в посока на гласа ѝ и не след дълго я намерих цяла-целеничка, навита на златен пръстен около медния прът. Без да каже нищо повече, тя се размота от него, аз го вдигнах и я последвах бързо и безшумно.

Погледнах веднъж назад и видях групичката Вечни, изправени на ръба на черната стена. Гледаха към нас, но не съм сигурен, че можеха да ни видят.

Вървахме през останалата част от деня — когато избягахме, беше ранен следобед, — после продължихме, без да спираме, и през нощта — джунглата бе обляна от сребристото сияние на Земята, — а след това и през по-голямата част от следващия ден. Спряхме само веднъж, за да се напием и изкъпем в малък поток, а после за да наберем от сладкия бял прашец на големите цветове, край които минахме. Нахранихме се, крачейки. Морето от лиани изглеждаше безкрайно и ние нито за миг не напуснахме прикритието на гъстите зелени листа.

В началото бях сигурен, че ни преследват. Но времето минаваше, без никакви признаци, че някой ни догонва, и постепенно настроението ми се подобри. Започвах да се съмнявам, че Вечните биха могли да вървят по следите ни достатъчно бързо, за да ни настигнат. Но за всеки случай продължавах да нося медния си боздуган.

Майката обаче не споделяше моя оптимизъм.

— Знам, че ни следват — каза ми тя. — Чувствам го. Но имаме шанс да им се изплъзнем. Особено ако не успеят да поправят механизма, който ти разби — а аз съм сигурна, че това ще им отнеме доста време.

Междувременно бяхме излезли в подножието на каменист склон и Майката избра малка пещера, скрита под издаден скален навес, където спряхме, за да си починем. Напълно изтощен, аз се отпуснах на каменния под и заспах като убит.

Майката ме събуди рано на другата сутрин. Лежеше, навита на пръстен при входа на пещерата, крехките ѝ крила отново бяха твърди и розови, а теменужните ѝ очи — сериозни и внимателни.

— Вечните са по следите ни — съобщи ми тя. — Още са далече. Но ние трябва да вървим.

ГЛАВА VIII

ЗЕМЛЯНИНЪТ СЕ РАЗВИХРЯ

Когато се изкачихме на върха на склона, озовахме се на огромно плато, покрито със зелен мъх. Равната му повърхност бе начупена тук-там от ниски хълмове. Докъдето стигаше поглед нямаше и следа от друга растителност. В далечината тази равнина изглеждаше като странна пустиня, покрита със зелен сняг.

Отне ни шест дни да я прекосим. Запасите ни от бял цветен пращец свършиха на четвъртия ден, а на петия не намерихме и следи от вода. Макар дните да бяха само по осемнайсет часа, състоянието ни накрая бе трагично. На шестия ден пред нас се разкри долина, покрита с пищната зеленина на лианите, през която течеше бистър ручей, чиито води ми се сториха най-сладките, които някога бях опитвал.

Две нощи и един ден се хранихме и възстановявахме силите си. Подир това продължихме нататък. Майката твърдеше, че Вечните още ни следват.

Следващите седемнайсет дни вървахме покрай потока, който постепенно се превърна във величествена река, благодарение на множеството притоци. На седемнайсетия ден реката се разля на още по-голяма площ, навлизайки в долина, широка няколко мили, скрита под трънливи жълти шубраци и зелени лиани. По-неприятна беше гледката на множеството пурпурни балони, увиснали над джунглата, които вече се бях научил да отбягвам така, че да не им давам възможност да хвърлят паяжината си върху мен.

Преплувахме реката, която се насочваше на юг, и излязохме на източния ѝ бряг. Четири дни по-късно пред нас се появи познатия ми тризъбец на върха, запечатан в паметта ми.

На следващата заран излязохме от джунглата и се изкачихме на малкото, покрито с мъх плато, където бях оставил машината. Сърцето ми се бе свило при мисълта, че ще я намеря повредена... или може би заминала обратно. Но тя си стоеше точно както я бях оставил в деня на кацането ми на Луната. Светла блестяща броня с илюминатори в нея, разположена между два масивни диска от мед.

Стигнахме до вратата. Майката беше до мен.

Напрегнато завъртях дръжката и я отворих. Всичко вътре си беше, както би трябвало да бъде. Бутилките с кислород, акумулаторните батерии, хладилника за храна, главния пулт за управление с проснатата върху него карта с таблици.

Само след седмица — ако двигателят свършеше работата си по начина, по който очаквах от него — щях да се върна на Земята. Обратно в Лонг Айленд. Готов да докладвам пред чичо и да прибера първите петдесет хиляди долара годишна издръжка.

Стоях на малката площадка пред вратата. Сведох поглед към Майката.

Беше се навила в краката ми. Синият ѝ гребен изглеждаше клюмнал. Белите крила бяха отпуснати. Погледът на теменужните ѝ очи ми се стори тъжен и изпълнен с печал.

Някаква внезапна болка сграбчи сърцето ми, очите ми се замъглиха и очертанятията на образа ѝ се размиха. Едва сега осъзнах какво бе означавало да бъда редом с нея през тези дълги дни. Колкото и да бе необичаен външният ѝ вид, в моите мисли Майката си бе почти човек. Верен, смел, мил... другар.

— Трябва да дойдеш с мен — заекнах аз и с изненада установих, че гласът ми бе станал дрезгав от обзелите ме емоции. — Не съм сигурен дали машината изобщо ще се върне на Земята. Но поне ще ни отърве завинаги от Вечните.

За първи път музикалното писукане на Майката прозвуча неуверено. Явно понякога и тя можеше да бъде подвластна на емоциите.

— Не. Бяхме заедно достатъчно дълго, търсачо на приключения. На мен ми предстои да извърша нещо велико. Семето на моята раса е в мен и то не трябва да загине. Вечните са близко. Но аз ще се сражавам, докато съм жива.

Изведнъж тя се изправи и изпъна тънкото си тяло до моето. Отпуснатите ѝ бели крила отново бяха здрави и силни. Те обвиха ръцете ми конвулсивно. Майката впи поглед в лицето ми за един дълъг момент. Погледнах в очите ѝ — теменужно тъмносини, сериозни и самотни, печални и изпълнени с трагедията на нейната раса.

После тя се отпусна и изпълзя настрани.

Гледах след нея с премрежен поглед, примигвах често, за да се преборя с готовите да бликнат сълзи, и останах така, докато тя не прекоси половината плато. Знаех, че се отправя към морето, за да намери нов дом за своя народ, който беше длъжна да възкреси. С тежест в сърцето и буца в гърлото аз се изкачих през овалната врата в машината и я завинтих отвътре.

Но не се изправих, пред пулта. Стоях приведен до малките кръгли илюминатори, наблюдавайки я да се смалва в далечината. Тръгнала за дома... последната представителка на своята раса...

После случайно погледнах в другата посока и видях Вечните. Беше ми казала, че машините се приближават. Бяха пет на брой. Движеха се енергично през платото, следвайки пътя, по който бяхме дошли.

Пет гротескни на външен вид машини. Ярките им метални корпуси бяха по-големи от онези, с които се бяхме сблъскали в града им. Крайниците им бяха по-дълги. Придвижваха се като вървящи кули от метал на по четири сгъващи се кокили. Отстрани се поклащаха неестествено дълги като пипала спомагателни крайници. Най-отгоре проблясваха кристалните куполи, под които, както вече знаех, се намираха немощните сиви мозъци, които ги управляваха. Вечните...

Току-що бяха се качили на платото, когато ги зърнах за пръв път. Разполагах с достатъчно време, за да дозатворя вратата и клапана, през който бях изпуснал въздуха в кабината, и да излетя нагоре в разредената атмосфера на път за бялата планета.

Не направих нито едно от тези неща. Стоях пред илюминатора и наблюдавах, свил пръсти в юмруци с такава сила, че ноктите се забиваха в дланите ми, и гледах, прехапал устни.

* * *

Останах така известно време, през което те се приближаваха, после внезапно и за себе си се хвърлих в действие, тласкан от импулс, на който не можех и не исках да се противопоставя. Отворих обратно вратата, изскочих навън и вдигнах масивния меден боздуган, който бях захвърлил.

След това се сниших до машината и зачаках.

Погледнах в посоката, в която бе потеглила Майката и я видях в самия край на платото. Малка точка в далечината върху зеления мъх. Нещо в позата ѝ ми подсказа, че тя бе забелязала пристигането на Вечните и бе спряла, съзнавайки, че не може да им избяга.

Машините приближиха и едва сега се ужасих от грамадните им размери. Металните кокили бяха дълги цели шест фута, а уязвимите кристални куполи се издигаха на осем фута височина.

Изскочих от засадата си и ударих купола на най-близката от минаващите покрай мен машини. Ударът ми раздробил прозрачната черупка и смачка мекия мозък под нея. Машината обаче залитна в посока към мен, така че когато паднах, се озовах затиснат под нея, между злоещите ѝ крайници.

Единият ми крак бе буквално прикован в почвата, а тежестта ѝ бе толкова смазваща, че ми бе невъзможно веднага да се освободя. За щастие не бях изпуснал медния прът, така че когато една от останалите машини се наведе, за да разгледа какво се бе случило, аз замахнах и нанесох нов убийствен удар.

Втората машина падна тронаво до мен, продължавайки да издава слабо бучене. Сега бях скрит зад и под тях от другите. Трескаво се задърпах с надежда да се освободя, докато тримата останали Вечни се събраха, издавайки непонятни тревожни звуци.

Накрая успях да се измъкна и се озовах на колене. Демонстрирайки за пореден път неспособността си да вземат бързи решения в критични ситуации, машините не бяха предприели нищо, макар да бе ясно по бръмченето им, че са обезпокоени.

Когато помръднах, една от тях най-сетне скочи срещу ми и замахна с дългия си крайник. Втурнах се към нея, гмурнах се под замаха и улучих купола ѝ с края на пръта.

Разбих го и смазах мозъка под него, но машината продължаваше да се движи. Отскочи встрани и заразмахва крайниците си по същия начин, както преди да унищожи управляващия мозък.

Хвърлих се обратно на покритата с мъх почва и се претърколих, за да избегна некоординираните ѝ удари, после се изправих пак на крака, стиснал с мрачна решимост медния прът.

Тогава ме нападнаха и останалите две машини, протегнали заплашително злоещите си метални крайници. Скочих отчаяно във въздуха, излетях десетина фута над блестящите им корпуси и се

спуснах точно връз една от тях, непосредствено до кристалния купол. Разтворих крака за опора и нанесох удар, преди да бе успяла да ме отгласне от себе си.

Тя рухна с тревожно бръмчене и безпомощно замаха с металните си крайници, а аз отскочих от нея и халосах с пръта последната. За нещастие ударът ми попадна върху металния корпус, без да му причини ни най-малка вреда и изтръпналите ми пръсти изпуснаха лоста.

Преди да успея да помръдна, чудовището заби крайника си в гръдния ми кош с такава сила, че дъхът ми спря от агонизиращата болка. За миг изгубих съзнание. После дойдох на себе си и блъгнах от гърдите си кървава пяна.

Лежах на мъха, неспособен да помръдна, съзнавайки, че живея последните си секунди и очаквах черната вълна, която щеше да помете всичко и да ме освободи от непоносимата болка. Видях заплашително издигнатия над мен метален крайник.

И в следващия миг се появи Майката.

Топлото ѝ гладко тяло се притисна в мен и аз отново надникнах в очите ѝ, които бяха замъглени, но в тях имаше страстен призив. Тя положи крилата си върху ребрата ми и болката изчезна. Почувствах прилив на нови сили, което ми позволи да се надигна, макар от ноздрите ми да продължаваше да блика кървава пяна и да чувствах стичащата се по тялото ми кръв.

Последната машина се наведе и посегна към Майката. Сграбчих отново импровизирания си боздуган и с все сила го стоварих върху кристалния купол, който предпазваше мозъка. Тя падна тежко и безразборно замаха с всичките си крайници. Чудотворно появилата се в мен сила ме напусна и аз се свлякох, задавен от кървава кашлица.

Един от мятациите се крайници улучи Майката с невероятна сила, вдигна я във въздуха и я запрати на голямо разстояние. Тя запълзя към мен пречупена, движейки се мъчително бавно. Златната ѝ козина бе окървавена. Крилата ѝ бяха безпомощно увиснали. В очите ѝ имаше агония.

Стигна до мястото, където лежах и безсилно се отпусна до мен. Чух за миг бавното ѝ музикално писукане, което внезапно заглъхна. Понечи да вдигне глава, за да ми каже нещо, но не можа.

И последният от групата Вечни, която ни беше проследила дотук, бе престанал да се движи и да издава каквито и да било звуци.

Останахме да лежим така един до друг до края на деня и двамата, абсолютно неспособни да помръднем. Прекарахме цялата нощ, окъпани от сребърното сияние на изгрялата Земя. Сънувах кошмар, в който се редуваха сцени от живота ми преди с премеждия от последните дни тук... заедно с Майката.

Когато сребрилата Земя увисна над хоризонта готова да залезе, аз дойдох на себе си — измръзнал, мокър до кости от студената роса, притиснат до нея, черпейки от топлината ѝ и дарявайки ѝ от моята. През съзнанието ми премина като на лента картината на досегашния ми живот, който бях живял импулсивно, без цел и без грижи. Осъзнах, че дори за миг не съжалявам за идването си тук.

Лежах до Майката. По някое време усетих, че тя повече не помръдва и въпреки всичките ми усилия не можах да я съживя. Със сълзи в очите я погребях под зеления мъх. Залитайки, стигнах до машината и се качих в нея. Затворих вратата, затегнах я с винтовете, включих двигателя и усетих кораба да се издига и насочва към далечната, зовяща ме Земя.

ИВАН ЗЛАТАРСКИ

„НЕПОЗНАТИЯТ“ ДЖАК УИЛЯМСЪН

Когато издателят на тази книга ми възложи да представя Джек Уилямсън на българските читатели, в първия момент бях озадачен — възможно ли бе някой да не е чувал за него? След това се замислих и осъзнах, че макар да притежавам пет негови романа на английски и да бях чел доста негови разкази (но не можех да си спомня кои точно с едно-единствено изключение), самият аз знаех твърде малко. Затова реших да се потрудя и да напиша нещо по-особено — той напълно го заслужава.

Според тритомната „Енциклопедия на научна фантастика и фентъзи“ с автор Доналд Тък, най-възрастните още живи (към септември 1996) писатели фантасти са:

Наоми Митчинсън, р. 1897,
Кърт Съодмак, р. 10 август 1902,
Л. Спраг де Камп, р. 27 ноември 1907,
Джак Уилямсън, р. 29 април 1908 и др.

При това положение е удивително как Джек Уилямсън така упорито е „избягвал“ вниманието на българските съставители на сборници и издатели, още повече че както ще се убедите по-надолу, неговата продължителна писателска кариера е била и доста плодovита. Обяснението на този факт може би се крие в неговия живот. Изкушавам се да преразкажа със свои думи казаното от Джеймс Гън в неговата антология „Пътят към научната фантастика“ (том 2) в главата, посветена на Джек Уилямсън.

Четенето и писането на научна фантастика (НФ) не може да бъде извадено от контекста на социалната матрица, в която се извършва тази дейност. Анализът на литературата изобщо твърде рядко разглежда тези два аспекта, фокусирайки се основно върху изкуството да се пише само за себе си. За НФ обаче с особена сила е вярно твърдението, че тя

не само се занимава с обществото, но и в значителна степен е повлияна от него.

Работата е там, че НФ рядко се е радвала на изключителна популярност. Причините за това не са напълно ясни. Отговорът може би се крие отчасти в интелектуалния ѝ заряд, който не попада всекиму, или в бариерата, която научните концепции поставят пред среднообразования читател. Може би оказва влияние и доброволното и самоограничаване с нейното ударение върху бъдещето, върху съдбата на вида, а не на индивида, върху (най-често) фантастичната природа на разглежданата тема и нейната отдалеченост от проблемите на ежедневието. А според някои предубедени недоброжелателни критици нещата стоят далеч по-просто: качеството на НФ като литература е обезкуражаващо ниско за всекиго, освен за фанатиците. На Деймън Найт принадлежи афоризма: „Научната фантастика е масова литература, предназначена за малцина“.

За тези малцина обаче, откриването на НФ е трансцендентално изживяване, сравнимо само с откриването за себе си на религията. Те започват да четат изключително НФ и нищо друго, мислят само за НФ, искат да споделят възвешенията си със „себеподобни“, мечтаят да популяризират любимия си жанр, държат да „покръстят“ и други. Анализът на тази група хора показва, че значителна част от тях най-често вече са били отчуждени по една или друга причина от останалите: те или са отличаващо се по-умни, или имат проблем с адаптирането към обществото, или страстно обичат да четат. Само понякога причината е по-прозаична и може да се обясни с географски фактори или лична съдба.

Едно нещо обаче е неоспоримо: НФ притежава качеството да превръща читателя в запален почитател. Сдружаването на любителите на НФ до съвсем неотдавна беше социален феномен, характерен само за НФ и нищо друго. Затова говорят множеството списания и клубове, редовното провеждане на конгреси (едно време ежегодно, а днес практически целогодишно), връчването на множество награди не само за чисто литературни достижения, но и за дейност, свързана макар и косвено с НФ. Най-сетне от неотдавна е налице и обединяването в групи и форуми, общуващи помежду си по електронните медии, използвайки компютърни мрежи. Като наблюдател конкретно на последния процес ще споделя, че тези хора са изключително

организиран: за повечето автори има съставени подробни библиографии, съществуват непрекъснато актуализирани списъци на примерно 100-те най-добри произведения (само между другото ще съобщя, че в този списък с голяма преднина води „Властелинът на пръстените“ на Дж. Р. Р. Толкин, следван от „Играта на Ендър“ на Орсън Скот Кард и поредицата „Дюна“ на Франк Хърбърт, така и недоиздадена на български), паралелно с това има и списъци с най-лошите произведения; редовно се публикуват анотации на новоизлезли романи; издателства като „Тор“, „Дел Рей“ и други поддържат месечни бюлетини (или както им казват „страници“ в така наречения WEB) с рубрики за предстоящи издания с глави от тях; можете да намерите електронните адреси на повечето съвременни писатели и в някои случаи директно да комуникирате с тях. И забележете — това е валидно само за научната фантастика (в много по-малка степен за криминалния жанр, трилъра и любовния романс). Мащабът на тази дейност отстъпва единствено на безспорно доминиращата тема — компютрите. Аз обаче наистина се отклоних.

Ще се върна обратно на темата, за да подчертая един още по-знаменателен факт: НФ превръща читателите в писатели. Колкото и зле да е платена тази работа (за начинаещите, но не и за утвърдените имена), хората, които ѝ се посвещават, получават една важна компенсация: те създават онова, което обичат да четат; те получават признание в един малък свят — нещо, което не биха могли никога да постигнат в по-голям мащаб; те могат да разчитат на незабавна обратна връзка със своите читатели, които им пишат или вземат участие на конгреси и срещи, та макар и само заради шанса да поговорят с онези, които им доставят удоволствие. Най-сетне те стават част от братството на писателите фантасти — една единна група от необикновено сдружени хора.

Джак Уилямсън е един такъв писател — бивш читател, излязъл от физическа и психическа изолация. Роден е в Аризона (по онова време тя още е била „територия“, а не щат), но родителите му се пренесли в Мексико и Тексас, за да се заселят накрая в малка опустошена от сушата ферма в западните части на Ню Мексико. Израсъл в усамотение — първите му приятели се появили едва когато започнал редовно да посещава училище. Свенлив и непохватен, той намирал утеха в книгите, учението и мечтите. И така до деня, когато в

ръцете му случайно попаднал мартенски брой от 1927 година на списание *Amazing* (пълното му име е *Amazing Stories Annual*, основано е през същата година от Хюго Гернсбек и е първото периодично издание, посветено изцяло на НФ). Разказите възпламенили въображението му и скоро вече бил спестил парите за абонамент.

Години по-късно той специално отдава дължимото на Хюго Гернсбек за преиздаването на романите на Хърбърт Уелс, но истината била, че в онези дни той бил запленил от разказите на Ейб Мерит. Започнал да пише фантазии, подражавайки на стила му, опитвайки се да имитира динамиката и колорита в неговите истории, без да възприема приказното в тях, кореспондирал с *Amazing*, станал член на клуб, спечелил конкурс за най-добро есе със статия, озаглавена „Научната фантастика — прожектор на науката“ и накрая успял да продаде първия си разказ — „Металния човек“, който излязъл в декемврийския брой на *Amazing* за 1928 година. Това бил преломният момент в живота му — той вече не помислил за нищо друго. Най-сетне успял да стане част от нещо. По-късно щял да намери множество приятели в лицето на други автори на НФ, но специални думи заслужава дружбата му с Ед Хамилтън, двамата с когото предприели епично пътешествие по Мисисипи през 1931 година.

Уилямсън напуска колежа още на втората година, за да се отдаде изцяло на писателска кариера — нещо напълно разбираемо, като се има предвид, че тогава в *Amazing* плащали само по половин цент на дума. Бил упорит и в онези първи години имал известен успех, но това, че могъл да продължи с писането, се обяснява най-вече със способността му да живее изключително скромно във фермата си, където построил отделно, отдалечено от останалите постройки, бунгало за кабинет. Постепенно писателските му умения се шлифовали и през 30-те години постига първия си успех с трилогията „Космически легион“ и „Легионът на времето“ (където действието се развива по каноните на Док Смит — автор на популярната сага „Ленсмен“, създал и издигнал поджанра на „космическата опера“ до ниво, останало непосилно за много от последователите му). Може би тук е мястото да се кажат няколко думи за „Легионът на времето“ (публикуван през 1937 година в *Amazing* като роман с продължение — вж. библиографията по-долу). Според Брайън Олдис този роман-приказка е едно от трите най-добри произведения на Уилямсън.

Приказките разказват по своеобразен начин за суровите истини на живота. НФ често се оказва приказка, но малко са романите като „Легионът на времето“, в които това е толкова умело направено. Естествено има логически несъобразности в повествованието и те са били обект на подробно разглеждане от критиката (например дългата статия на Брайън Олдис *Judgement at Jonbar* в сборника *SF Horizons I*), но едно е неоспоримо — въпреки тях романът притежава очарование, което нищо не може да развали. Той също като сагата на Док Смит залага в голяма степен на магията — похват, използван в толкова много най-нови произведения. Нищо чудно, че най-добрият според Брайън Олдис роман на Джак Уилямсън „По-мрачно отколкото си мислиш“ (публикуван в списание *Unknown* през 1940 година) изцяло е построен върху използването на магия. Да се надяваме, че и той ще намери някога път до българския читател.

През 40-те под псевдонима Уил Стюарт подхваща серия разкази за „космически миньори“, добиващи антиматерия в астероидния пояс (те по-късно излизат обединени в сборник и са последвани от продължение). През 50-те години става автор на комикса „Отвъд Марс“, излизащ в „Ню Йорк дейли нюз“.

По време на Втората световна война постъпва в синоптичната служба на Военновъздушните сили на САЩ, а след приключването ѝ експериментира със социологични разкази. Най-известен е „Със скръстени ръце“ (малко са сериозните НФ антологии без него), който има продължение, излязло в списание *Astounding* и публикувано впоследствие като книга под заглавието „Хуманоидите“ — считан за третия най-значим негов роман.

През 60-те години започва периода на сътрудничеството му с Фредерик Пол, рожба на което са няколко романа, а след това продължава отново сам. Най-важната негова добродетел се оказва способността му да се учи и адаптира. Това лесно се забелязва в произведенията му, които непрестанно се изменят по форма, стил и съдържание, в непрестанен стремеж да бъде на нивото на новите изисквания.

Оженва се за пръв път на четиридесет години, получава докторска степен на 56 (!) и подхваща академичната кариера на преподавател (забележете — по научна фантастика!) в Източния университет на Ню Мексико, където през 70-те години се пенсионира

като професор. На седемдесетгодишна възраст е избран за президент на Съюза на американските писатели на научна фантастика. Според критиците тъкмо той е писателят, оказал най-силно влияние върху жанра с третирането си на темата „човек-машина“ (макар най-добрите му произведения да нямат нищо общо с това).

Липсата на свежи новини за Джек Уилямсън ме накара да се обърна към участниците в електронния форум res.arts.sf.written (една от групите любители на НФ в така наречения UseNet — услуга, предоставяна по мрежата Интернет) с молба за повече информация. Половин час след като изпратих писмото си, реагира участник във форума с псевдоним „Ахасфер“ (Скитника евреин), един от съставителите на известната база данни за фантастика Internet Speculative Fiction Database, който ми изпрати библиография на писателя с любезното съгласие да я публикувам. Получих три варианта (единия на Джон Уен — друг известен съставител на библиографии) и привеждам онзи, в който произведенията са класифицирани по категории и са подредени в хронологически ред. Оставил съм заглавията в оригиналния им вид на английски, защото с няколко нищожни изключения практически нищо не е излизало на български, така че нека любителите на НФ да коригират за себе си оригиналните заглавия с преведените на български (когато и ако това някога стане) — нали все пак не мога да отнема правото на преводача да избере заглавие на книгата.

Williamson, Jack (/John) (Stewart) (САЩ, 29/4/1908-)^[1]
(псевдоним: Will Stewart)

НАГРАДИ

- 1) Hugo 1985 (за автобиографичната му книга *Wonder's Child: My Life in Science Fiction* — в раздела „Публицистика“)
- 2) Nebula Grand Master 1975 (за цялостно творчество)
- 3) Pilgrim 1973 & WOF [Special] 1989
- 4) Почетен гост на Световния конгрес за научна фантастика (World SF Con) 1977

ПОРЕДИЦИ

Legion of Space

Legion of Space (1934)

The Cometeers (1936)

One Against the Legion (1939)

Three From the Legion [трилогия в един том] (1979)]

The Queen of the Legion (1983)

Legion of Time

The Legion of Time (1938)

After World's End (1939)

Seetee [каро Will Stewart]

Collision Orbit (1942)

Minus Sign (1942)

Humanoids

With Folded Hands (1947)

The Humanoids (1948) [преработена 1980]

Jamboree (1969)

The Humanoid Touch (1980)

Setee

Setee Shock (1950)

Setee Ship (1951)

Setee Ship — Setee Shock [дилогия в един том] (1972)

Eden [в съавторство с Frederik Pohl]

Undersea Quest (1954)

Undersea Fleet (1956)

Undersea City (1958)

The Undersea Trilogy [трилогия в един том] (1992)

Starchild [в съавторство с Frederik Pohl]

The Reefs of Space (1964)

Starchild (1965)

Rogue Star (1969)

The Starchild Trilogy [трилогия в един том] (1977)

Cuckoo [в съавторство с Frederik Pohl]
Farthest Star (1975)
Wall Around a Star (1983)
The Saga of the Cuckoo [дилогия в един том] (1984)

РОМАНИ

The Alien Intelligence (1929)
The Girl from Mars (1929) с Miles J. Breuer, M.D.
The Birth of a New Republic (1930) с Miles J. Breuer, M.D.
The Green Girl (1930)
The Stone from the Green Star (1931)
Golden Blood (1933)
Xandulu (1934)
The Blue Spot (1935)
Islands of the Sun (1935)
The Legion of Space (1935)
Fortress of Utopia (1939)
Darker Than You Think (1940)
Realm of Wizardry (1940)
The Dome Around America (1953)
Star Bridge (1955) с James E. Gunn
The Moon Children (1972)
The Power of Blackness (1976)
Brother to Demons, Brother to Gods (1979)
Dragon's Island (1980) [предишен вариант The Not-Men (1968)]
Manseed (1983)
Lifeburst (1984)
Firechild (1986)
Land's End (1988) с Frederik Pohl
Mazeway (1990)
The Singers of Time (1991) с Frederik Pohl
Beachhead (1992)
The Black Sun (1996)
Jack Eden (?) [детска] с Frederik Pohl

СБОРНИЦИ

The Early Williamson (1975)
Best of Jack Williamson (1978)
The Best of Jack Williamson (1978)
Into the Eighth Decade (1990)

РАЗКАЗИ/НОВЕЛИ

Doomship (годината на написване е неизвестна)
The Metal Man (1928)
The Birth of a New Republic (1930) с Miles J. Breuer, M.D.
The Cosmic Express (1930)
The Doom From Planet 4 (1931)
Through the Purple Cloud (1931)
The Moon Era (1932)
The Wand of Doom (1932)
Dead Star Station (1933)
Born of the Sun (1934)
The Galactic Circle (1935)
Crucible of Power (1939) (в съдържанието е указан като „The
Crucible of Power“)
Nonstop to Mars (1939)
Star Bright (1939)
Hindsight (1940)
The Sun Maker (1940)
Backlash (1941)
Breakdown (1942)
The Equalizer (1947)
... And Searching Mind (1948)
The Greatest Invention (1961)
The Man from Outside (1951)
The Peddler's Nose (1951)
Man Down (1952)
The Cold Green Eye (1953)
The Happiest Creature (1953)
Operation Gravity (1953)
Guinevere for Everybody (1954)
Guinivere For Everybody (1954)
A Planet For Plundering (1962)

The Masked World (1963)
Doomship (1973) с Frederik Pohl
The Power of Blackness (1973)
Counterkill (1975)
The Eternity Engine (1975)
The Highest Dive (1976)
The Machines That Ate Too Much (1976)
Stepson to Creation (1977)
Brother to Demons (1978)
Brother to Gods (1978)
Farside Station (1978)
Kinsman to Lizards (1978)
The Humanoid Universe (1980)
Seedship (1982)
The Mental Man (1988) The Birds' Turn (1992)
The Litlins (1993)
The Ice Gods (1994)
Dark Star (1995)
The Death of a Star (1996)

РОМАНИ, ПУБЛИКУВАНИ С ПРОДЪЛЖЕНИЕ:

The Alien Intelligence (Част 1, 2) (1929)
The Legion of Space (Част 1, 2, 3, 4, 5) (1934)
Islands of the Sun (Част 1, 2) (1935)
The Cometeers (Част 1, 2, 3, 4) (1936)
The Blue Spot (Част 1, 2) (1937)
The Legion of Time (Част 1, 2, 3) (1937)
Released Entropy (Част 1, 2) (1937)
One Against the Legion (Част 1, 2, 3) (1939)
Opposites—React! (Част 1, 2) (1943) [както Will Stewart]
... And Searching Mind (Част 2 от 3) (1948)
The Reefs Of Space (Част 1 и 3 от 3) (1963) с Frederik Pohl
Starchild (Част 1, 2, 3) (1965) с Frederik Pohl
Rogue Star (Част 1, 2, 3) (1968) с Frederik Pohl
The Moon Children (Част 1, 2, 3) (1971)
The Org's Egg (Част 1, 2, 3) (1974) с Frederik Pohl

Unpredictable (Част 1, 2) (1946)
 Science Fiction in a Robot's Eye (1957)
 The Next Century of Science Fiction (1967)
 Designing a Dyson Sphere (1976)
 State of the Art: The Case Against the Critics (1980)
 Amazing Story (1982)
 World of Weird 1931–1932 (1983)
 Response to „The New Generation Gap“ (1989)
 Read This (1993)
 R for Character (1994)

ПУБЛИЦИСТИКА

Teaching Science Fiction (1972)
 H. G. Wells: Critic of Progress (1973)
 Teaching Science Fiction: Education for Tomorrow (Owlswick, 1980)
 Wonder's Child: My Life in Science Fiction (1984) [автобиография]
 [Hugo]

Нищо чудно горния списък да бъде разширен — внимателните читатели сигурно ме са пропуснали да забележат, че въпреки възрастта си Джек Уилямсън е издал книга тази (1996) година.

Пак благодарение на „Ахасфер“ разполагам с материал за писателя от друг участник във форума inc.arts.sf.written — Дени Цвайг с електронен адрес dani@netcom. Не ми е известно Дени да е фантаст, но не изключвам да е критик на НФ (без да знам това със сигурност). В този смисъл неговото мнение е просто мнението на още един човек (позволявам си да го цитирам, тъй като „Ахасфер“ ми съобщи, че Дени не възразявал анотациите му да се използват в други издания). Но в едно отношение той е особена личност, тъй като поддържа много интересен архив, наречен „Закъснели анотации“ (Belated Reviews). Идеята на „Закъснели анотации“ е да се отрази по някакъв начин фантастиката от по-далечното минало и да се даде по този начин възможност на по-младите читатели, които се питат какво чак толкова са писали тогава, да добият представа за нейното развитие. На интересуващите се дават препоръки кои книги да прочетат най-напред.

Писмото му (критическа бележка за Джак Уилямсън под номер 29 в архива) е прекалено дълго, за да го привеждам изцяло (и пак ще повторя — то отразява само мнението на един човек), но някои неща в него си струва да се упоменат.

Дени Цвайг започва с това, че продължителността на творческата кариера на Джак Уилямсън е впечатляваща, като се има предвид, че междувременно са се сменили 3–4 поколения читатели с все по-нарастващи претенции и най-разнообразни предпочитания. Това е още по-достойно за уважение, най-малкото защото много автори са доказали неспособността си да се адаптират. Според него обаче — и това е напълно естествено — Уилямсън не успява бързо да се отърси от стария си стил: в произведенията му от 60-те години има следи от 30-те, а в последните му романи се долавя духа на онези от 60-те години. Особено показателно (според Дени) е сходството между някои сюжетни ходове от романа *Mazeway* (1990) и такива в *The Legion of Space* (1935). Той намира слабости в уплътняването на образите и мотивировката на техните действия. Дени оценява способността на Уилямсън да скочи от епохата на 30-те години (когато в центъра на НФ произведения са били поставяни различни неособено хитроумни устройства) в тази на 40-те години, когато пазарът започва да налага все по-високи изисквания (до голяма степен в резултат на установяването на Джон Кемпбъл като редактор на *Astounding* през 1938 година за цели 33 години — той безкомпромисно вдига летвата на качеството и налага нов стандарт за всички). Връчената му награда „Небюла“ за цялостно творчество отразява именно способността на Уилямсън да се пренастрои сам и да въздейства върху оформящата се нова фантастика. Той, разбира се, не спира да пише приключенска фантастика, но започва работа и над нови, много по-амбициозни теми — сътрудничество между представители на различните видове, еволюцията на човека като космическо същество. Едновременно с това е много продуктивен и макар че повечето му произведения ще се сторят демоден на младите читатели днес, те са изиграли голяма роля на времето си. Романът „По-мрачно отколкото си мислиш“ се извисява над тази оценка. Мрачната атмосфера в него съдържа сила, която прави много най-съвременни романи да изглеждат в сравнение вяли и анемични. На второ място идва „Хуманоидите“, който също е от онези, които не могат да загубят актуалността си — андроиди, програмирани

да охраняват хората, независимо от това дали те желаят да бъдат пазени. Добра оценка заслужава и „Присъдата“ (The Trial of Terra — любопитно, „Ахасфер“ изобщо не споменава такъв роман в претендиращата за изчерпателност библиография), където е разработен необичаен поглед върху темата за първия контакт. Въпросната присъда трябва да се произнесе след процес срещу Земята и тя ще предопредели дали нашата вече излязла в космоса цивилизация ще бъде удостоена с правото на контакт или ще бъде поставена в карантина. Но в хода на слушанията постепенно се разбира, че съществата, които ще вземат това решение, са позагрижени за собствените си икономически и научни интереси, отколкото за нашето добруване. За щастие съдията е безпристрастен — той ще отсъди в полза на страната... която предложи по-голям подкуп.

Добри думи заслужават „Непослушна звезда“ — третата книга от трилогията на Уилямсън и Пол „Starchild“ за идеята, че звездите могат да притежават разум, и „Легионът на времето“ — за идеята, че е възможно да съществуват алтернативни варианти на бъдещето, които да се борят за правото си на съществуване.

Дени Цвайг завършва с предупреждение, подходящо за финал и на това колективно представяне на Джак Уилямсън: много са класическите произведения на НФ, не успели да остаряят с достойнство. Днешните читатели, пропуснали да ги прочетат на младини, най-вероятно ще бъдат лишени от удоволствието, което тези романи са донесли на своите тогавашни читатели. Това налага да се проявява снизходителност по отношение на научни хипотези, оказали се погрешни, стил на писане, излязъл от мода или политически интриги, будещи недоумение.

И така се стига до двойния въпрос: защо Джак Уилямсън и защо „Легионът на времето“? Повечето сигурно вече са успели да си отговорят, а на неуспелите ще отговоря аз.

Джак Уилямсън — защото е несправедливо един голям писател като него да остане непознат на българския читател и защото е работил в онзи период от зората на Златната епоха, за който знаем много малко. „Легионът на времето“ — защото е класическо произведение, защото е романтична приказка за вечната борба между добро и зло, защото разработва идеята за алтернативни варианти на бъдещето. Комбинацията от автор и произведение — защото трябва да се познава

историята на фантастиката, защото трябва да се разбира логиката на нейното развитие, защото само така може да се изработи правилна перспектива за идеи, стилове, жанрове и течения.

Няколко думи за превода.

Неотдавна се запознах с редактора на последните три-четири книги, които съм превел. Човекът изрази изненадата си, че аз съм онзи, който е превел и „онези“ неща — имаше предвид една малко трудна за четене поредица. Стана ми неприятно, естествено, но не му обясних, че и на мен поредицата не ми харесваше. Тя просто не беше добре написана. Има един стар афоризъм: „По-лесно е да се направи превода по-добър от оригинала, отколкото адекватен на него“. Други казват: „Когато се получи — заслугата е на писателя, а когато не се чете — вината е на преводача“. Аз обаче не смятам, че имам правото да „подобрявам“ произведенията — това, освен че не е етично, представлява и акт на измама спрямо читателите на превода, на които се отнема възможността безпристрастно сами да преценят кои са силните и слаби страни на даден писател, кои са добрите му книги и къде се е „издънил“.

Още по-тежък проблем представлява преводът на техническа фантастика, създадена преди повече от половин век. Има фантасти, които пренаписаха свои романи, безнадеждно остарели в светлината на последните астрономически открития (най-вече за Слънчевата система). Но какво да стори един преводач, когато се сблъска с архаизъм, псевдонаучно „обяснение“, некоректен научен факт или оказала се невярна хипотеза? Да започне да обяснява наред под линия, за да си измие ръцете или за да демонстрира колко е умен? Да разобличава като прокурор логическите пропуски, където ги има? Реших, че конкретно за тази книга не си струва да отклонявам вниманието на читателите и предпочетох да ги оставя сами да открият разни дребни пропуски или да се усмихват на някои авторски наивности. Затова си позволих само да осъвременя част от терминологията и оставих останалото както си е. Да не забравяме, че и романа, и новелата са писани за юноши, а не за физици, астрономи или логици с молив в ръка и два чифта очила на носа. Читателите, които знаят малко, ще изпитат удоволствие от нетехническата част, другите, които знаят много, ще научат какво е било известно за някои неща

преди 50–60 години, а онези, които знаят всичко... е, тази книга просто не е за тях!

Няколко изречения в заключение.

По отношение на класическата фантастика българският читател има много да навакхва. Това е чудесно, понеже означава, че тепърва му предстои да се запознае с шедеври и да тръгне по един безкрайно увлекателен път, който криволичи из невероятно интересна страна. И колкото по-бързо го измине, толкова по-добре. Още повече че по него е толкова приятно да се върви!

Иван Златарски

[1] Починал на 10 ноември 2006 г. — Бел. NomaD. ↑

Издание:

Автор: Джак Уилямсън

Заглавие: Легионът на времето

Преводач: Иван Златарски

Година на превод: 1996

Език, от който е преведено: английски (не е указано)

Издание: първо

Издател: ИК „Офир“ ООД

Град на издателя: Бургас

Година на издаване: 1996

Тип: роман (не е указано)

Националност: американска

Печатница: Печатница „Полипринт“ ЕАД — Враца

Коректор: Мария Стоянова

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/15355>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.